

T.C. Ondokuzmayıs Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı

**2005 HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN
PIAGET'İN ÇOCUKTA ANİMİZM(CANLICILIK)
OLGUSUNA UYGUNLUĞU**

Hazırlayan
Emre Özkan

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Özgür Taşkın

Yüksek Lisans Tezi
Samsun, 2012

T.C. Ondokuzmayıs Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı

**2005 HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN
PIAGET'NİN ÇOCUKTA ANİMİZM(CANLICILIK)
OLGUSUNA UYGUNLUĞU**

Hazırlayan
Emre Özkan

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Özgür Taşkın

Yüksek Lisans Tezi
Samsun, 2012

KABUL VE ONAY

Emre ÖZKAN tarafından hazırlanan “2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nın Piaget’nin Çocukta Animizm Olgusuna Uygunluğu” başlıklı bu çalışma, ___ / ___ / ___ tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından _____ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

Üye:

Üye:

Üye:

Üye:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

___ / ___ / ___

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya, kullandığım başka yazarlara ait her özgün fikre kaynak gösterdiğimi bildiririm.

__/__/__

Emre ÖZKAN

TEŐEKKÖR

Bu çalışmanın nihai halini almasında emeği ve bilgisiyle yanımda olan Sayın Hocam Özgür TAŞKIN'a, gerekli izinlerimi vererek bana yardımcı olan okul müdürüm Adem İCİ'ye, bu teze başlamamı sağlayan Sayın Hocam Ahmet ÇEBİ'ye, benim mesailerimi doldurarak gözümü arkada bırakmayan mesai arkadaşlarım Oktay ERDAL, Abdullah DEMİR, Orhan YILMAZ ve Özkan GÜDEN'e, İngilizce çevirilerde yardımını esirgemeyen İhsan ONAY'a, tez yazımında emeği geçen Arzu GÜNGÖR'e, benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen sevgili eşim Elvan ÖZKAN'a ve gerçek ilham kaynaklarım olan tüm öğrencilerime katkılarından dolayı teşekkür ederim.

ÖZET

ÖZKAN, Emre. 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programının Piaget'nin Çocukta Animizm Olgusuna Uygunluğu, Yüksek Lisans, Samsun, 2011.

Yapılandırmacı Kuram'ın eğitimdeki kurucusu olan Piaget'nin kuramını ortaya koyarken belirlemiş olduğu olgulardan birisi de çocukta animizm olgusudur. Bu olgu çocuklarda canlılıkla ilgili konuların öğrenilmesinde bir engel teşkil etmektedir. 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın, MEB tarafından Yapılandırmacı Kurama göre hazırlandığı belirtilmiştir. Bu durumda programın animizm olgusuna uygunluğunu beklenmektedir. Buna göre bu tezin amacı; animizm olgusunun günümüz ve ülkemiz çocuklarında geçerliğini tespit ederek, 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın Piaget'nin çocukta animizm olgusuna uygunluğunu irdelemektir. Çalışma nitel araştırma modeline uygun olarak yürütülmüştür. Veri toplama araçları olarak, doküman incelemesi ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada örneklem olarak 4'ü resmi, 2'si özel toplam 6 okuldan seçilen 60 öğrenciyle yarı yapılandırılmış, birebir görüşme uygulanmıştır. Okulların seçiminde maksimum amaçsal örnekleme, öğrencilerin seçiminde ise tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Programın canlılıkla ilgili 11 kazanımı ise doküman analizi yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre animizm olgusu günümüz ve ülkemiz çocuklarında varlığını sürdürmektedir. Yapılandırmacı Kuram'a göre hazırlandığı belirtilen 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın animizm olgusuna uygun olmadığı görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı, Piaget, animizm.

ABSTRACT

ÖZKAN, Emre. The Validity of 2005 Life Science Education Programme's Child Animism of Piaget, Master, Samsun, 2011.

Abstract

The present study first aims at defining animism is still obstacle for children in Turkey as defined by Piaget. Meanwhile, it is claimed that Life Science Education Curriculum 2005 is prepared based on constructivist approach. This the present research also interrogates whether the aforementioned curriculum is appropriate in the context of constructivism. The present research is based qualitative techniques including semi-structured interviews and document analysis. To do that sampling schools are chosen according to maximum variation sampling though participant students are selected based on stratified sampling technique (4 public and 2 private schools N= 60). Data collection includes semi-structured interview with 60 students. Eleven objectives of the aforementioned curriculum in terms of animism are also analyzed in the frame of documental analysis. Results show that animism is still the exiting barrier for 8 years old children and animism phenomenon in the Life Science education Curriculum 2005 is not prepared according to the constructivist approach.

Key Words: 2005 Life Science Education Curriculum, Piaget, animism.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iii
TABLolar DİZİNİ	vii
ŞEMALAR DİZİNİ.....	ix

1. BÖLÜM

GİRİŞ	1
1. 1. PROBLEM DURUMU	1
1. 2. PROBLEM TÜRÜMÜ VE ALT PROBLEMLER.....	5
1. 3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
1. 4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	5
1. 5. TANIMLAR	6
1. 6. SINIRLILIKLAR.....	6
1. 7. SAYILTILAR.....	6

2. BÖLÜM

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE ALAN YAZIN ÖZETLEMELERİ....	7
2. 1. ANİMİZM.....	7
2. 1. 1. BİLİNÇ KAVRAMI	7
2. 1. 1. 1. Her Şey Bilinçlidir Düzeyi.....	7
2. 1. 1. 2. Hareketli Olan Her Şey Bilinçlidir Düzeyi	7
2. 1. 1. 3. Hareketleri Kendi İçinde Olan Nesnelere Bilinçlidir Düzeyi	8
2. 1. 1. 4. Hayvanlara Ait Bilinç Düzeyi	8
2. 1. 2. YAŞAM KAVRAMI	8
2. 1. 2. 1. Yaşam Genel Olarak Aktiviteyle Özdeş Düzeyi.....	9
2. 1. 2. 2. Yaşam Hareketle Özdeş Düzeyi.....	9
2. 1. 2. 3. Yaşam Kendinden Hareketle Özdeş Düzeyi.....	9
2. 1. 2. 4. Yaşam Hayvanlara ve Bitkilere Mal Edilir Düzeyi	9
2. 1. 3. BİLİNÇ VE YAŞAM KAVRAMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	10
2. 1. 4. ÇOCUK ANİMİZMİNİN KÖKENLERİ VE NEDENLERİ.....	10
2. 1. 4. 1. Çocuk Animizminin Kökenleri	10
2. 1. 4. 1. 1. Çocukta spontan animizm.....	11
2. 1. 4. 1. 2. Güneş ve ay bizi izliyor	11
2. 1. 4. 1. 3. Fiziksel gerekircilik ve ahlaksal gereklilik.....	12
2. 1. 4. 2. Çocukta Animizmin Nedenleri	13
2. 1. 4. 2. 1. Bireyden Kaynaklanan Nedenler	13
2. 1. 4. 2. 1. 1. İçeriklerin ayrışmazlığı.....	13

2. 1. 4. 2. 1. 2. İçselleştirme	13
2. 1. 4. 2. 2. Sosyal Nedenler	14
2. 1. 4. 2. 2. 1. Katılım duyguları	14
2. 1. 4. 2. 2. 2. Ahlaksal gereklilik	14
2. 2. ARAŞTIRMAYLA İLGİLİ YAYINLAR	14

3. BÖLÜM

YÖNTEM.....	25
3. 1. Örneklem Seçimi	26
3. 2. Veri Toplama Araçları	26
3. 3. İşlem	27
3. 4. Verilerin Analizi	28

4. BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA	30
4. 1. Piaget'nin Bil. ve Yaş. Kavramlarıyla İlgili Ol. Belir. Sorulardan Oluşan Görüşme Formlarına Verilen Yan. Sun.....	30
4. 2. Araştırmacı Tarafından Bil. ve Yaş. Kavramlarıyla İlgili Ol. Gör. Formlarına Verilen Yan. Sun.....	69

5. BÖLÜM

TARTIŞMA ve SONUÇ	108

6. BÖLÜM

KAYNAKÇA	111

7. BÖLÜM

EK - 1.....	117
EK - 2.....	118
EK - 3.....	119
EK - 4.....	120
EK - 5.....	121
EK - 6.....	122
EK - 7.....	125

EK - 8	126
EK - 9	127
EK - 10	128
EK - 11	129
EK - 12	233

Tablolar Dizini

Tablo – 1: Okulların Ve Öğrencilerin Seçimi.....	26
Tablo – 2: Kız Öğrencilerin Piaget Tarafından Sorulan Sorulara Verdikleri Yanıtlara Göre Bilinç Kavramı Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	98
Tablo – 3: Erkek Öğrencilerin Piaget Tarafından Sorulan Sorulara Verdikleri Yanıtlara Göre Bilinç Kavramı Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	100
Tablo – 4: Kız Öğrencilerin Araştırmacı Tarafından Oluşturulmuş Sorulara Verdikleri Yanıtlara Göre Bilinç Kavramı Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	101
Tablo – 5: Erkek Öğrencilerin Araştırmacı Tarafından Oluşturulmuş Sorulara Verdikleri Yanıtlara Göre Bilinç Kavramı Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	103
Tablo – 6: Kız Ve Erkek Öğrencilerin Piaget Ve Araştırmacı Tarafından Sorulan Sorular Neticesinde Oluşturulan Bilinç Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	105
Tablo - 7: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Bilinç Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.....	106
Tablo - 8: Asarcık Yatılı Bölge İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Bilinç Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	106
Tablo – 9: Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Bilinç Yaşam Kavramları Düzeyleri.	106
Tablo – 10: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Bilinç Ve Yaşam Kavramları Düzeyleri.	107

**Tablo – 11: Feza Koleji Öğrencilerinin Bilinç Ve Yaşam Kavramları
Düzeyleri. 107**

**Tablo – 12: TED Kolejliler Öğrencilerinin Bilinç Ve Yaşam Kavramları
Düzeyleri 107**

Şemalar Dizini

Şema – 1: Veri analizinin aşamaları.....	28

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problem durumuna, problem tümcesine ve alt problemlerine, amacına, önemine, tanımlarına, sınırlılıklarına ve sayıtlılarına yer verilmiştir.

1. 1. PROBLEM DURUMU

Hayat Bilgisi, eski terimle bir mihver (eksen) ders özelliği göstermektedir. Mihver dersler, konu alanlarının aralarındaki ilişkiyi öğrencilerin görmesi ve öğrencilerce bu ilişkinin bir bütün olarak kavranması amacıyla belirlenmiştir. Anlatım ve beceriye dayanan diğer dersler, ilk üç sınıfta Hayat Bilgisi dersinin çevresinde gelişir (Sözer, 1998). Hayat bilgisi dersinin amacı; öğrencilerin kendilerini ve çevrelerini tanıyarak çevrelerine uyum göstermelerini sağlamak, daha iyi yaşayabilmeleri için gerekli olan yetenek ve becerilerini geliştirmektir. Hayat Bilgisi dersi, bu çağdaki öğrencilerin, toplumun ihtiyaç duyduğu fiziksel ve ruhsal yönlerden sağlıklı bireyler olarak yetiştirilmesine, öğrencileri istedik davranışlarla donatmada ve sonraki öğrenmelere zemin hazırlamada önemli bir rol oynar (Belet, 1999). Hayat bilgisi, çocuğun okul hayatının ilk yıllarında onun her anlamda gelişmesini sağlayan bir derstir. Hayat Bilgisi dersi işlenirken, öğrencilere bilgi merkezli bir eğitim yerine, beceri, davranış, iyi tutum ve değerlerin kazandırılacağı bir eğitim ortamı oluşturulmalıdır. Böylece çocukların okul öncesinde kendisi ve sosyal çevresi hakkında öğrendiği bilgilerdeki eksiklikler giderilerek, çocukların bilimsel ve geçerli bilgiler edinmeleri sağlanır (Özdemir, 1998, 1).

Hayat Bilgisi, çocuğun yaşantılarını kendine özgü bir şekilde değerlendiren, öğrencilerin yaşantı yoluyla elde ettikleri bilgileri, beceri düzeyine çıkarmasını sağlayan bir derstir. Hayat bilgisi dersi, öğrencilerin sınıf ortamında kazandıkları bilgi ve becerileri günlük yaşama transfer ederek, öğrencilerin, karşılaşılan yeni problemlerle baş edebilmelerine fırsat sağlayacak şekilde işlenmelidir.

Unutulmamalı ki, okula başlamadan önce çocukların kişisel gelişimi, aileye bağlıdır. Okul ortamında ise çocuklar daha geniş bir dünya ile tanışırlar. Böylece çocuklar okulla birlikte yeni insanlar tanıyarak deneyimler elde edinmeye başlarlar (Kara, 2008: 2).

Hayat Bilgisi; gerek doğa gerekse toplum bilimleriyle yakından ilişkilidir. Hayat Bilgisi, çağın gerektirdiği en temel bilgi, beceri, tutum, düşünce ve değerlerin seçilip, örgütlenmesiyle “çocukları yaşama hazırlama ve yaşam bilinci oluşturma” işlevini oluşturan ve ilköğretimin ilk üç sınıfında okutulan bir derstir (Akınoğlu, 2002). Hayat Bilgisi, toplum ve doğa bilimleriyle yakından ilişkili olduğundan disiplinler arası bir derstir. Hayat Bilgisi dersinin amacı; öğrencilere kendilerini, doğal çevrelerini ve içinde buldukları toplumun özelliklerini fark ederek bu çevrelere uyumlarını sağlayacak bilgi ve beceriler kazandırmaktır (Ocak, 2004). Unutulmamalı ki insan, doğal ve toplumsal çevrenin bir parçasıdır. Hayat Bilgisi dersinde; bu durumdan hareketle, öğrencilerin doğal ve toplumsal çevrelerine uyumunu geliştirecek davranışlar kazandırılmalıdır (Şahin, 2009). Hayat bilgisi dersinde öğrencilerin çevreyle uyumlarını sağlamak için, öğrencilere içlerinde buldukları doğal ve toplumsal çevreleri inceletilerek, öğrencilere doğru, geçerli ve sağlam bilgi ve beceriler kazandırılmalıdır. (Öztürk ve Dilek, 2003). Bununla birlikte Hayat Bilgisi dersi öğrencilerin kimlik gelişiminde önemli bir yer tutar. Çünkü öğrenciler, Hayat Bilgisi dersiyle çevrelerine, toplumsal kurallara ve dünyaya uyum sağlama; çevrelerinde oluşan problemlere bilimsel düşünme becerilerini kullanarak çözüm bulma; bilinçli bir birey olarak üretimde bulunma gibi beceriler kazanmaktadır. Bu bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması esnasında Hayat Bilgisi dersinin diğer derslerle de ilişkilendirilmesi gereklidir. Sönmez (1998) Hayat Bilgisi dersiyle ilgili olarak şunu belirtmiştir:

“Hayat Bilgisi dersi toplu öğretim¹ yaklaşımına dayalı olarak oluşturulmuş, öğrencilerin hem kendilerini hem de içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanımaları için disipline edilmiş bir derstir. Hayat Bilgisi doğal ve toplumsal gerçekleri kanıtlamaya dayalı bir bağ

---

¹ Sönmez'e göre toplu öğretim derslerin birbirleriyle ilişkilendirilme durumudur. Yani Hayat Bilgisi dersi işlenirken Türkçe dersiyle ya da diğer derslerle ilişkilendirilebilir.

kurma süreci ve bu sürecin sonunda elde edilen dirik bilgiler olarak tanımlanabilir." (syf: 2).

Burada dirik bilgilerle belirtilmek istenen, öğrencilerin günlük hayatında kullanabileceği bilimsel bilgilerdir (Baysal, 2006). Gestalt ile elde edilen bulgular göz önüne alındığında, çocuk bu yaşta olayları ve nesnelere bir bütün olarak düşünmektedir. Buradan hareketle, Hayat Bilgisi dersinde öğrencilere kazandırılması gereken bilgilerin bir bütün olarak ele alınması ve öğretim programının bu duruma uygun oluşturulması gereklidir (Güngördü, 2001).

Hayat Bilgisi dersinin ülkemizdeki gelişimi incelendiğinde bu dersin ilk defa, 1869'da Saffet Paşa'nın Milli Eğitim Bakanlığı yaptığı dönemde okutulmaya başlandığı ve Cumhuriyetin ilanından sonra da varlığını, dönemin ihtiyaçlarına göre değişiklikler göstererek sürdürdüğü görülmektedir. Cumhuriyetin ilanından günümüze Hayat Bilgisi Öğretim Programı yedi kez yenilenmiştir. Bu programlar, 1924, 1926, 1936, 1948, 1968, 1998 ve son olarak 2005'de oluşturulmuştur (Başar, 2004; Binbaşoğlu, 2003; Deringil, 2007; Kodaman, 1991).

Ülkemizde yürürlükte olan 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı 14.05.2009 tarihinde Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nca incelenmiş, inceleme sonucunda program üzerinde değişiklikler yapılmıştır (MEB, 2009: 7-9). İlköğretim programında yer alan her ders gibi Hayat Bilgisi dersinin de amaç, kapsam, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme gibi, program boyutlarında önemli değişiklikler ve yenilikler olmuştur (Güven, 2010).

2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı uygulamaya konulduğu andan itibaren beraberinde birtakım tartışmaları da gündeme getirmiştir. Şimşek (2004), Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın bir takım eksikliklerini kabul etse de "Yapılandırmacı Kuram'da" programa sıkı sıkıya bir bağlılık olamayacağını belirtmiş, öğrenci aktiviteleri üzerinde durulmasının ve öğretimin buna göre şekillendirilmesinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Demirel (2004), programda sarmal ve doğrusal yaklaşımların daha belirgin olduğunu, diğer yaklaşımların programda yeterince yer almadığını belirtmiştir. Küçükahmet (2005) ise programın, öğretimin temel ilkelerinden olan basitten karmaşığa, kolaydan zora

ilkelerini, birinci sınıfta öğrenilmesi beklenen kavramlar olan “kulüp”, “iş birliği”, “bilinçli tüketim” kavramlarında göz önünde bulundurmadığını belirtmektedir. Ayrıca birinci sınıflarda öğrenilmesi beklenen toplam 43 kavramın bulunmasının, öğrencilerin gelişim özelliklerine aykırı bir durum olduğunu belirtmektedir.

2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı incelendiğinde, programın üç bölümden oluştuğu görülmektedir. Birinci bölümde, program hakkında genel bilgileri içeren; giriş, programın vizyonu, temel yaklaşımı ve yapısı, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme başlıkları bulunmaktadır. Programın ikinci bölümünde ise kazanımların, öğrenme etkinlikleri ve ölçme değerlendirme başlıklarının bulunduğu temaları görmekteyiz. Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda okul heyecanım, benim eşsiz yuvam ve dün – bugün – yarın ana temalarının bulunduğunu görmekteyiz. Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nın 2005’te Atatürkçülük konularını kapsamadığını, Atatürkçülük konularının 2006’da programa dahil edildiğini görmekteyiz (Uygun, Genç, Ülger ve Damga, 2006). Bu durum programın esnek olduğunu göstermekle birlikte, program da var olan eksiklikleri de ortaya koymaktadır (Küçükahmet, 2005: 373 – 381). Programın üçüncü bölümünde ise 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı ile 1998 Hayat Bilgisi Öğretim Programı karşılaştırılmıştır.

Talim ve Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretim Programı ve Kılavuzunda, Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nın Yapılandırmacı Kurama göre hazırlandığı belirtilmiştir (MEB, 2009).

Yapılandırmacılığın felsefi temellerinin 1700’lü yıllarda Giam Battista Vico tarafından oluşturulduğunu söyleyebiliriz. Vico’ya göre insanlar sadece kendi yaptığını anlamaktadır. Daha sonraları bu fikir üzerine birçok araştırmacı çalışmış olsa da yapılandırmacılığın esaslarını ortaya koyabilen ilk araştırmacılar John Dewey ve Jean Piaget olmuştur (Arslan, 2007). Windschitl (2002)’e göre 1950’li yıllardan sonra yapılandırmacılık, Piaget’nin yanı sıra Vygotsky, Ausubel, Bruner ve Von Glasersfeld gibi araştırmacıların çalışmalarıyla zirveye ulaşmıştır.

Piaget'ye göre eğitim, bireyin ilgi ve isteklerine göre verilmeli ve eğitim ortamı bireyin kişisel gelişimine uygun şekilde düzenlenmelidir. Birey öğretilmek istenen konuya uygun bir gelişim seviyesinde değilse, bu konuyu öğrenemez (Piaget, 1964). Piaget çocuğun bilişsel dünyasıyla ilgili çalışan bir eğitim bilimcidir. Piaget'nin çocuğun bilişsel dünyasıyla ilgili olarak belirlediği olgulardan biri de çocukta animizm olgusudur. Buradan hareketle ülkemizde 2005 yılından beri uygulanmakta olan ve Yapılandırmacı Kurama göre hazırlandığı belirtilen Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın Piaget'nin bulgularıyla örtüşmesi beklenmektedir. Bu amaçla, çalışmada Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın çocuktaki animizm olgusunun gelişimine göre hazırlanıp hazırlanmadığı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

1. 2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın Piaget'nin çocukta animizm olgusunun gelişimine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığını ortaya koymaktır.

1. 3. PROBLEM TÜRÜSÜ VE ALT PROBLEMLER

Bu çalışmada problem türü olarak; 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı Piaget'nin çocukta animizm olgusunun gelişimiyle uyumlu mudur? İfadesi belirlenmiştir.

Bu problemi çözmek için iki alt problem belirlenmiştir. Bu alt problemler şunlardır;

1. Piaget'nin belirlediği, çocukta animizm olgusu günümüzde ülkemiz çocuklarında bulunmakta mıdır?
2. Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nda canlılıkla ilgili kazanımları animizm olgusunun gelişimine uygun olarak hazırlanmış mıdır?

1. 4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışmanın iki önemi vardır; Çalışmanın birinci önemi, Yapılandırmacı Kuram'a göre hazırlandığı belirtilen Hayat Bilgisi Öğretim Programını, animizm olgusu yönünden inceleyen ilk çalışma olmasıdır. Çalışmanın ikinci önemi ise;

akademik çevre tarafından animizm olgusunun yaygın olarak okul öncesi çocukları kapsadığı düşüncesine farklı bir yorum getirmesidir.

1. 5. TANIMLAR

Çocuk – Öğrenci: Bu araştırmada çocuk ve öğrenci tanımları ilköğretim okullarının 1. – 3. sınıflarında eğitim – öğretim görmekte olan öğrencileri tanımlamaktadır.

Animizm Olgusu: Animizm olgusu çocuktaki canlılık eğilimini anlatmaktadır. Antropolojide geçen ilkel insanların inanış tarzını kapsamamaktadır.

Program: İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretim Programını tanımlamaktadır.

1. 6. SINIRLILIKLAR

- a. Araştırmada herhangi bir genelleme kaygısı güdülmemiştir.
- b. Araştırma Samsun’da eğitim – öğretim faaliyetlerini sürdüren okullar ve öğrenciler için geçerlidir.
- c. Görüşme form soruları Piaget’nin uygulamalarında olduğu gibi uzun aralıklarla tekrar edilmemiş, öğrencilere tüm sorular bir defada yöneltilmiştir.

1. 7. SAYILTILAR

- a. Görüşme sorularına öğrencilerin içtenlikle yanıt verdikleri varsayılmıştır.
- b. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının güvenilir sonuçlar elde ettiği varsayılmıştır.

2. BÖLÜM

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE ALANYAZIN

ÖZETLEMELERİ

2. 1. ANİMİZM

Piaget'ye göre çocukta animizm; “çocuğun psişik dünyasını, fiziksel dünyadan ayıramayıp hareketsiz olan birçok şeyi canlı ve bilinçli olarak görmesi durumudur. Animizm canlı ve amaçsal düşünme eğilimidir. Bu eğilim, bir olgudur” (Piaget, 1947/2005: 149). Piaget çocuk animizmini incelerken üç kavram üzerinde durmuştur. Bu kavramlar; çocukta bilinç kavramı, çocukta yaşam kavramı ve çocuk animizminin kökenleri ve nedenleridir (Piaget, 1947/2005: 150).

2. 1. 1. BİLİNÇ KAVRAMI

Bu kavramın açıklanabilmesi için Piaget “çocuk çevresindeki nesnelere bilinç yüklüyor mu, ya da ne ölçüde bilinç yüklemektedir?” sorularını sormuştur (Piaget, 1947/2005: 151). Piaget; çocuk animizmini incelerken belirlemiş olduğu ilk alt başlık olan çocukta bilinç kavramını; *Nesnelere Yüklenen Bilinç* alt başlığı içerisinde, dört düzeyde incelemiştir.

2. 1. 1. 1. Her Şey Bilinçlidir Düzeyi

Bu düzey çocuklarda genel olarak 6–7 yaşlarına kadar devam etmektedir. Bu düzey çocukları, nesnenin her zaman bilinçli olduğunu belirtmezler. Bu düzeyde çocuklar, nesnenin sadece belli bir anda ve belli bir düzeyde aktif olduğunda bilinçli olabileceğini söylerler. Örnek olarak bir taşın yerinde dururken bilinçsiz olduğunu belirten bu düzey çocukları, eğer bu taş kaldırılıp suya atılırsa, yerinden hareket ettiğini hisseder demişlerdir (Piaget, 1947/2005: 154- 158).

2. 1. 1. 2. Hareketli Olan Her Şey Bilinçlidir Düzeyi

Bu düzey çocuklarda genel olarak 6–7 yaşından 8–9 yaşlarına kadar sürmektedir. Bu düzeydeki çocuklar hareket eden her nesnenin bilinçli olduğunu belirtmişlerdir. Birinci düzeye göre fark, nesnelere yüklenen bilincin hareketle

sınırlandırılmasıdır. Yani bu dönem çocukları duvara yıkılması durumunda bilinç yüklemeler; sadece hareket edebilen nesnelere bilinç yüklerler. Örnek olarak bu düzeydeki çocuklar taşa bilinçli demezler ama bisiklete, arabaya bilinçli diyebilirler (Piaget, 1947/2005: 158- 160).

2. 1. 1. 3. Hareketleri Kendi İçlerinde Olan Nesnelere Bilinçlidir Düzeyi

Bu düzey, çocuklarda 8 – 9 yaşlarından 11 – 12 yaşlarına kadar devam etmektedir. Bu düzeyde çocuklar hareketlerde bir ayrıma giderek yeni bir kavrayış geliştirirler. Bu düzey çocukları bisikletin bilinçsiz olduğunu çünkü kendi başına hareket edemeyeceğini belirtirken, rüzgârın kendi kendine hareket edebildiği için bilinçli olduğunu belirtmişlerdir (Piaget, 1947/2005: 160- 163).

2. 1. 1. 4. Hayvanlara Ait Bilinç Düzeyi

Bu düzey, genel olarak 11- 12 yaşlarını kapsamaktadır. Bu düzeydeki çocuklar; hayvanların ve bitkilerin bilinçli olduğunu, bunlar harici nesnelere bilinçsiz olduklarını belirtmişlerdir. Bu düzey çocukları ay ve güneşin de bilinçli olduklarını söylemişlerdir (Piaget, 1947/2005: 163- 164).

Piaget'ye göre çocuk nesnelere animist inanışlarını sistemleştirmeden, bilişsel yönelimlerinden dolayı bilinç yüklemektedir. Çünkü çocukların yaşlarının artmasıyla beraber animist inançları azalmaktadır (Piaget, 1947/2005:165- 166- 167).

2. 1. 2. ÇOCUKTA YAŞAM KAVRAMI

Piaget animizm olgusunu incelerken, ikinci kavram olarak da çocukta yaşam kavramını ortaya koymuş ve bu kavramın açıklanabilmesi için “Çocukta yaşam kavramının anlamı nedir? “Yaşam, bilinci kapsar mı kapsamaz mı?” sorularını sormuştur. Piaget, bu sorunu *Çocukta Yaşam Kavramı* alt başlığıyla incelemiştir. Piaget, belirlemiş olduğu ikinci alt başlık olan çocukta yaşam kavramını incelerken de dört düzey belirlemiştir (Piaget, 1947/2005: 171).

2. 1. 2. 1. Yaşam Genel Olarak Aktiviteyle Özdeştir Düzeyi

Bu düzey çocukları Piaget'ye göre genel olarak 3- 7 yaşları arasındadır. Bu düzeyde çocuklar yaşamı aktiviteyle ve daha önemlisi bu aktiviteyi insana yararlı olan aktiviteyle belirtmişlerdir. Örnek olarak bu dönem çocukları bir mumu ancak yandığında ya da bir ağacı ancak meyvesi olduğunda canlı olarak kabul etmişlerdir. Yani çocuk, nesnelere insana hizmet ettiğinde canlılığını kabul etmektedir (Piaget, 1947/2005: 171- 174).

2. 1. 2. 2. Yaşam Hareketle Özdeştir Düzeyi

Piaget'ye göre bu dönem genel olarak 6-8 yaşlarını kapsamaktadır. Bu düzey çocukları için yaşam sadece hareketi belirtir. Hareket eden her nesnenin canlı olduğu kanısı hâkimdir. Yani bisikletin, arabanın, v.s. hareket eden her şeyin canlı olduğunu düşünürler. Bu düzey aynen Nesnelere Yüklenen Bilinç alt başlığının ikinci düzeyi gibi kısa bir zamanda biter ve üçüncü düzeye geçilir (Piaget, 1947/2005: 174- 176).

2. 1. 2. 3. Yaşam Kendinden Hareketle Özdeştir Düzeyi

Bu düzey çocukları genelde 8- 9 yaşlarındadır. Bu düzey çocuklarında ikinci düzeye göre bir ayırım vardır. İkinci düzey çocukları hareket eden her şeyin canlı olduğu kanısındaiken, üçüncü düzey çocuklarındaki kanı; hareketlerini kendi yapabilen nesnelere canlı olduğudur. Örnek olarak ikinci düzey çocukları bulutlar için canlı derken üçüncü düzey çocukları bulutların rüzgâr tarafından itildiği için cansız olduklarını belirtmişlerdir. Yalnız her iki düzey çocukları da rüzgârın canlı olduğunu belirtmişlerdir (Piaget, 1947/2005: 176- 178).

2. 1. 2. 4. Yaşam Hayvanlara ve Bitkilere Mal Edilir Düzeyi

Bu düzey çocukları genel olarak 11- 12 yaşlarındadır. Bu düzey çocuklarında sadece hayvanların ve bitkilerin canlı olduğu kanısı hâkimdir. Bu dönem çocukları da aynen, Nesnelere Yüklenen Bilinç sorununun dördüncü düzeyindeki çocuklar gibi ay ve güneşi canlı olarak belirtilmişlerdir (Piaget, 1947/2005: 178- 179).

2. 1. 3. BİLİNÇ KAVRAMI VE YAŞAM KAVRAMI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Piaget'nin görüştüğü her 5 çocuktan 2'si bilinç ve yaşam kavramlarında aynı paralellikte seyretmiştir. Örnek olarak 2/5 lik bu kısımda olan çocukların bilinç kavramına verdiği cevaplar üzerine, düzeyi birinci düzey olarak belirlenmişse, bu çocukların yaşam kavramına verdiği cevaplarda da birinci düzeyde oldukları fark edilmiştir. Çocukların diğer 2/5'si ise yaşamı bilinçle ifade etmelerine rağmen bilinç kavramı düzeyinde yaşam kavramı düzeyine göre daha geri bir düzeyde seyretmektedir. Çocuklardan 1/5'i farklı bir durum olarak bilinci olmayan nesnelere canlı olduklarını belirtmiştir. Bu durumdan hareketle çocukların 4/5'üne göre yaşam kavramı bilinçle beraber düşünülmektedir. (Piaget, 1947/2005: 179).

Piaget'ye göre yaşam ve bilinç kavramlarıyla ilgili olarak bir diğer bulguda; 8 yaş çocuklarıyla 8- 12 yaş çocukları arasındaki farklılıktır. Yaşları sekizden küçük olan her 5 çocuktan 3'ü yaşam kavramında bilinç kavramından daha ileri bir seviyededir. Fakat 8- 12 yaş aralığında olan çocuklarda ise yaşam kavramıyla bilinç kavramı genel olarak aynı düzeydedir (Piaget, 1947/2005: 179).

2. 1. 4. ÇOCUK ANİMİZMİNİN KÖKENLERİ VE NEDENLERİ

Piaget'nin çocuk animizminde ortaya koymuş olduğu üçüncü kavram ise çocuk animizminin kökenleri ve nedenleridir. Piaget bu kavramları, "Çocuğun doğal yasalara mal ettiği gereklilik ne tür bir gerekliliktir? Moral (Ahlaksal) bir gereklilik mi yoksa fiziki bir determinizm (gerekircilik) mi? sorularıyla incelemiştir. (Piaget, 1947/2005: 150).

2. 1. 4. 1. Çocuk Animizminin Kökenleri

Piaget üçüncü olarak; çocuk animizminin kökenlerini üç aşamada incelemiştir. Birinci aşamada çocukta spontan animizmin neden ortaya çıktığını inceleyen Piaget, ikinci aşamada ise güneş ve ay ile ilgili yanıtları irdelemektedir. Piaget, üçüncü aşamada da çocuğun doğal olaylara mal ettiği gerekliliğin ne tür bir gereklilik (ahlaksal köken ya da fiziki gerekircilik) olduğu üzerinde durmuştur (Piaget, 1947/2005: 181).

2. 1. 4. 1. 1. Çocukta spontan animizm

Çocukların spontan animizminde; 4- 5 yaşlarıyla, 5 yaş ve sonrası olmak üzere iki dönem bulunmaktadır. Örtük animizm, 4 – 5 yaşlarındaki çocuklarda bulunmaktadır. Örtük animizm; çocuğun animist düşünceye sahip olmasına rağmen, çevresindeki nesnelere canlılığını sorgulamamasıdır. Yani bu dönemde çocuklarda animizm vardır yalnız, çevrelerindeki nesnelere canlı ya da cansız olduklarını ayırt edememektedirler. Bu dönem çocukları için bu durum normaldir ve bu yüzden bu dönem çocukları nesnelere canlı olup olmadıklarını sorgulamazlar. 5 yaştan sonra ise çocuklar çevrelerindeki nesnelere ile ilgili olarak sorular sormaya ve onların canlılıklarını sorgulamaya başlarlar. Örtük animizm kısmen kaybolmaya başlar ve bu dönemde çocuğa sorular sorularak animistik düşünceleri öğrenilebilir. Çocuğun bilinç ve yaşam kavramlarıyla ilgili olarak belirlenmiş düzeyler, bu dönemden itibaren başlar (Piaget, 1947/2005: 181–187).

2. 1. 4. 1. 2. Güneş ve ay bizi izliyor

Piaget'nin çocuk animizminin kökenleriyle ilgili olarak yaptığı bir diğer tespit ise çocuklarda güneş ve aya yüklenen animizmdir. Bu dönemde birbiri içine geçmiş üç düzey bulunmaktadır. Bu düzeylerden birincisi çocuğun; güneşin ve ayın kendisini takip ettiğine inanmasıdır. Bu düzey genel olarak 8 yaşına kadar devam etmekle birlikte bu özellikleri gösteren 12 yaşında çocuklarda vardır. Çocuk bu dönemde genel olarak aya ve güneşe bilinç yüklemektedir (Piaget, 1947/2005: 187–188).

İkinci düzeyde ise çocuğun fikirlerinde birtakım değişiklikler oluşmaktadır. Bu değişiklikler çocukların güneş ve ayın kendilerini takip etmediklerini ancak ışınlarının kendilerini takip ettiklerini ya da güneş ve ayın her zaman kendilerini görebilecek bir yerde olduklarından ötürü, kendilerini takip ettiklerini belirtmeleridir. Bu dönem genel olarak 8- 10 yaşlarını kapsamaktadır. Piaget'ye göre bu düzey çocuklarında bir çelişki bulunmaktadır. Görüşme yaptığı çocuklardan elde ettiği bulgulara göre bu dönem çocuklarında güneşin hareket etmediği düşüncesi varken bir yandan da kendilerini takip ettikleri düşüncesi hâkimdir (Piaget, 1947/2005: 188–191).

Üçüncü düzeyde ise çocuklar güneş ve ayın kendilerini izlemediklerini ve bu durumun güneş ve ayın uzakta olmalarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Üçüncü düzey genel olarak 10- 11 yaş aralığını kapsamaktadır. Genel olarak bakıldığında birinci ve ikinci düzeyler çocukta animizm olgusundan kaynaklanmaktadır. Üçüncü düzeydeki yanıtların nedenleri ise çocuklarda var olan, yıldızlar, güneş ve ay ile ilgili animizmin ortadan kalkmış olmasıdır (Piaget, 1947/2005: 191–194).

2. 1. 4. 1. 3. Fiziksel gerekircilik ve ahlaksal gereklilik

Piaget çocuk animizmini incelerken, çocukların nesnelere bilinç yükledikleri üzerine tespitler yapmıştır. Nesnelere yüklenen bilinç başlığı altında verilen bu düzeyler daha önce açıklanmıştı (bkz. Sayfa 4). Nesnelere Yüklenen Bilinç başlığı açıklanırken yapılan en önemli tespit, çocuğun nesnelere insanın yararına işler yaptığı zamanlarda bilinç yüklemesidir. Örnek olarak çocuğa göre güneş bilinçli olma nedeni, güneşin bizi ısıtmasıdır. Çocuk bu ifadeyle güneşin ya da herhangi bir nesnenin yapması gerekeni yaptığını belirtmiştir. Buradan hareketle, ahlaksal gereklilik; çocuğun nesnelere hareket nedenlerini açıklarken yapması gerekeni yaptığını belirtmesidir. Çocuğa göre nesnelere, insan mutluluğunu sağlayacak işlevler yapmalıdır. Piaget'nin elde ettiği bulgulara göre çocuklar, 7–8 yaşlarına kadar hiçbir nesnenin istediği her şeyi yapabileceğini kabul etmemişlerdir. Bu durumun nedeni onların iradesiz olması değil, iradelerinin insanların mutluluğunu sağlayan ahlak yasasına bağlı olmasıdır. Bu yüzden çocuklarda 7–8 yaşlarına kadar ahlaksal gerekliliğin bulunduğu söylenebilir. 7–8 yaşından sonra ise çocuklarda ilk fiziki gerekircilik ortaya çıkmaktadır. Buna göre, bu dönem çocukları bulutların ya da ırmakların hareket etme nedenini insanın yararına olsun diye değil, fiziki bir zorunluluktan dolayı olduğunu kabul ederler. Bu dönemde bir fiziki gerekircilik gelişse de ahlaksal gereklilik tamamen yadsınmaz. Çocuk 11–12 yaşlarına geldiğinde ise olayları açıklarken ahlaksal gereklilik ortadan kalkar ve fiziki gerekircilik tamamen ahlaksal gerekliliğin yerini alır (Piaget, 1947/2005: 194–199).

2. 1. 4. 2. Çocukta Animizmin Nedenleri

Piaget animizmin nedenlerini belirlerken animizmi; yaygın animizm ve sistematik animizm olarak iki gruba ayırmıştır. Böylece çocukta animizmin nedenlerini bu animizm çeşitlerine göre gruplama yoluna gitmiştir. Yaygın animizm; çevredeki varlıkları yaşam yönünden ayırt edememe durumuyken, sistematik animizm; ay, güneş ve yıldız gibi varlıkların çocuklar tarafından kendilerinin izlendiğine inanılması durumudur. Piaget çocukta animizmin dört sebepten ortaya çıktığını belirtmiştir. Bu nedenler, bireyden ve sosyal ortamdan kaynaklanan nedenler olmak üzere iki grupta toplanabilir (Piaget, 1947/2005: 205).

2. 1. 4. 2. 1. Bireyden kaynaklanan nedenler

Bireyden kaynaklanan sebepler içerisinde iki kavram belirtilmiştir. Bu kavramlar; içeriklerin ayrılmazlığı ve içselleştirme kavramlarıdır (Piaget, 1947/2005: 205).

2. 1. 4. 2. 1. 1. İçeriklerin ayrılmazlığı

Piaget, içeriklerin Ayrılmazlığı'nı; "Eylem ve amaç kavramları gibi kavramların tedrici ayrışmaları çocuğu amaçsal ve amaçsal olmayan nedenleri ayırmaya götürmeden ve kaçınılmaz biçimde birbirine bağlı olduklarından, dünya ilksel bilinç tarafından ruhsal ve fiziki bir süreklilik gibi algılanır." (Piaget, 1947/2005: 205). şeklinde belirtmiştir. Piaget içeriklerin ayrışmazlığını yaygın animizm içerisine dâhil etmiştir (Piaget, 1947/2005: 205).

2. 1. 4. 2. 1. 2. İçselleştirme

Piaget'ye göre İçselleştirme; "Çocuğun, nesnelere aracılığıyla, nesnelere kendisinin de hissettiği bazı karşılıklı duyguları atfetmesidir." (Piaget, 1947/2005: 205). Bu durum benmerkezcilikten kaynaklanmaktadır. Çünkü çocuklarda her şeyin ben olması durumundan ötürü ay, güneş ve yıldızların onu takip ettikleri düşüncesi bulunur. Benmerkezcilikten kurtulan çocuklar, nesnelere tarafsız olarak görüp, yorumlayabilirler ve benmerkezcilikten uzaklaştıkları için, içselleştirmeden de uzaklaşırlar (Piaget, 1947/2005: 205–206). Piaget'ye göre, 8 yaşından itibaren çocukların sosyalleşmesi neticesinde, çocuklar benmerkezcilikten kurtulmaya başlamaktadır (Piaget, 1923/2007). Sonuç olarak benmerkezcilikten kurtulamayan

çocuklar, yıldızların ya da bulutların insan merkezci davrandığını, güneşin ya da yıldızların onu takip ettiğini düşünerek onlara bilinç yüklerler (Piaget, 1947/2005: 205–206).

2. 1. 4. 2. 2. Sosyal Nedenler

Piaget, çocuk animizminin sosyal nedenlerini ise; katılım duyguları ve ahlaksal gereklilik payı olarak iki kavram üzerinde incelemektedir. Bu kavramlar aşağıda belirtilmiştir (Piaget, 1947/2005: 212).

2. 1. 4. 2. 2. 1. Katılım duyguları

Çocuk, katılım duygularını içinde bulunduğu toplumsal çevreden öğrenir. Buna göre çocuk anne babasıyla beraber yaşadığı çevrede sürekli olarak kurallar ve eylemlerle kuşatılmış olduğunu düşünerek, kendisinin her hareketinin fark edildiğini düşünür. Bu durumdaki çocuk her yaptığının, söylediğinin anlaşıldığını düşünür ve bu durumda genellemeye giderek, anlattığı her şeyin herkesçe onun anlattığı gibi anlaşıldığını zanneder. (Piaget, 1947/2005: 212–213).

2. 1. 4. 2. 2. 2. Ahlaksal gereklilik

Çocuklarda animizme sebep olan bir diğer sosyal nedense ahlaksal gerekliliktir. Bu durum, elinde güç bulduranın diğerlerine olan zorlayıcılık faktörleridir. Yani, çocuğun nesnelere itaat ettiğine inanmasıdır. Çocuğa göre nesnelere itaat ettikleri için canlı değildir. Nesnelere canlı oldukları için itaat etmektedirler (Piaget, 1947/2005: 213–214).

2. 2. ARAŞTIRMAYLA İLGİLİ YAYINLAR

Alanyazın incelendiğinde, yapılan çalışmaların Piaget’yi destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Dennis ve Russell (1937) Amerika Birleşik Devletleri’nde çocukta animizm olgusunu incelemek amacıyla bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmaya yaşları 8–16 arasında olan; 9’u kız, 15’i erkek olmak üzere 24 çocuk katılmıştır. Çocuklara Piaget’nin oluşturmuş ve uygulamış olduğu sorularla, araştırmacı tarafından

oluşturulan benzer sorular sorulmuştur. Araştırma üç yıl boyunca yaz aylarında sürdürülmüştür. Çocuklarla birebir görüşme yöntemi kullanılmış, toplam otuz yedi nesne hakkında sorular yöneltilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; küçük yaştaki çocuklar cansız nesnelere canlı olarak betimlemesine rağmen, çocukların yaşlarının artmasıyla beraber bu durum azalmıştır. Bu araştırmadaki bulgular, Piaget'nin belirlediği animizm düzeylerini de desteklemiştir. Sonuç olarak bu araştırma, Piaget'nin animizm hakkında ileri sürdüğü görüşleri doğrulamıştır (Dennis ve Russell, 1937).

Lerner (1937) Amerika Birleşik Devletleri'nde çocukların moral realizm² düşünceleriyle ilgili yaptığı çalışmada animizm ile ilgili olarak Piaget'yi destekleyen bulgulara ulaşmıştır. Lerner'in 389 çocuk üzerinde yaptığı araştırmada, örneklem seçiminde basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada örneklemdeki çocuklara Piaget'nin kırık köprü hikâyesi anlatılmış ve bu hikâyedeki nesnelere canlılığıyla ilgili sorular sorulmuştur. Araştırmaya katılan 6-7 yaş arasındaki çocuklardan %82'sinde animistik düşünce gözlenmiştir. Bu durum yaşları 10-11 arası olan çocuklarda ise % 31'e düşmektedir. Sonuç olarak bu çalışma; Piaget'nin, animizm düzeylerinin yaşa bağlı olarak değiştiği ve yaşın artmasıyla animizmin azaldığı bulgusunu desteklemektedir (akt: Jahoda, 1958).

Klingensmith (1953) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan araştırmada; yaşları 5 ile 12 arasında değişen, 69 erkek ve 73 kız olmak üzere 142 çocuk sistematik örnekleme yöntemiyle yaklaşık 5000 öğrenci içerisinden seçilmiştir. Çalışma nicel bir araştırmadır. Öğrenciler yaşlarına göre beş grupta toplanmıştır. Birinci grup okul öncesinden seçilen 23 öğrenciden; ikinci grup birinci sınıfa giden 30 öğrenciden; üçüncü grup üçüncü sınıfa giden 29 öğrenciden; dördüncü grup beşinci sınıfa giden 30 öğrenciden; beşinci grup

---

² Moral Realizm: Bir olay hakkında doğru ve ya yanlış yorumların yapılmasıdır. Kısacası moral realizm insanların sahip oldukları değerlerle, olaylara karşı yapmış oldukları doğru ya da yanlış nitelendirmelerdir. Her insanın doğru ve yanlış kavramları farklı olacağından toplumda pratikte anlaşmazlıklar oluşabilir. Örnek olarak toplumda bir kişiye göre bir grup gencin bir köşe başında eğlenmek için yaktıkları ateş yanlış olarak nitelendirilebilir. Başka bir kişiye göre bu durum normaldir ve bir yanlış nitelendirilmesi yoktur (Greene, 2002 syf: 54).

yedinci sınıfa giden 30 öğrenciden oluşmaktadır. Seçilen öğrencilere altısı cansız ve ikisi canlı olmak üzere sekiz varlıktan oluşan sorular bire bir görüşme yöntemiyle sorulmuştur. Öğrencilerden varlıkların; yaşama, işitme, hissetme, görme, büyüme, nefes alma, bilme, düşünme ve dileme (isteme) özellikleriyle ilgili sorular sorularak yanıtlar alınmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin animistik düşünceleri, varlıkların hareketlerine göre şekillenmiştir. Yani hareket eden nesnelere canlı olduklarını belirtmişlerdir. Yedinci sınıftan sonra ise animistik düşüncelerde değişiklikler olmuştur. Bu değişikliklere göre, nesnelere canlılığı hareket etme durumuna göre değerlendirilmemektedir. Yani nesnelere sadece hareket etmesi canlı oldukları anlamına gelmemektedir. Araştırmada bir diğer bulgu da cansız nesnelere çocuklarca işlevsellik ve duygusallık gibi özellikler yüklenmesidir. Bu durum yaşın ilerlemesiyle azalmaktadır. Birinci grup çocuklarda cansız nesnelere canlı olarak nitelendirme oranı %67 iken bu durum ikinci grupta %51, üçüncü grupta %32, dördüncü grupta %19 ve beşinci grupta ise %7'dir. Bu bulgulara göre araştırma, Piaget'nin animizm olgusunu açıklarken, belirlemiş olduğu yaşam ve bilinç düzeylerinin doğruluğunu desteklemektedir (Klingensmith, 1953).

Russell (1956) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmada; kuzey bölgesindeki kentlerden 361 çocuk, güney bölgesindeki kentlerden 413 çocuk olmak üzere toplam 774 ilköğrencisi seçilmiştir. Çalışma nicel bir araştırmadır. Çocuklar içerisinde Kuhlman-Anderson zekâ testine göre; büyük farklılıklar gösteren öğrenciler olsa da genel olarak öğrenciler orta düzey zekâyâ³ sahiptirler. Örnekte belirlenen bu çocuklar yaşlarına göre iki gruba ayrılmışlardır. Fakat öğrencilerin yaş gruplarının nasıl belirlendiği ile ilgili bir açıklama bulunmamaktadır. Her iki gruptaki çocuklara da çevrelerinde bulunan doğal nesnelere canlılığı ile ilgili sorular sorulmuştur. Yapılan analizler sonucunda çocukların %91'inden fazlasının, Piaget'nin açıkladığı animizmin yaşam ve bilinç kavramlarıyla ilgili dört aşamasına dâhil olduğu, çocukların %7'sinin ise Piaget'nin öne sürdüğü aşamaların dışında kaldığı görülmüştür. Her iki grup çocuklarının vermiş oldukları yanıtlar animist düşüncelerin cinsiyete,

---

³ Kuhlman-Anderson zeka testine göre puanlamadan 90-110 puan arası alan kişiler orta düzey zekâyâ sahiptirler.

zekâ düzeyine, coğrafi özelliklere, yaşadığı bölgeye ve sosyo-ekonomik ayrılıklara göre fark göstermediğini ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, çocukların yaşlarının ilerlemesiyle, animist düşüncelerinin azaldığı görülmektedir. Russell, Piaget'nin animizm olgusunu açıklarken oluşturmuş olduğu bilinç ve yaşam kavramı düzeylerinin de doğruluğunu desteklemiştir (Russell, 1956).

Jahoda (1958) tarafından, Batı Afrika'da Piaget'nin çocukta animizm olgusuna yönelik bir araştırma yapılmıştır. Örneklemde seçilen 120 çocuk; 60 erkek ve 60 kızdan oluşmaktadır. Çocuklar altı okuldan basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Piaget'nin kullandığı, içeriğinde iki çocuktan söz eden hikâyenin bir bölümü kullanılmıştır. Kültür farklılığından kaynaklanan etkilerden dolayı çocukların verdikleri yanıtların uzunlukları değişiklik gösterse de, elde edilen sonuçlar çocukta animizmin varlığını kuvvetli bir şekilde desteklemiştir. (Jahoda, 1958).

Laurendeau ve Pinard'ın (1962) *Causal Thinking in the Child* adlı yapıtında çocukta animizmle ilgili bulgular Piaget'yi doğrulamıştır (akt: Whiteman, 1967).

Ward (1970) Amerika Birleşik Devletleri'nde çocuk animizmine yönelik bir araştırma yürütmüştür. Bu çalışmada farklı kültürlerin animizmi etkileyip etkilemediği sorgulanmıştır. Çalışma nicel bir çalışmadır. Araştırmaya Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nden seçilen 6, 8 ve 11 yaşlarında olmak üzere üç farklı yaş seviyesinden 75 kız ve 75 erkek öğrenci katılmıştır. Örneklem hangi yöntemle seçildiği belirtilmemişse de araştırmaya katılan Amerikalı çocukların IQ seviyeleri ortalama 116 olarak belirlenmiştir. Kanadalı çocukların IQ seviyeleri daha düşüktür. Araştırmanın amacı animizmin kültürden etkilenme durumunu ortaya koymaktır. Araştırmada çocuklara 21 varlığın canlı olup olmadığı hakkında sorular sorulmuş, çocuklardan verdikleri yanıtların nedenlerini de açıklamaları istenmiştir. Araştırmada çocukların animistik düşünceye sahip oldukları ve bu düşüncenin yaş farkına göre değişiklikler gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum Piaget'yi desteklemektedir. Araştırmada elde edilen diğer sonuç ise

Piaget'nin bulgularıyla örtüşmemektedir. Piaget'nin araştırmalarını yaptığı gerek Cenevre'deki, gerekse Ben Jura'daki çocuklar arasında bir farklılık bulunmamaktadır⁴. Buna göre Piaget animizmin kültürel etkilerden uzak olduğunu belirtmektedir (Piaget, 1947/2005: 163). Oysaki Ward çalışmasında, çocuklarda animizm gelişiminin kültürden etkilendiğı ve Amerikalı çocukların Kanadalı çocuklara göre canlı cansız ayırımına gitmede daha ileri bir seviyede olduklarını belirtmiştir (Ward, 1970). Ayrıca bu araştırmada öğrenciler arasında animizm yönünden bu farkın oluşmasında zekâ farklılığının mı, yoksa kültür farklılığının mı etkili olduğu net olarak ortaya konulamamıştır.

Berzonsky (1973) tarafından, Amerika Birleşik Devletleri'nin Batı Pennsylvania eyaletinde yapılan bir araştırmada; orta gelir düzeyine sahip 22 birinci sınıf öğrencisi seçilmiştir. Berzonsky'nin bu çalışmasında örnekleme hangi yöntemle seçtiğı belirtilmemişse de bu öğrencilerin %71'i devlet okullarında ve kolejlerde okumaktadır. Çocuklara Laurendeau ve Pinard'ın çocuk animizmi ile ilgili yapmış oldukları çalışmadaki sorular temel alınarak, 13 farklı varlığın yaşayıp yaşamadığı hakkında sorular sorulmuştur. Bu varlıklar; araba, güneş, ay, yağmur, bulut, sigara, masa, televizyon, ateş, kedi, çimen, ağaç ve çiçektir. Bu araştırmanın bulgularına göre, öğrenciler canlı olmayan varlıkları da canlı olarak belirtmiştir. Bu durum Piaget'nin animizm ile ilgili bulgularını desteklemektedir (Berzonsky, 1973).

Berzonsky (1974), Piaget'nin animizmle ilgili bulgularını dikkate alarak, Amerika Birleşik Devletleri'nde 44 öğrenci üzerinde bir araştırma daha yapmıştır. Araştırmada örneklemin hangi yöntem kullanılarak seçildiğı belirtilmemiştir. Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak, 1962 yılında, Laurendeau ve Pinard tarafından animizm olgusuna yönelik araştırmada kullanılan 8 soruluk bir test uygulanmıştır. Bu testte, 8 varlığın canlı olup olmadığına dair sorular bulunmaktadır. Bu varlıklar; çiçek, araba, güneş, çimen, televizyon, kedi, bulut ve ağaçtır. Yapılan karşılaştırmalar ve çözümlenmeler sonucunda çocukta animistik

---

⁴ Ben Jura Fransa ile İsviçre arasında sınır olan bir bölge olup, halkı Fransızca konuşmaktadır.

düşünceyle ilgili Piaget'nin ulaştığı sonuçları destekleyen bulgulara ulaşılmıştır (Berzonsky, 1974).

Billingham ve Fu (1980), çocuklar ve ebeveynleri arasındaki animistik düşünce ilişkisi hakkında bir araştırma yapmışlardır. Araştırmaya 61 kız ve 35 erkek çocuk; 91 anne ve 71 baba katılmıştır. Araştırmaya katılan çocuklar beşinci ve altıncı sınıf öğrencileridir. Araştırmada veri toplama aracı olarak bir kâğıt ve bir kalem kullanılmış, 11 canlı ve 4 cansız varlıktan oluşan animizm testi uygulanmıştır. Kullanılan ölçme aracının güvenilirliğini sağlamak için test-tekrar test yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracında kullanılan varlıkların seçimi basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle yapılmıştır. Veri toplama aracında sorulan varlıklar; ateş, ırmak, bulut, güneş, bisiklet, bulut, otomobil, sandalye, kaya, yemek, ışık, kitap, köpek, kuş, çiçek ve ağaçtır. Araştırmaya aileler gönüllü olarak katılmışlardır. Her çocuğa okul çıkışında animizm testi verilmiş ve evlerinde özgür bir şekilde doldurmaları sağlanmıştır. Aileler ve çocuklardan elde edilen verilerin hesaplamasında Pearson korelasyon hesaplama yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın verileri animistik düşünce bakımından annelerle çocukları arasında anlamlı bir farkın olmadığını; babalarla çocuklar arasında ilişki olmadığını göstermektedir (Billingham ve Fu, 1980).

Richards ve Siegler (1984), Amerika Birleşik Devletleri'nde, çocukların yaşam kavramlarında nesnelere görevlerinin etkisi adlı nicel bir çalışma yapmıştır. Araştırmaya hangi yöntemle seçildiği belirtilmemiş olan 4, 5, 6 ve 7 yaş gruplarının her birinden 16 katılımcı olmak üzere toplam 64 çocuk katılmıştır. Araştırmada çocuklara bitkiler, hayvanlar ve diğer nesnelere canlı olup olmadıkları hakkında sorular sorulmuştur. Araştırma dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada, nesnelere duygularıyla ilgili sorular; ikinci aşamada, nesnelere hareketleri ile ilgili sorular; üçüncü aşamada, insanlar ve hayvanlar hakkında sorular; dördüncü aşamada ise, yine insanlar, bitkiler ve hayvanların yaşamları ile ilgili sorular sorulmuştur. Nesnelere seçimleri işaretleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın aşamalarından elde edilen sonuçlar anova testi ile hesaplanmıştır. Araştırmanın bulguları Piaget'nin bulduğu

sonuçlarla örtüşmektedir. Araştırma, Piaget'nin belirlemiş olduğu animizm ile ilgili düzeyleri de desteklemektedir (Richards ve Siegler, 1984).

Dolgin ve Behrend (1984) çocukların yaşayan ve yaşamayan nesnelere hakkındaki bilgileri ile ilgili bir araştırma yapmıştır. Araştırma üç ile dokuz yaşları arasında; 6 kız ve 6 erkek olmak üzere toplam 12 çocuktan oluşan deney grubuyla, yine aynı şartlarda 12 çocuktan oluşturulan toplam 24 çocukla gerçekleştirilmiştir. Çalışma nicel bir araştırma olarak yürütülmüştür. Çocuklara; içerisinde insan, okul öncesi çocuğu, bebek, memeli hayvanlar, kuşlar, böcekler, balıklar, yemek, ölü bitkiler, doğal olarak meydana gelen hareketsiz nesnelere, insan yapımı hareketsiz nesnelere, insan yapımı hareketli nesnelere, doğal olarak meydana gelen hareketli nesnelere, genel olarak çocuklar tarafından oluşturulan nesnelere ve oyuncaklar hakkında sorular sorulmuştur. Her varlıkla ilgili 20 soru sorulmuştur. Bu sorular; varlıkların yaşıyor veya yaşamıyor, asla yaşama imkânı bulunmuyor, hareketli veya hareketsiz, doğal veya yapay oluşlarına göre çocuklara beş grup altında sorulmuştur. Verilerin analizinde Anova testi kullanılmıştır. Verilerden elde edilen bulgulara göre; çocuklarda animizm olgusunun varlığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine araştırmanın bulgularına göre, animizm en yoğun olarak beş yaşındaki çocuklarda görülmektedir. Her iki sonuç da Piaget'yi desteklemektedir (Dolgin ve Behrend, 1984).

Amerika Birleşik Devletleri'nin New York eyaletinde 48 okulöncesi çocuk üzerinde yapılan araştırmada 4 ve 5 yaşlarında 16 çocuk seçilmiş ve bu çocuklarda Piaget'nin bulgularına benzer animistik düşünceler ortaya çıkmıştır. 3 yaşında 32 çocuk üzerinde yapılan araştırmada ise (onların davranışları canlı ve cansız nesnelere ayırt etmemesine rağmen) herhangi bir animistik düşünceye rastlanmamıştır (Bullock, 1985).

Inagaki ve Hatano (1987) tarafından, çocuk animizme yönelik bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma 27 erkek ve 20 kız olmak üzere toplam 47 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilerin seçiminde basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çocuklara insan ve insan olmayan nesnelere yaşayıp yaşamadığı

hakkında sorular sorulmuştur. Sonuç olarak elde edilen bulgularda, çocukların animistik düşünceye yönelik yanıtlar verdiği gözlenmiştir. Bu durum Piaget'nin animizm ile ilgili yaptığı çalışmayı doğrulamaktadır (Inagaki ve Hatano, 1987).

Bahar, Cihangir ve Gözün (2002) tarafından, Türkiye'de, okulöncesi ve ilköğretim çağındaki öğrencilerin canlı ve cansız nesnelere ilgili alternatif düşünce kalıpları adlı bir çalışma yapılmıştır. Çalışmanın amacı okul öncesi ve ilköğretim çocuklarının canlı kavramı ile ilgili olarak düşüncelerini ortaya çıkarmak, bu konudaki sınıflama becerilerini tespit etmek, canlı ve cansız nesnelere için düşündükleri özellikleri irdelemek ve bunun yaşa bağlı olarak değişip değişmediğini belirlemek şeklinde belirtilmiştir. Araştırma nicel bir çalışmadır. Örneklemde 20 okul öncesi ve 30 ilköğretim 1-3. sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 50 öğrenci seçilmiştir. Örneklem hangi yöntemle seçildiği belirtilmemiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış grid tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan yapılandırılmış grid tekniğinde öğrencilerin canlılık kavramlarıyla ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla 16 kutu kullanılmıştır. Her kutuda bir nesne bulunmaktadır. Bu nesnelere; patates, saat, küf, meyve, cam, bitki, pil, et, ekmek, deri, tohum, şeker, ateş, güneş, ağaç ve inek resimleridir. Araştırmada öğrencilerle birebir görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, çocuklara belirtilen nesnelere canlı olan; patates, ağaç, küf, meyve, inek, bitki ve tohum ile ilgili olarak, canlı ya da cansız olmaları hakkında sorular sorulmuştur. Verilen cevaplara göre inek tüm yaş grupları için yüksek yüzdelerle canlı kabul edilmiştir. Bu yüzdeler; 5 yaş için % 90, 6 yaş için % 95'tir. 7, 8 ve 9 yaşlar için % 100'dür. Fakat öğrenciler küf, patates, meyve ve tohumun canlı olmasıyla ilgili düşük düzeyde doğru cevaplar vermişlerdir. Bu durum açıkça göstermektedir ki, çocuklar çevrelerinde görmüş oldukları ve hareketlerini izleyebildikleri canlılar için daha yüksek düzeyde doğru cevaplar vermektedirler. Öğrencilere yöneltilen ikinci soruda cansız olan saat, güneş, cam, pil, et, ekmek, deri ve şekerle ilgili olarak canlı ya da cansız olma durumları hakkında sorular sorulmuştur. Öğrenciler bu sorularda özellikle saatin ve güneşin canlı olduğunu yüksek oranda belirtmiştir. Saat için 5 yaş düzeyi % 50, 6 yaş düzeyi %45, 7 yaş düzeyi %30, sekiz yaş düzeyi % 22 ve 9 yaş düzeyi % 20 oranında canlı demiştir. Yine güneşe 5 yaş düzeyi % 45, 6 yaş düzeyi % 50, 7 yaş

düzeıı %35, sekiz yaş düzeıı % 26 ve 9 yaş düzeıı % 25 oranında canlı demıştır. Araştırma sonuçlarına göre; çocuklarda yaşın ilerlemesiyle nesnelere canlı ve cansız olarak ayırt etmede olumlu bir gelişim bulunmaktadır. Bu durum Piaget'nin araştırmalarını desteklemektedir (Bahar, Cihangir ve Güzün, 2002).

Yeşilyurt, 2003 yılında anasınıfı ve ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin çevrelerindeki canlı ve cansız nesnelere anlama düzeyleri üzerine bir araştırma yapmıştır. Yapılan araştırma nicel bir çalışmadır. Bu çalışmanın amacı; okul öncesi ve ilköğretim birinci sınıf seviyesindeki öğrencilerin canlı ve cansız kavramlarını anlama konusunda etkisi olabileceği düşünölen; aile, evre, iletişim araçları ve okul gibi kaynaklardan elde ettikleri farklı düzeydeki bilgi seviyelerini incelemek, çocukların canlı – cansız kavramı ile ilgili olarak düşöncelerini ortaya çıkartmaktır. Bu durumdan hareketle, çocukların canlı ve cansız nesnelere için düşöndükleri özellikleri irdeleyerek bunun yaşa bağlı olarak değişip değişmediğini belirlemektir. Araştırmada öğrencilerin ailelerinden ve çevrelerinden almaları olası olan ve okullarından almaları gereken bilgi düzeyleri belirlenmiştir. Araştırmada şehir merkezinde bulunan 2 devlet ilköğretim okulu ve yine şehir merkezinde bulunan 1 özel ilköğretim okuluyla, yakın bir köyde bulunan devlete ait ilköğretim okulları olmak üzere 4 ilköğretim okulu seçilmiştir. Araştırmada devlete ait, şehir merkezinde bulunan 2 ana sınıfına da yer verilmiştir. Araştırmada 30 anasınıfı ve 87 ilköğretim birinci sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 117 öğrenci belirtilen okullardan seçilmiştir. Okulların seçiminde seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin seçiminde kullanılan örnekleme yöntemi belirtilmemiştir. Çalışmada öğrencilere 12 kutudan oluşturulmuş ve her bir kutuda ayrı nesnelere bulunduğu bir anket hazırlanmıştır. Nesnelere ankette fotoğraf şeklinde yer almıştır. Belirlenen nesnelere ağaç, ateş, inek, güneş, koltuk, ot, otomobil, örümcek, peynir küfü, saksıdaki iek, solucan ve televizyondur. Anket, öğrencilerin öğretmenleri haricindeki kişilerden etkileneceği düşünölenerek, ders öğretmenleri tarafından uygulanmıştır. Ankette belirtilen nesnelere fotoğrafları öğrencilere gösterilmiş ve öğrencilere bu nesnelere canlı ya da cansız olup olmadıkları ve yanıtlarının nedenleri yöneltilmiştir. Verilen cevaplar incelenmiş ve yanlış cevapların neden verildiği

ders öğretmeniyle beraber değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; anasınıfı ve ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinde animistik düşünceler bulunmaktadır. Fakat ilköğretim öğrencileri, ana sınıfı öğrencilerine göre nesnelerin canlılığıyla ilgili olarak daha doğru cevaplar vermektedir. Bu durum yaşın artmasıyla animizm düşüncesinin azalacağı görüşünü desteklemektedir. Sonuç olarak her iki durum da Piaget’yi desteklemektedir (Yeşilyurt, 2003).

Çin’in Wuhan eyaletinde yapılan bir araştırmada örneklem; yaşları 3 ile 10 arasında değişen, orta gelir grubundan seçilen, 10 kız -10 erkek olmak üzere 20 çocuk olarak belirlenmiştir. Araştırmada Çince konuşan çocuklarda animizm kavramı incelenmiştir. Çocuklara, üzerinde ağaç, araba, ateş, uçak, rüzgâr, zil, yılan, bisiklet ve kalem resimleri olan tablolar gösterilmiştir. Daha sonra bulunan sonuçlar 1985 yılında Carey tarafından İngiltere’de yapılan *Çocukta Kavramsal Değişim* adlı eserde elde edilen bulgularla karşılaştırılmış ve çocukların animistik düşünce düzeyleri arasında paralel sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür (Chin, 2006).

Çin’de toplam kırk çocuk üzerinde yapılan araştırmada; öğrenciler yaşlarına göre iki gruba ayrılmıştır. Her iki grupta da yirmişer öğrenci bulunmaktadır. Birinci gruptaki çocuklar 3 yaş ile 5 yaş 11 ay arasını kapsamaktadır. İkinci grup ise 6 yaş ile 8 yaş 7 aylık çocukları kapsamaktadır. Araştırmada çocuklara köpek, ağaç, ırmak, kalem, bisiklet, taş, televizyon, otomobil, ay ve top ile ilgili sorular sorulmuştur. Bu araştırma; birinci gruptaki çocuklarla ikinci gruptaki çocukların animist düşüncelerinin farklı olduğunu, çocuğun yaşının artmasıyla birlikte animizmin azaldığını ortaya koymuştur (Huang ve Lee, 2009).

Çebi (2010) ‘nin Samsun’da gerçekleştirmiş olduğu Piaget Kuramı’nın Türkçe Öğretimindeki Önemi adlı çalışmada Piaget’nin animizm olgusunun yanı sıra algıda toptancılık, nesne – ad bağıntısı ve neden - sonuç ilişkisi olguları temel alınarak 1924, 1926, 1936,1948, 1968, 1981 ve 2005 İlköğretim Türkçe Programları incelenmiştir. Bu araştırmanın başlıca iki amacı vardır. Araştırmanın birinci amacı Piaget’nin tüm olgularının geçerliğini test etmek; ikinci amacı ise bu

olguların başlangıçtan günümüze dek hazırlanan tüm Türkçe Öğretim Programları'ndaki yerini belirlemektir. Araştırma amacına uygun olarak iki aşamada, nitel araştırma tekniklerine uygun olarak yürütülmüştür. Birinci aşama, Piaget olgularının günümüz ülkesi çocuklarında geçerliğini tespit etmek üzere, yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılarak, 30 birinci sınıf, 30 ikinci sınıf, 33 üçüncü sınıf ve 30 dördüncü sınıf öğrencisi olmak üzere 123 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak Piaget tarafından oluşturulmuş görüşme formları uygulanmıştır. Bu aşamada elde edilen bulgulara göre Piaget'nin algıda toptancılık, nesne – ad bağıntısı ve neden – sonuç ilişkisi olgularıyla beraber animizm olgusu da geçerliğini günümüz ülkesi çocuklarında korumaktadır. Araştırmanın ikinci aşamasında ise tüm Türkçe İlköğretim Programları, belge incelemesi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmada animizm olgusuyla ilgili bulgular incelendiğinde, animizm olgusunun; 1924, 1926, 1936, 1948 ve 1968 öğretim programlarında yer almadığı görülmektedir. Araştırmada, 1981 öğretim programındaki kazanımların ise, çocukta animizm olgusunun gelişimine uygunluk gösterdiği belirtilmiştir. Araştırmada “Yapılandırmacı Kuram'a” uygun olarak hazırlandığı belirtilen, 2005 Türkçe Öğretim Programı'nın kazanımları ise, Piaget'nin hem animizm hem de diğer olgularıyla uygunluk göstermemektedir.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Özkan ve Taşkın (2010) tarafından yapılan ve bu tezin pilot çalışması niteliğindeki araştırmada örnekleme bulunan okullar, amaçsal; öğrenciler, seçilen her okulda eğitim gören 1. 2. ve 3. sınıflardaki öğrenciler arasından tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmaya 12 öğrenci katılmıştır. Araştırma modeli nitel bir çalışmadır. Öğrenciler 72–96 ay yaş aralığını kapsamaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak bilinç ve yaşam kavramlarının her biriyle ilgili Piaget tarafından oluşturulmuş görüşme formları ve araştırmacı tarafından oluşturulan bir görüşme formu kullanılmak üzere toplam üç görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre animizm olgusu günümüzde geçerliğini devam ettirmektedir. Pilot çalışmada, örneklem yetersizliği; görüşme sorularının yetersizliği; görüşme ve doküman analizi haricinde veri toplama aracının bulunmaması gibi yetersizlikler tez araştırmasında dikkate alınmıştır.

Bu pilot çalışmadan yola çıkılarak, tez çalışması, nitel araştırma tekniklerine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmada görüşme için 60 öğrenci seçilmiştir. Araştırmada, Piaget'nin "*Çocuğun Gözüyle Dünya*" adlı kitabında çocuklarda animizm olgusunun bilinç ve yaşam kavramını saptamak amacıyla oluşturmuş olduğu görüşme formları kullanılmıştır. Ayrıca Piaget'nin araştırmaları yaptığı dönemde bulunmayan, ama çocukların çağımızda karşılaştıkları bazı nesnelere ilgili olarak, araştırmacı tarafından hazırlanmış bilinç ve yaşam kavramlarına yönelik soruların olduğu iki görüşme formu da kullanılmıştır. Bu durumda toplam dört görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formlarının hepsi yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle ve her öğrenciyle birebir görüşülerek uygulanmıştır. Ayrıca bu araştırmada 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın canlılıkla ilgili kazanımları doküman analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

3. 1. ÖRNEKLEM SEÇİMİ

Araştırmada animizmin günümüz ve ülkemiz çocuklarında bulunma durumunu tespit etmek için 60 öğrenci, tabakalı örnekleme (stratified sampling) yöntemiyle belirlenmiştir. Tabakalı örnekleme yöntemi kullanılırken, evren araştırmaya etkisi olduğu düşünülen değişkenlere göre iki ve ya daha fazla tabakaya ayrılır. Tabakalı örneklemede her grup evrendeki oranı ölçüsünde temsil edilebilir. Bu sayede her bir tabakanın karşılaştırılması ve derinlemesine incelenebilmesi, gruplar arasındaki farklar ya da benzerlikler hakkında yorumlar yapılabilmesi sağlanır (Foreman, 1991: 99- 101). Bu araştırmada tabakalı örnekleme kullanılırken sınıflardaki öğrenciler kız ve erkek olarak tabakalandırılmış ve eşit sayıda kız ve erkek öğrencinin araştırmaya katılabilmesi için tabakalardaki birey sayısı göz önüne alınmaksızın tabakalardan eşit sayıda öğrenci seçilmiştir. Böylece orantısız seçim yöntemiyle tabakalı örnekleme kullanılmıştır (Fraenkel ve Wallen, 2003: 94 – 115).

Araştırma her ne kadar nitel bir araştırma olsa da, araştırmanın temsil gücünü artırmak amacıyla okulların seçiminde maksimum çeşitlilik örnekleme (maximum variation sampling) yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla araştırmada, Samsun ilinde eğitim- öğretim yapmakta olan farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip, dört resmi okul ve iki özel okula yer verilmiştir.

Okul ve öğrencilerin seçimi Tablo-1’de özetlenmiştir.

Tablo–1: Okulların ve öğrencilerin seçimi

Okul ve Sınıflar	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf
Seyfi Demirsoy İ.	4	4	4
Carsamba Atatürk	4	4	4
Asarcık Y.İ.B.O.	4	4	4
Vezirköprü	4	4	4
Feza Koleji	2	2	2
Samsun TED	2	2	2

3. 2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Öğrencilerde animizm olgusunun gelişimini saptamak amacıyla örneklemede seçilen öğrencilere, Piaget tarafından oluşturulan görüşme formlarına ek olarak, çağımız nesnelere oluşturulan görüşme formları da uygulanmıştır. Piaget tarafından

bilinç kavramıyla ilgili olarak sorulan soruların oluşturulduğu görüşme formunda 10 soruya yer verilmiştir. Bilinç kavramıyla ilgili görüşme form soruları Ek- 1’de gösterilmiştir. Piaget tarafından yaşam kavramıyla ilgili olarak oluşturulan formda 9 soruya yer verilmiştir. Piaget’nin yaşam kavramıyla ilgili olarak oluşturduğu görüşme form soruları Ek - 2’de gösterilmiştir. Araştırmacı tarafından bilinç ve yaşam kavramıyla ilgili oluşturulan görüşme formlarında 10’ar soruya yer verilmiştir. Bu formlar Ek – 3 ve Ek – 4’de gösterilmiştir.

3. 3. İŞLEM

Araştırmada, örnekleme belirlenen öğrencilere; Ek – 1, Ek – 2, Ek – 3 ve Ek – 4’de verilen görüşme form soruları yöneltilmiştir. Görüşme formlarındaki sorular örnekleme belirlenen her öğrenciyle, yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle, birebir görüşme yöntemi kullanılarak, bir defada uygulanmıştır.

Form sorularında yarı yapılanmış görüşme yöntemi kullanılarak uygulanmasının ve “niçin evet?” ya da “niçin hayır” şeklinde sorulmasının nedeni çocuklardaki animist düşüncelerin tam olarak ortaya konulması ve çocuğun keyfiyete dayalı olarak cevap vermesini engellemektir. Soruların hisseder mi? hissetmez mi? ya da canlı mıdır? Cansız mıdır? şeklinde sorulmasının amacı ise, araştırmacının çocuğu etkilemesinin önüne geçmektir (Piaget, 1947/2005: 151).

Görüşmelerdeki diyaloglar Asarcık Yatılı Bölge İlköğretim, Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim ve Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulları’nda, kamerayla kaydedilmiş ve daha sonra transkript edilmiştir. Örnekleme belirlenen Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu, Samsun Feza Koleji ve Samsun TED Kolejlilerde yapılan görüşmelerde ise okul idaresince kamera ve ses kaydı istenmemiş, bu yüzden görüşmelerde öğrencilerin verdiği yanıtlar anında yazıya geçirilerek kaydedilmiştir. Yapılan araştırmada bilimsel etik kurallarına uymak için İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden ve örneklemedeki çocukların velilerinden izin alınmış, çocuklara takma isimler verilmiş öğrencilerin sadece okulları ve sınıfları belirtilmiştir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009: 29). Valilik izni Ek – 5’de gösterilmiştir. Öğrencilere verilen isimlerin ifade ettiği sınıf grupları Ek – 6’da verilmiştir. Ayrıca verilerin

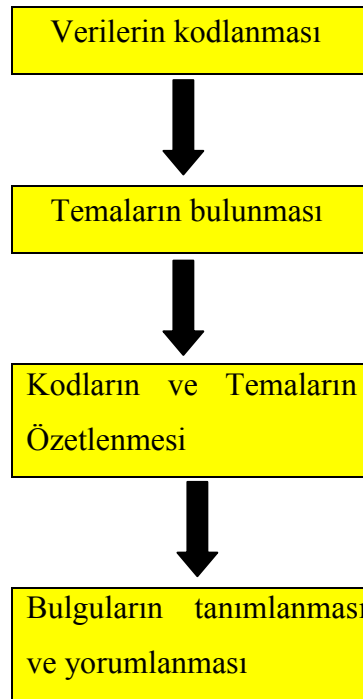

toplanmasından sonra velilere ve katılımcılara toplanan bilgiler özetlenmiş, böylece katılımcı teyidi alınmıştır. Bu durum araştırmanın güvenilirliğini artırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 269).

3. 4. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde Strauss ve Corbin'in *İçerik Analizi* yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle göre veri analizi dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada verilerin kodlanması, ikinci aşamada temaların bulunması, üçüncü aşamada kodların ve temaların özetlenmesi ve dördüncü aşamada bulguların tanımlanması ve yorumlanması işlemleri gerçekleştirilmiştir (akt: Yıldırım ve Şimşek, 2006: 228). Aşamalar şema-1'de özetlenmiştir.

Şema – 1: Veri analizinin aşamaları

Verilerin kodlanmasında daha önceden belirlenmiş kavramlara göre kodlama tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğe göre; görüşmeler sonucu elde edilen yanıtları kodlamak için, Piaget'nin çocukta bilinç ve yaşam kavramlarını açıklarken belirtmiş olduğu düzeylerin, her birisi için belirlediği anahtar sözcükler kullanılmıştır. Bu anahtar sözcüklere kod numaraları verilmiştir. Daha sonra, öğrencilerin verdikleri yanıtlar,

bu kod numaralarına göre kodlanmıştır. Bu yöntemle örnekleme belirlenen çocukların her birisinin bilinç ve yaşam kavramlarına ait düzeyleri de belirlenmiştir. Bilinç ve yaşam kavramlarıyla ilgili olarak belirlenen anahtar sözcükler Ek – 7 ve Ek – 8’de gösterilmiştir. Bu anahtar kelimelere ait kod numaraları Ek – 9 ve Ek – 10’da gösterilmiştir. Verilerin kodlanmasından sonra temaların bulunması işlemi gerçekleştirilmiştir. Temaların bulunmasında verilerin kodlanması sonucu ortaya çıkan, çocukta bilinç ve yaşam kavramları çocukta animizm teması altında toplanmıştır. Üçüncü aşama olan kodların ve temaların düzenlenmesi aşamasında elde edilen veriler ayrıntılı bir biçimde anlatılmıştır. Öğrencilerin verdiği tüm yanıtlar olduğu biçimiyle Ek – 11’de gösterilmiştir. Bu aşamada araştırmacı tarafından herhangi bir yorum yapılmamıştır. Araştırmacı toplanan bilgileri işlenmiş bir şekilde okuyucuya sunmuştur. Son aşama olan bulguların yorumlanması aşamasında sunulan bulgular araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Bu aşamada elde edilen sonuçlar yorumlanmış ve elde edilen sonuçların araştırma açısından ne önem taşıdığı açıklanmıştır (akt: Yıldırım ve Şimşek, 2006: 228- 238).

Araştırmada ayrıca 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nın Piaget’nin çocukta animizm olgusunun gelişimine uygun şekilde hazırlanıp hazırlanmadığını belirlemek ve programın her bir kazanımının derinlemesine incelenebilmesi amacıyla doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu çalışmada bulgular iki aşamada sunulabilir. Bu aşamalar şunlardır;

1. Piaget'nin bilinç ve yaşam kavramlarıyla ilgili olarak belirlediği sorulardan oluşan görüşme formlarına verilen yanıtların sunumu,
2. Araştırmacı tarafından bilinç ve yaşam kavramlarıyla ilgili olarak oluşturulan görüşme formlarına verilen yanıtların sunumu.

4. 1. PİAGET'NİN BİLİNÇ VE YAŞAM KAVRAMLARIYLA İLGİLİ OLARAK BELİRLEDİĞİ SORULARDAN OLUŞAN GÖRÜŞME FORMLARINA VERİLEN YANITLARIN SUNUMU

Bu bölümde öğrenciler, üçüncü sınıftan başlanarak birinci sınıfa doğru bir sıra takip edilerek dizilmişlerdir. Öğrenciler kodlandıktan sonra bütün öğrencilerin bilinç ve yaşam kavramlarına yönelik düzeyleri tablo – 3 ve tablo – 4'te verilmiştir.

Bilinç kavramına yönelik ilk üç soru hareketsiz varlıklara yöneliktir. 4. 5. 7. ve 8. Sorular ise hareketli varlıklara yöneliktir. Bilinç kavramına yönelik, 6. 9. ve 10. sorular ise güneş, ay ve hayvan kavramlarıyla ilgilidir.

Yaşam kavramıyla ilgili olarak sorulan sorularda ise 2. soruda hareketsiz bir varlığa, 3. 4. 5. 6. ve 7. sorularda ise hareketli varlıklara yer verilmiştir. 1. 8. ve 9. sorularda ise hayvanlar, güneş ve ay ile ilgili kavramlara yer verilmiştir.

EMİNE

“İki çakıl taşı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlarda insan gibidir. Bizim canımız yandığı gibi onların da yanar. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onlar ateşe girdiklerinde bizim yanarlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?”

Hissederler. *Niçin?* Onlar birbirlerine vurduğunda canı yanar. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlarlar. *Niçin?* Ateşe attıklarında onlar da yanarlar. Erirler. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Masayı başka yere taşıdığımızda o da nereye gittiğini anlar. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Kırıldığında canı yanar ve küçük küçük parçalara ayrılıp gider.”

Öğrencinin birinci, ikinci ve üçüncü soruda durağan varlıklara yönelik olarak verdiği yanıtlar incelendiğinde, çocuğun bu varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrenci çakıl taşına ve oduna yandığı için, masaya ise yerinin değişmesini ve kırılma durumunu fark ettiği için bilinç yüklemiştir. Bu durum Ek – 7’de verilen birinci düzeyin anahtar sözcükleriyle örtüşmektedir. Bu durumda öğrenci nesnelere yüklenen bilinç kavramında birinci düzeyde, yani her şey bilinçlidir (BD₁)⁵ düzeyindedir.

EMİNE

“*Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* O da ateşe girip bizi ısıttığında kendini canlı hisseder.”

Öğrencimiz ikinci soruda durağan olan odunu yanmasından ve bizi ısıtmasından, yani bize yarar sağlamasından ötürü canlı saymıştır. Bu durumda öğrenci canlılığı kendine yarar sağlayan varlıklara atfetmiştir. Bu durum, Piaget’nin yaşam aktiviteyle özdeşleştirilen düzeyindeki çocukların, varlıklara insana yarayan bir aktivitede bulunması durumunda yaşam yüklemesi savına da uyum göstermektedir. Sonuç olarak öğrencinin yanıtları yaşam kavramıyla ilgili olarak Ek – 8’de belirlenen anahtar sözcüklerle kodlandığında, öğrencimizin yaşam kavramında birinci düzeyde, yani yaşam hareketle özdeşleştirilen (YD₂)⁶ düzeyinde olduğu görülmektedir.

---

⁵ BD₀, BD₁, BD₂, BD₃, BD₄ ve BD₅ düzeylerinin ifade ettiği anlamlar Ek – 9’da verilmiştir.

⁶ YD₀, YD₁, YD₂, YD₃, YD₄ ve YD₅ düzeylerinin ifade ettiği anlamlar Ek – 10’da verilmiştir.

AYŞE

“Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Ben de hissediyorum.”

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde öğrencimizin tüm varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz masa, çakıl taşları ve odun gibi sabit varlıkları bilinçli saymıştır. Öğrencimizin odunu bilinçli sayma nedenini belirtmesi onun düzeyini ortaya koymaktadır. Öğrencimiz odunu kendisiyle özdeşleştirmiş ve odunu içselleştirmiştir. Bu özellik bilinç kavramında birinci düzeyde olan çocukların verdiği yanıtlarla eşleştiğinden, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu söylenebilir.

AYŞE

“Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü hep gidiyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hareket eder. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hareket eder.”

Öğrencimiz sabit olan oduna yaşam yüklemezken, diğer tüm varlıklara hareketli olmalarından ötürü yaşam yüklemiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Anahtar sözcüğümüz Ek - 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam düzeyinin yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FATMA

“İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Birbirlerine vurduğumuz için. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Canları acır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Bilmiyorum. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Canları yanar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Birbirlerinden ayrı oldukları için. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Bilmiyorum.”

Bu öğrencinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, öğrencimiz durağan varlıklar olan taşların ve odunların yandıklarını hissetmelerinden, masanın ise kırıldığını ve yer değiştirdiğini hissetmesinden ötürü bilinçli olacağını belirtmiştir. Öğrencinin bütün sorulan varlıklara bilinç yüklemesinden dolayı bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu söylenebilir.

FATMA

“Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kendi kendine hareket ettiği için. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kendisi estiği için. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kendisi hareket ettiği için.”

Öğrencinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, ikinci soruya verdiği yanıt onun yaşamı hareketle sınırladığını ortaya koymaktadır. Bu durumda öğrencinin yaşam kavramıyla ilgili düzeyinin Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle kodlandığında, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SERAP

“Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onları hareket ettiriyoruz ve onları birbirlerine vuruyoruz. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Bizi ısıtıyorlar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürüyor.”

Öğrencimizin tüm varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz bu varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların bizleri ısıtma, götürme gibi özelliklerine vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SERAP

“Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Ona da birisi biniyor, sürüp gidiyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O çünkü kendi esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onların kendi gitmez.”

Öğrencimiz rüzgârda olduğu gibi, varlıkların kendi hareketlerini yapabilmelerine vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KEZBAN

“İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü birbirlerine vurdukları için. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlar. Niçin? Yandıkları için. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Herhangi bir cevap gelmedi. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Küçük parçalara ayrılır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü üşüdüğünü anlar.”

Öğrencimiz her varlığa ayırt etmeksizin bilinç yüklemiştir. Öğrencimiz masanın yer değiştirdiğini, taşların birbirlerine çarptıklarını, odunların yandıklarını hissettiklerini belirtmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yer değiştirdiğini anlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencinin nesnelere yüklenen bilinç kavramında her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KEZBAN

“Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Güçlüdür. Gücü ne? Çok kalın güçleri var. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Ay arkadaşlarını göremiyor da ondan. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Bizim gibidir.”

Öğrencimiz, yaşam kavramıyla ilgili olarak 1. 8. ve 9. sorulardaki varlıklara yaşam yüklemişken, diğer varlıklara yaşam yüklememiştir. Öğrencinin yaşam yüklediği nesnelere; güneş, ay ve köpektir. Bu durumda öğrenci yanıtları Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle kodlandığında, öğrencinin yaşam kavramıyla ilgili

olarak, dördüncü düzeyde yani yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MELEK

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Canı yanabilir. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Ateşte yandığını. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Yanıyorlar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Canı çok yanar.

Öğrencimizin tüm varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Sabit varlıkların yer değiştirdiğini ve kırıldığını hissetmesi öğrenci tarafından vurgulanmıştır. Öğrencimiz için anahtar sözcük sabit bir varlığın yer değiştirdiğini kırıldığını hissetmesi sözcüğüdür. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MELEK

“Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? İnsanları ısıtmak için. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Yakılmak için. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çocukları getirmek için.”

Öğrencimizin tüm varlıklara yaşam yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz varlıkların bir görevi yerine getirmek ya da insanlara yarar sağlamak için canlı olduğuna vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AYLA

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü birbirlerine vurunca belki bir yerleri kırılır o zaman hissederler.

Kırılmazlarsa hissederler mi? O zaman hissetmezler ama kırılmayan taş olmaz ki. Her taş kırılır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü orada ateş yanıyor kor oluyor. Odun bir şey hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? (Bir yanıt gelmedi) Yandığını anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Canı yanar. Ayrıca bizi ısıttığı için anlar. Ateş çıkardığı için canı acır. Duvara vurunca canı yanmaz ama çünkü kırılmaz. Kırılmadığı için duvara vurunca hiçbir şey anlamaz. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü masanın gözü yok ki anlasın beni götürüyorlar diye. Yalnız sürülürse hisseder. Beni götürüyorlar diye anlar. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Üstünde bir şey olursa hisseder. Üstüne bir şey düşer onu kırarsa anlar.

Öğrenci birinci soruda çakıl taşlarının yandıklarını ve kırıldıklarını hissettiklerini, yalnız kırılmazlarsa bir şeyler hissedemeyeceklerini, ikinci soruda odunların bizi ısıtmak için yandığında bir şeyler hissettiklerini, masanın ise yerinden hareket ettiğinde ve kırıldığında bir şeyler hissedeceğini belirtmiştir. Buna göre anahtar sözcüklerimiz yandığını hissetmesi, kırıldığını hissetmesi, yer değiştirdiğini hissetmesi sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AYLA

“Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlara baltayla vuruyoruz bir şey olmuyor. Yarılıyor bir şey olmuyor. Canlı olsaydı bana vurmayın, benim canım acıyor derdi.”

Öğrenci 2. soruda hareketsiz bir nesne olan odunla ilgili olarak sorulan soru haricinde tüm sorulara canlıdır yanıtını vermiştir. Öğrenci bisiklet, otomobil, rüzgâr, bulut ve ırmak kavramlarıyla ilgili sorulara yaşam yüklerken hareket ediyor savını kullanmış olmasına rağmen, görüşmeleri dikkatlice incelediğimizde öğrencimizin bir yararcılık götüğünü görmekteyiz. Bu durumda güneş ve otomobille ilgili verilen yanıtları incelemek önemlidir. *“Otomobil canlı mıdır*

cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü dört ayağı yani dört tekerleği var. Onun üstüne bindiğimizi hissediyor. Ben hemen çalışayım götüreceğim gideceği yere diye düşünüyor hareket ediyor. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Neden mi? Hımmm!!! Yani böyle hava güzel oluyor. Güneş öyle ortada duruyor. Yeryüzünü ısıtıyor. Dışarıda işiniz varsa terletiyor. Bizi ter içinde bırakıyor. İçeride durunca iyi ama dışarıda kalanlar terliyor. Güneş orada bizi ısıtıyor. O sıcaklığını kendi sıcaklığını yeryüzüne veriyor. Yeryüzünü de aydınlatıyor.” Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’de belirtilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde açıkça görülmektedir ki; öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyindedir.

ŞÜKRİYE

Öğrencimiz rüzgâr, bulut, otomobil, bisiklet, köpek ve aya bilinç yüklerken, bu varlıkların kendi kendine hareket etmelerine vurgu yapmaktadır. “*Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendileri estiriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar kendileri gidiyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kendileri gidiyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Kendi gidiyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü kendisi batıyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Kendileri hareket ediyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Hareket eder.” Bu durumda anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.*

ŞÜKRİYE

Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri kalkıp gidiyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri gezebiliyor.

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, sadece 1. 8. ve 9. sorudaki nesnelere olan güneş, ay ve köpeğe yaşam yüklediği görülmektedir. Öğrencimizin varlıkların

canlı olduğunu kabul ederken yapmış olduğu delillendirmelere bakmak gereklidir. Öğrencimiz bu varlıkları kendi hareketlerini yapabildikleri için canlı olarak kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde görülmektedir ki, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyindedir.

HATİCE

Öğrencimiz köpek haricindeki hiçbir varlığa bilinç yüklememiştir. Bu durumda öğrencimiz cansız varlıklara bilinç yüklememektedir. O halde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi animistik düşünceden (BD₀) uzaktır.

HATİCE

Öğrencimiz odun haricindeki her varlığa yaşam yüklemiş ve bu varlıkların yaşamalarını onların insan yararına aktivitelerde bulunmalarına bağlamıştır. “*Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Mesela... Bütün yolcuları getirir. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çocukları götürüyor ve çocuklar o bozulunca onu yapıyorlar. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Herkesi ısıtmak için canlıdır.*” Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Buna göre öğrencimizin yaşam düzeyi yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyidir.

Burada çok önemli bir noktaya değinmek gerekir. Öğrencimiz bilinç yüklemediği nesnelere için yaşam yüklemesi yapmıştır. Piaget görüşme yaptığı çocukların 4/5’ünde yaşam kavramını bilinçle beraber düşünmektedir (Piaget, 1947/2005: 179). Öğrencimiz bu durumda Piaget’nin görüşme yaptığı çocukların 1/5’i ile paralel bir gelişim göstermektedir.

LEYLA

Öğrencinin çakıl taşları, odun ve masa gibi sabit varlıklara bilinç yüklemediği görülmektedir. Öğrencimiz, varlıklara bilinç yüklerken onların hareket etmelerine vurgu yapmıştır. “*Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Hareket*

eder. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* O da hareket eder. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Hareket eder. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Hareket eder. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Sahibi çağırınca geliyor.” Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencinin bilinç kavramında, hareket eden her şey bilinçlidir düzeyinde (BD₂) olduğu görülmektedir.

LEYLA

Öğrenci sadece güneş, ay ve köpeğe yaşam yüklemektedir. Öğrencimizin tüm varlıklarla ilgili yanıtlarında, öğrencinin insana benzerlik aradığı görülmektedir. *“Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Ağzı yok kulakları yok. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Gözleri var.”* Buna göre anahtar sözcüğümüz insana benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle karşılaştırıldığında öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NAZLI

Öğrencinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, öğrencimizin herhangi bir ayrıma gitmeksizin tüm varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrencinin verdiği yanıtlar Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle kodlandığında, öğrencinin sabit varlıklara da bilinç yüklemesinden ötürü, bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NAZLI

“Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü akarlar. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bisiklet de hareket eder.” Öğrencimiz bisiklet ve ırmağa yaşam yüklerken, hareket eder tanımlamasını kullanmıştır. Bu durum öğrencinin yaşamı hareketle nitelediğini göstermektedir. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencinin yaşam kavramı düzeyi, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyindedir.

LÜTFİYE

Öğrencimizin yanıtlarında görülmektedir ki, öğrencimiz tüm varlıklara bilinç yüklemiştir. “*Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onu göturdüler. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o kırılır.*” Yapılan görüşme incelendiğinde açıkça görülmektedir ki, öğrencimiz varlıkların kırıldığını, yandığını ve yer değiştirdiğini kabullenmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz nesnelere yer değiştirdiğini hissetmesi sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

LÜTFİYE

“*Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Olmasaydı bizi ısıtmazdı. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Canlı olmasaydı o bizi götürmezdi. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Canlı olmasaydı hiç götürmezdi bizi.*” Görüşme incelendiğinde öğrencimizin, yaşam yüklediği varlıkların görevlerini yapmalarına ya da bize hizmet etmelerine vurgu yaptığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FERİDE

“*Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Çünkü o bizi aydınlatıyor, bir de batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Evet. Niçin? O çünkü bizi götürür. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o bize soğuk veriyor.*” Öğrencinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, öğrencinin varlıkların insanlara bir yarar sağlama durumunda bilinçli olabileceklerini kabul ettiği görülmektedir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencinin bilinç kavramında, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FERİDE

“*Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o bizi takip eder. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onlar bizi görebiliyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Biz kullanırız. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o aydınlatan bir şey.*” Öğrencimiz varlıkları insan yararına yaptığı aktivitelerden ötürü canlı kabul etmiştir. O halde buradaki anahtar sözcüğümüz “yarar sağlar” sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramında, yaşam aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ASİYE

“*Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Esiyor, esiyor, ağaçlara vuruyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Onlar çünkü birbirleriyle gidiyorlar. İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Birbirine vurdukları için.*” Öğrencinin verdiği yanıtları incelediğimizde, öğrencimizin varlıkların belli bir anda aktif olmalarına vurgu yaparak, varlıklara bilinç yüklediğini görmekteyiz. Bu yüzden öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyidir.

ASİYE

“*Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O bizi ısıttığı için.*” Öğrencimiz yanıtlarında sadece güneş ve aya yaşam yüklemiştir. Öğrencimiz bu varlıkları canlı kabul ederken, bu varlıkların insan yararına aktivitede bulunmasına vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle karşılaştırıldığında öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HAVVA

“*İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlarda onlara vurduğumuzda kırılır canları acır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Yanıyorlar yavaş yavaş. Odunları birbirine*

vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çok kalınlara ama ince olursa hisseder. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Onlar daha da çok yanırlar. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü elimizde taşıyoruz. Ama sürüklersek hisseder.” Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, öğrencimizin tüm varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz bu bilinci yüklerken, sabit varlıklarla ilgili sorularda; çakıl taşlarıyla oduna kırıldıkları ve yandıkları için, masaya ise kırıldığı ve yer değiştirdiği için bilinç yüklemiştir. Bu durumda anahtar sözcükler kırıldığını anlamak, yandığını anlamak ve yer değiştirdiğini anlamak sözcükleridir. Bu anahtar sözcükler Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyine denk gelmektedir.

HAVVA

“Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o yürüyemiyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o yürüyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o da bisiklet gibi. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o esiyor.” Öğrencinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, öğrencinin sadece sabit bir varlık olan oduna yaşam yüklediğini görmekteyiz. Öğrencimiz bulut, rüzgâr, otomobil, ırmak ve bisiklet gibi varlıklara hareket ettikleri gerekçesiyle yaşam yüklemiştir. Bu durumda öğrencimiz için anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle kodlandığında, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MUKADDES

“İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar da bizim gibi. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Yanarlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Onlar da varlık. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Ateş yaparlar.” Öğrencimiz tüm varlıklara bilinç yüklemektedir. Öğrencimiz bu bilinci yüklerken, varlıkların hareket edip etmeme

gibi herhangi bir özelliğine vurgu yapmamıştır. Bu durumda öğrencimiz için anahtar sözcüğümüz her varlığı bilinçli kabul etmektir. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MUKADDES

“*Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor.*” Öğrencimizin ilk soruda verdiği bu yanıt, onun varlıklarla ilgili yaşam düşüncesini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Öğrencimiz güneşin canlı olmasını, onun insan yararına aktivitede bulunmasına bağlamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NECLA

“*Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bisiklet bizi eğlendiriyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürüyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü bizi çok ısıtıyor.*” Öğrencimiz görüşmede görüldüğü gibi varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların insan yararına aktiviteler yapmasına vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencinin bilinç kavramına yönelik olarak düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

NECLA

“*Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü her gün hareket ederek göklere geliyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Hayır. Niçin? Odun kımıldamaz. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çok kımıldıyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü çok geziyor.*” Öğrencimizin verdiği yanıtları incelediğimizde, öğrencinin oduna sabit olduğu gerekçesiyle yaşam yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz rüzgâr, ırmak, araba ve ay gibi varlıklara

ise hareket etmelerinden dolayı yaşam yüklemiştir. Bu durumda öğrencimizin yanıtları için “hareket eder” anahtar sözcüğü kullanılabilir. Bu anahtar sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramına yönelik düzeyinin, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MAKBULE

“Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay her geceleri bize ışık verir. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü istediği zaman bizi ısıtıyor. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü yeri değişir. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bütün parçaları değişiyor.” Öğrencimiz, bilinç yüklediği varlıkların yer değiştirdiklerini hissettiklerine, yandıklarını ve kırıldıklarını hissettiklerine vurgu yapmıştır. Öğrencimiz rüzgâr, bulut, ay ve güneş gibi hareketli varlıklara ise insanlara yarar sağlamasından ötürü bilinç yüklemiştir. Bu yüzden öğrencimizin yanıtlarını kodlayabilmek için; yandığını, kırıldığını, yer değiştirdiğini hissetmesi ve yarar sağlama sözcükleri seçilmelidir. Bu sözcükler Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MAKBULE

“Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hareket ediyor. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü her gün hareket eder.” Görüşmede otomobil ve güneş ile ilgili sorulara verilen yanıtları incelediğimizde, öğrencimizin odun harici bütün varlıklara yaşam yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz bu varlıkların canlı olmasını ise hareket etmelerine bağlamıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtlarını kodlamada kullanılacak olan anahtar sözcük hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramında, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NERİMAN

Öğrencimiz güneş, ay ve köpek harici tüm varlıkların bilinçsiz olduğunu belirtmiştir. Güneş, ay ve köpeği bilinçli saymasından ötürü öğrencimiz tipik olarak Piaget'nin bilinç kavramı ölçütlerine göre dördüncü düzeyde yani, hayvanlara ait bilinç (BD₄) düzeyindedir.

NERİMAN

Öğrencimiz köpek harici sorulan hiçbir soruda canlıdır yanıtını kullanmamıştır. Öğrencimiz, bilinç kavramında bilinçli saydığı güneş ve ayı da cansız kabul etmiştir. Öğrencimizin sadece köpeği canlı olarak betimlemesi onun yaşam kavramı düzeyinde animistik düşüncelerin dışında olduğunu göstermektedir. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, YD₀'dır. Öğrencimiz Piaget'nin belirttiği; çocukların 2/5'si yaşam kavramında bilinç kavramına göre daha ileri bir seviyede bulunurlar görüşüne de uygunluk göstermektedir.

ŞAZIYE

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde köpek harici hiçbir varlığın bilinçli olduğunu kabul etmediği görülmektedir. Buna göre öğrencimiz, bilinç kavramına yönelik olarak animistik düşüncelere sahip değildir. Bu durumda öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi BD₀'dır.

ŞAZIYE

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde bilinç kavramında olduğu gibi yaşam kavramındaki sorularda da sadece köpek için canlı tanımlamasında bulunduğu görülmektedir. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

NEVİN

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, öğrencimizin hareketsiz varlıklar olan çakıl taşları, odunlar ve masanın hareket etmediğini düşünerek bilinçsiz saydığı görülmektedir. Öğrencimiz bilinci hareketle ifade etmiştir ama burada bir ayrıma giderek; bulut, araba ve bisikleti hareketli olmalarına rağmen bilinçsiz saymıştır. *“Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü*

onlar sadece bizim eşyalarımız. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Çünkü onlar da eşyalarımız. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilmezler. *Niçin?* Çünkü onları rüzgâr götürür.” Öğrencimizin bu varlıkları bilinçsiz saymasının nedeni ise rüzgâr ve güneşe verdiği yanıtlarla ortaya konulabilir. “*Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Çünkü güneş hep istediği yerdedir. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü rüzgâr istediği yerdedir.” Öğrencimizin güneş ve rüzgâr için bilinçli tanımlamasında bulunma nedeni, öğrencimizin bu varlıkların kendi hareketlerini yapabildiklerini düşünmesidir. Yani öğrencimiz harekette bir ayrıma giderek hareketlerini kendi yapabilen nesnelere bilinçli saymıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareketlerini kendi yapabilen sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu açıkça görülmektedir.

NEVİN

“*Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o istediği zaman eser, gider böyle. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar biz çalıştırırsak hareket eder. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O hep yerinde. O yanar sadece.” Görüşmede açıkça görülmektedir ki, öğrencimiz hareketsiz olan odunu cansız olarak tanımlamış ve hareketli varlıklar olan otomobil ve rüzgârda bir ayrıma giderek hareketlerini kendi yapabildiğine inandığı rüzgârı canlı kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket edebilme sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HABİBE

“*Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü o hareket ediyor. *İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmezler. *Niçin?* Çünkü onlar taştır.” Öğrencimizin bu iki soruya verdiği yanıtları incelediğimizde, öğrencimizin hareketli varlıkları bilinçli kabul ettiği görülmektedir. Bu durumda

öğrencimizin yanıtlarını kodlarken kullanmamız gereken anahtar sözcük hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketli olan her şey bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HABİBE

“*Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep yer değiştiriyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o kimseden izin almadan gider.*” Öğrencimiz, rüzgâr, güneş, ay ve köpek harici tüm varlıkları cansız kabul etmiştir. Öğrencimiz bu varlıkların canlı olmasını da onların hareket etmelerine bağlamıştır. Öğrencimiz bilinç kavramında verdiği yanıtlardan farklı olarak, bu varlıkların kendi kendilerine hareket etmelerine vurguda bulunmuştur. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVGİ

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde görüşme formundaki bütün varlıkları bilinçli kabul ettiği görülmektedir. “*Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar bizi taşırlar. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü bize soğukluk veriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar yağmur yağdırır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar yanırlar, bizi ısıtıyorlar.*” Öğrencimiz açıkça bu varlıkların bilinçli olmasını varlıkların insanlara yarar sağlamasına bağlamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVGİ

“*Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada bir oraya bir buraya gidiyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hiç hareket etmez.*” Öğrencimizin cansız kabul ettiği odun ile canlı kabul ettiği rüzgâra yönelik verdiği yanıtlar göstermektedir ki, öğrencimiz için yaşam hareketle özdeşir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVTAP

Öğrencimiz rüzgâr, köpek, güneş ve ayı ise bilinçli saymıştır. “*Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o isteyince gider. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman istediği yere gidiyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o istediği zaman eser gider.*”

Öğrencimiz, bilinçli saydığı rüzgâr, ay ve güneşin istediği zaman hareket edebilmesine vurgu yapmaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket edebilme sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVTAP

Öğrencimizin yanıtlarında köpek, güneş ve ayı canlı olarak kabul ettiği görülmektedir. Yalnız güneşle ilgili verdiği yanıtı irdelemek gereklidir. “*Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bize ışık vererek gider isterse.*” Görüldüğü gibi öğrencimiz güneşin, isteğine göre hareket edebildiğine inanmaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NERGİS

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, öğrencimizin güneş, ay ve köpeğe bilinç yüklediği, diğer varlıklara ise bilinç yüklenmediği görülmektedir. Öğrencimizin bu durumda yanıtlarını kodlamak için seçeceğimiz anahtar sözcüğümüz, güneş ve ay bilir sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hayvanlara ait bilinç düzeyinde (BD₄) olduğu görülmektedir.

NERGİS

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, sadece köpek, ay ve güneşe yaşam yüklediği görülmektedir. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TUĞBA

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, öğrencimizin köpek harici hiçbir varlığa bilinç yüklenmediğini görmekteyiz. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramına yönelik yanıtlarının animizm olgusundan uzak olduğu ve düzeyinin BD₀ olduğu görülmektedir.

TUĞBA

Öğrencimiz sadece köpeği canlı olarak nitelemiş, diğer varlıkları ise bilimsel olarak kabul edilen canlı özellikleri olan hareket etme, doğma, ölme, büyüme ve nefes alma özelliklerine vurgu yaparak cansız kabul etmiştir. Buna göre öğrencimizin yanıtları animizm olgusundan uzaktır. Bu durumda yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

NİLÜFER

“Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay her istediği yere gidebiliyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o her zaman istediği yerden batar. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hayvandır. İstedikleri zaman hareket ederler. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o kendi isterse gider.”

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, öğrencimizin kendi hareketlerini kendisinin yapabildiğini düşündüğü; güneş, ay, köpek ve rüzgârı bilinçli kabul ettiği görülmüştür. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içlerinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NİLÜFER

“Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o istediği zaman eser. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep bir oraya bir buraya gider. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar koşuyor, gidiyor. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o istediği zaman bize ışık verir.”

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde onun bilinç yüklediği varlıklar olan rüzgâr, güneş, ay ve köpeğe yaşam da yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz bu varlıklara, varlıkların kendi kendilerine hareket ettiklerini düşündüğü için yaşam yüklemektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SAFİYE

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, onun hiçbir varlığa bilinç yüklenmediği görülmektedir. Bu durumda öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi BD₀'dır.

SAFİYE

Öğrencimiz sadece köpekleri canlı olarak nitelemiş, bu durumu da onların bilimsel olarak kabul edilen canlılık özelliklerine vurgu yaparak betimlemiştir. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

ÇİĞDEM

“*Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar hareket eder, büyür, her şeyi bilirler. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? O her yeri ısıtmak için sürekli yer değiştiriyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay da güneş gibi her zaman yer değiştirebiliyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? O isterse eser.*”

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, öğrencimizin kendi hareketlerini kendisinin yapabildiğini düşündüğü; güneş, ay, köpek ve rüzgârı bilinçli kabul ettiği görülmüştür. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hareketleri kendi içlerinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ÇİĞDEM

“*Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da güneş gibi istediği yeri aydınlatır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bizim gibidirler. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o isteyince soğuk getiriyor. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her yeri ısıtmak için kendi hareket ediyor.*”

Öğrencimizin yanıtlarında hareketlerini kendi kendine yapabildiğini düşündüğü varlıklara yaşam yüklediği görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MURADIYE

“*Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o da hep hareket ediyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü hareket eder.*”

Öğrencimiz hareket eden varlıkları bilinçli olarak nitelemektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareket eden nesnelere bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MURADIYE

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde hareket eden varlıkları canlı olarak nitelediğini açıkça görmekteyiz. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramının düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ALİ

Öğrencinin tüm varlıklara bilinç yüklediği ortadadır. *“İki çakıl taşı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Birbirlerine vurduklarında mesela ben arkadaşşıma vurduğumu hissediyorum.”* Öğrenci bu soruda çakıl taşları ve odunları içselleştirerek kendisi gibi düşünmüş, bu varlıkları kendisiyle kıyaslamıştır. Öğrencimiz masayla ilgili soruda ise, masanın yer değiştirdiğini anlayabileceğini belirterek *“Çünkü burası içerisi orası dışarıdır.”* yanıtını vermiştir. O halde anahtar sözcüklerimiz, yandığını hisseder ve yer değiştirdiğini hisseder sözcükleridir. Bu yanıtlar, anahtar sözcüklerle kodlandığında öğrencinin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

ALİ

Bu öğrencinin yaşam kavramı düzeyiyle ilgili olarak ilginç bir tespit bulunulabilir. Öğrencimiz oduna yaşam yüklerken nedenini *“Çünkü ağaçlarda büyüyor ağaçlar canlı olduğu için o da canlıdır.”* şeklinde tanımlıyor. Burada öğrencinin eğitim hayatında öğrendiği, bitkilerin canlı olmasıyla ilgili bilginin öğrenciyi bu düşünceye sevk ettiği düşünülebilir. Başka bir bulgu da, öğrencinin buluta yaşam yüklerken rüzgâra yaşam yüklememesidir. Öğrenci bu sorularda varlıkların devamlılığına dikkat çekmiştir. Öğrencimiz, rüzgâr için *“Çünkü o her*

zaman olmuyor.” derken, bulut için, “*Çünkü onlar gitgide büyüyebiliyor.*” tanımlamasında bulunmuştur.

Öğrencimizin düzeyini ortaya koyacak asıl yanıt ise güneşle ilgili verdiği yanıtıdır. Öğrencimiz güneşi canlı kabul etmiş, nedenine ise “*Çünkü cansız olsaydı o her yerimizi ısıtmazdı.*” şeklinde yanıt vermiştir. Bu yanıt öğrencimizin yararcılık göttüğünü göstermektedir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük, anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğunu göstermektedir.

VELİ

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, öğrencimizin sadece ay, güneş ve köpeğe bilinç yüklediği görülmektedir. Buradan hareketle öğrencimizin bilinç kavramında dördüncü düzeyde olduğunu belirtebiliriz. Yalnız bu sorulara verilen yanıtları incelediğimizde farklı bir durumla karşı karşıyayız. Şöyle ki öğrencimiz güneşle ilgili soruda, “*Kafasına göre hareket eder.*” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramındaki düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

VELİ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü güneş hareket ediyor. Öğrencimizin güneş ve ay ile ilgili verdiği yanıtları incelediğimizde, onların hareket etmelerine dikkat çektiğini görmekteyiz. Özellikle ay ile ilgili soruda, ayın canlı olmasını “*isterse gider.*” şeklinde yanıtlamıştır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz, kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MEHMET

Öğrencimizin, odun, güneş ve ay ile ilgili sorulara verdiği yanıtları incelemek önemlidir. “*Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlar. Niçin? Odunları biz yakıyoruz. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Onlar bizi ısıtıyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar bizi takip eder.*” Görüldüğü gibi öğrencimiz, bu varlıklardan odunu ve güneşi insan hayatına yarar sağlayan aktivitelerden ötürü, ayı ise benmerkezciliğinden ötürü bilinçli kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz, yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramında her şey bilinçlidir düzeyinde olduğu ortadadır.

MEHMET

“*Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bizi ısıtıyor. Bizi soğuktan korumaz. Hareket eder. Eser her yere. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bizleri taşıyorlar, gidiyorlar.*”

Öğrencimizin rüzgâr ve otomobille ilgili verdiği yanıtlar oldukça ilginçtir. Öğrencimiz varlıkların hem yaptıkları aktivitelere, hem de hareket etmelerine vurgu yapmıştır. Bu durumda öğrencimiz için birinci düzeyde olmasına rağmen, çok kısa bir sürede ikinci düzeye geçecektir yorumu yapılabilir.

AHMET

“*Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürür. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü ısıtıyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü ısıtıyor.*” Öğrencimizin otomobil, bulut ve güneşle ilgili yanıtlarını incelediğimizde, öğrencimizin bu varlıkları, insanlara yarar sağlayan aktivitelerinden ötürü bilinçli kabul ettiğini görmekteyiz. Bu durumda anahtar sözcüğümüz, yarar sağlar sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğunu görmekteyiz.

AHMET

“Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü evi soğutuyor. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? O bizi ısıttığı için.” Öğrencimiz yanıtlarında, güneş ve rüzgârı aktivitede buldukları için canlı olarak kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz aktivitede bulunma sözcüğüdür. Bu sözcük, anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

GÖKHAN

Öğrencimiz, tüm varlıklara bilinç yüklerken bu varlıklara bir yarar ya da aktivite yapmaları durumunda bilinç yüklemiştir. Bu yüzden buradaki anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencinin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

GÖKHAN

“Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü bizi takip eder.” Öğrencinin ay ile ilgili verdiği yanıt onun benmerkezciliğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu yanıtlar için seçeceğimiz anahtar sözcük bizi takip eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle karşılaştırıldığında, öğrencimizin yaşam kavramında, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) olduğu görülmektedir.

ADEM

Öğrencinin yanıtları incelendiğinde, tüm sorulardaki varlıklar için bilinçli tanımlamasına gittiği görülmektedir. Öğrencimiz hareketsiz olan taş, odun ve masanın yandıklarında, birbirlerine vurduklarında, yer değiştirdiklerinde durumlarını anlayacaklarını belirtmiştir. Bu anahtar sözcükler Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle kodlandığında, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ADEM

Öğrencimizin rüzgâr ve bulut ile ilgili verdiği yanıtları incelemek önemlidir. Öğrenci rüzgâr için canlı tanımlamasını kullanırken, rüzgârın canlı olmasını, “Çünkü kendi esiyor, sonra üsütüyor.” şeklinde tanımlamıştır. Öğrencimiz bulutlar için ise cansız derken, bulutların “Çünkü rüzgâr kımıldatıyor.” diyerek kendi hareketlerini yapamadıklarına vurgu yapmıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtlarına yönelik olarak seçeceğimiz anahtar sözcüğümüz kendi hareketlerini kendi yapabilme sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’de verilen yaşam kavramıyla ilgili anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ORHAN

Öğrencimiz durağan varlıklar olan taşları ve masayı kırıldığı için, odunları yandığı için bilinçli saymıştır. Diğer sorulardaki varlıklara da bilinç yükleyen öğrencinin ilk üç soruya verdiği yanıtlara bakıldığında taşlara ve masaya kırıldığı için, oduna ise yandığı için bilinç yüklediği görülmektedir. Bu durum Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle kodlandığında, öğrencinin her şey bilinçlidir düzeyine ilişkin yanıtlar verdiği görülmektedir. Bu durumda öğrencinin bilinç kavramıyla ilgili olarak birinci, yani her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ORHAN

Öğrenci hareketsiz varlıkları canlı kabul etmemiştir. Öğrencimiz birçok soruda harekete vurgu yapsa da, öğrencinin ırmakla ilgili soruda verdiği yanıtın üzerinde durulması gerekir. Öğrencimiz, ırmağın canlı olmasını “hayvanlara ot yetiştirmesine bağlamaktadır.” Bu durumda öğrencimiz yararcılık gütmüştür. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlar sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklere eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

OKTAY

“*Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Bizi takip eder. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü gökyüzünde gülümsüyor ve gülümsedikçe bizi daha çok ısıtıyor.*” Öğrencimizin güneş ve aya bilinç yüklerken benmerkezciliği ve yararcılığı göz önünde bulundurduğu açıktır. Buna göre anahtar sözcüklerimiz yarar sağlar ve bizi takip eder sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

OKTAY

Öğrencimizin ay ile ilgili verdiği şu yanıtı inceleyelim: “*Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Beni izliyor.*” Görüldüğü gibi öğrencimiz benmerkezcilikten kaynaklanarak ayın kendisini takip ettiğine inanmaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz beni takip eder sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ABDULLAH

Öğrenci sadece çakıl taşlarını bilinçli kabul etmezken diğer varlıklara bilinç yüklemiştir. Öğrenci bu bilinci yüklerken de kendine yarar sağlaması durumunu göz önüne almıştır. Örnek olarak öğrencimiz, taşları yandıklarında kendisine yarar sağlamadığı için bilinçsiz kabul etmişken, odunu ısı verdiği için, otomobili ise sürdüğümüz için bilinçli kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz bize yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle karşılaştırıldığında birinci düzeye denk gelmektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ABDULLAH

“*Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hımm! O çünkü kendi yürüyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü rüzgâr bizim gibi koşar kendisi gider ondan canlıdır.*” Öğrencimizin ay ve rüzgâr için verdiği yanıtlarda bu varlıkların kendi kendine hareket ettiklerine vurgu yaptığı görülmektedir. Buna

göre anahtar sözcüğümüz, kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle karşılaştırıldığında, öğrencinin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ÖZKAN

Öğrencimizin yanıtlarında açıkça görülmektedir ki, öğrencimiz tüm varlıkları bilinçli kabul etmiştir. Öğrencimizce bazı varlıklar ısıtıp bize yarar sağladığı için, bazı varlıklar ise yer değiştirdiklerini hissettikleri için bilinçli kabul edilmiştir. Bu durumdan hareketle öğrencimizin yanıtlarını kodlamak için yarar sağlama ve yer değiştirdiğini hissetme sözcükleri seçilmelidir. Bu sözcükler Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ÖZKAN

Öğrencimizin odun harici tüm varlıkları canlı olarak tanımladığı görülmektedir. Öğrencimiz bu durumu açıklarken, varlıkların hareket etmelerine vurgu yapmıştır. Öğrencimizin harekete vurgu yaptığı varlıklarla ilgili birkaç örneği görmek daha açıklayıcı olacaktır. “*Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o hareket eder. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o da hareket ediyor.*” Bu durumda anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KAZIM

Öğrencimiz tüm varlıklar için yanıtlarında hissederler yanıtını vermiştir. Öğrencimizin güneşe verdiği yanıtı incelemek, öğrencimizin düzeyini belirlemek açısından önemlidir. Öğrencimiz “*Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?*” sorusuna “*farkındadır*” yanıtını verirken, güneşin bizi ısıttığının farkında olmasının nedenini “*Bizi ısıttığı için*” şeklinde açıklamıştır. Buna göre öğrencimiz varlıkların bilinçli olmalarını yarar sağlamalarına bağlamaktadır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle

eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

KAZIM

Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Onlar çünkü kendi esiyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü kendi gitmez. Öğrencimizin rüzgâr ve otomobil ile ilgili verdiği yanıtları incelediğimizde, öğrencimizin varlıkların kendi kendine hareket etmeleri durumunda canlı olabileceğine inandığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NURULLAH

Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor. Öğrencimizin güneşi bilinçli olarak nitelediğini ve bu durumu güneşin bizi ısıtmasına bağladığını görmekteyiz. Buna göre öğrencimiz varlıkların yarar sağlamalarını göz önünde tutmuştur. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NURULLAH

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onun görevi bizi ısıtmak, kar yağarken eritmek. Öğrencimizin güneş ile ilgili yanıtları incelendiğinde, aynen bilinç kavramı ile ilgili soruda olduğu gibi, güneşin yarar sağlamasına vurgu yaptığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MURAT

“Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü odun yanmak için var.” Öğrencinin oduna verdiği yanıtta onu bilinçli saymadığını görmekteyiz. Yalnız öğrencimiz odunu bilinçli saymamasına rağmen, onun bir görev yaptığını belirtmektedir. Yani, oduna görevini yerine getirdiği için bilinç yüklemektedir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz görevini yapma sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar kelimelerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MURAT

Öğrencimiz sadece köpeklere canlı demiş olmasına rağmen yaşam kavramı düzeyinde birinci düzeydedir. Şöyle ki, öğrencimiz oduna cansız demesine rağmen, niçin sorusunda “Çünkü odun yakılmak için vardır” diyerek, odunun görevini yaptığını belirtmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz görevini yapar sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

METİN

Öğrencimiz tüm yanıtlarında varlıklara bilinç yüklemiştir. Öğrenci sabit varlıklar olan masaya kırıldığını ve yer değiştirdiğini hissetmesinden, oduna yandığını hissetmesinden, çakıl taşlarına yandığını ve kırıldığını hissetmesinden ötürü bilinç yüklemiştir. Buna göre anahtar sözcükler yandığını, kırıldığını ve yer değiştirdiğini hisseder sözcükleridir. Bu anahtar sözcükler Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

METİN

Öğrencinin yanıtlarında açıkça görülmektedir ki, öğrencimiz hareket eden varlıklara yaşam yüklemiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde,

öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ZEKİ

Öğrencimiz çakıl taşlarına ve masaya bilinç yüklememiştir. Bu durum, farklı sorulara verilen yanıtları da inceleme zorunluluğunu getirecektir. Öğrenci diğer varlıklara bilinç yüklerken aslında bilinç kavramıyla ilgili düzeyini bize açıkça göstermektedir. Şöyle ki öğrencimiz varlıklara yüklediği bilinç esnasında bir yararlılık gözetmektedir. Örneğin “*güneşi bizi ısıttığı için, bulutu sıcak getirdiği için* bilinçli saymıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğü olacaktır. Bu sözcük Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

ZEKİ

Öğrencimizin odunla ilgili verdiği yanıt onun düzeyini ortaya koymaktadır. Öğrencimiz oduna canlı derken, bu durumu odun “*ısıtan bir şeydir*” diyerek delillendirmiştir. Yani öğrencimiz varlıkların yarar sağlamalarına vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimiz yaşam kavramında, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyindedir.

ENGİN

Öğrencimizin varlıklara bilinç yüklerken, sabit varlıkları bilinçsiz saydığı görülmektedir. Öğrencimiz rüzgâr, otomobil, bulut, bisiklet gibi varlıkları ise hareketli olduklarından dolayı bilinçli saymıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Hareket eder sözcüğü Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, hareket eden her şey bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ENGİN

“Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendi esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü öbür tarafa kendileri gidiyorlar.” Öğrencimiz bilinç kavramından farklı olarak, hareket eden varlıklardan otomobil ve bisiklete yaşam yüklemekten, diğer hareketli varlıklar olan rüzgâr, bulut, ırmak ve aya, hareketlerini kendi kendilerine yaptıkları gerekçesiyle yaşam yüklemiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket edebilmez. Kendi kendine hareket edebilme anahtar sözcüğü Ek – 8’de verdiğimiz sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramında, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CENGİZ

Öğrencinin verdiği yanıtlara göre öğrenci tüm varlıklara bilinç yüklemektedir. Bunu yaparken de varlıkların belli bir anda aktif olarak yarar sağlamasıyla desteklemiştir. Örneğin odunu “bizi ısıttığı için”, otomobili “sürdüğümüz için” bilinçli saymıştır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CENGİZ

Öğrencimiz tüm varlıklara yaşam yüklemektedir. Bu yaşamı yüklerken yine varlıkların belli bir anda, aktif oldukları anda yaşadığını belirtmiştir. Bu aktivite genel olarak insan yararına bir aktivite durumudur. Örneğin; odunun bizi ısıtmasından ötürü canlı kabul edilmesi gibi. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Belirlenen anahtar sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ŞEREF

“Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bize aydınlık veriyor.” Öğrencimizin güneş ile ilgili verdiği yanıtı incelediğimizde, öğrencimizin güneşin “ışık saçmasına” yani, bizlere yarar sağlamasına vurgu

yaptığı görülmektedir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ŞEREF

“Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bize aydınlık veriyor.” Öğrencimizin, bilinç düzeyinde olduğu gibi yaşam düzeyinde de güneşe verdiği yanıtı incelemek, yaşam düzeyinin belirlenmesinde önemlidir. Öğrencimiz güneşi “bize aydınlık verdiği” gerekçesiyle canlı kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyidir.

ÇAĞAN

Öğrencimizin yanıtlarında köpek harici hiçbir varlığa bilinç yüklediği açıkça görülmektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi BD₀’dır.

ÇAĞAN

Öğrencinin yaşam kavramıyla ilgili sorulan sorulara verdiği yanıtlarda yalnız köpeğin canlı olduğunu kabul ettiği görülmektedir. Bu bilimsel olarak da doğru bir tanımlamadır. Öğrencimiz yaşam kavramıyla ilgili olarak animistik olgulardan uzaktır. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀’dır.

DURSUN

Öğrencimiz yanıtlarında sabit ve hareketli varlıkları bilinçsiz olarak nitelemiş, sadece güneş, ay ve köpeği bilinçli olarak tanımlamıştır. Bu durum açıkça göstermektedir ki, öğrencimiz açısından bilinç düzeyi Piaget’nin betimlemelerine dayanarak dördüncü düzeyde yani, hayvanlara ait olan bilinç (BD₄) düzeyindedir. Bu öğrencimiz için seçeceğimiz anahtar sözcük olan güneş, ay ve köpek bilinçlidir sözcüğü de Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde aynı sonucu verecektir.

DURSUN

Öğrencimizin yanıtlarında aynen bilinç kavramıyla ilgili sorulan sorularda olduğu gibi, yaşam kavramıyla ilgili sorularda da aynı varlıklara yaşam yüklediği görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz güneşi, ayı ve hayvanları canlı kabul eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramında, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TEMEL

“Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o ısıtmak isteyince kendi ortaya çıkar. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o ısıtmak istediği yere kendisi gidiyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendi isteyince eser.” Öğrencimizin ay, rüzgâr ve güneş ile ilgili verdiği yanıtlarda, bu varlıklara kendi kendilerine hareket etmelerinden dolayı yaşam yüklediği görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket edebilme sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, kendi kendine hareket edebilen nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TEMEL

Öğrencimizin yanıtlarında sadece güneş, ay ve köpek için canlı tanımlamasında bulunduğu görülmektedir. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz; hayvanların, güneşin ve ayın canlı kabul edilmesi sözcüğüdür. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam hayvanlara mal edilir (YD₄) düzeyidir.

CEMAL

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, tüm varlıklara bilinç yüklemekte olduğunu görmekteyiz. Bu varlıklara bilinç yüklerken öğrencimiz varlıkların insana olan etkilerini ön plana almıştır. Örneğin öğrencimiz güneşle ilgili olarak *“Çünkü hep orada bizi ısıtıyor”* tanımlamasında bulunmuştur. Buna göre öğrencimizin

yanıtları için anahtar sözcüğümüz insana yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CEMAL

Öğrencimiz güneş ile ilgili olarak “*çünkü o her zaman orada ısıtıyor*” yanıtını vermiştir. Buna göre öğrencimiz yararcılığı göz önünde tutmuştur. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FEHMİ

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, hareketli olan rüzgâr, bulut, güneş, ay, otomobil, bisiklet ve köpek gibi varlıklara bilinç yüklediğini görmekteyiz. Öğrencimiz bu varlıklara bilinç yüklerken, onların hareket etmelerine vurguda bulunmuştur. Örneğin; öğrencimiz rüzgâr için, “*Çünkü o her yere gider*”, güneş için ise “*Çünkü güneş havada gidiyor*” yanıtlarını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketli olan her şey bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FEHMİ

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, bilinç yüklediği varlıklara yaşam da yüklediğini görmekteyiz. Öğrenci yaşam yüklediği varlıklar için hareket eder tanımlamasında bulunmuştur. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TANER

Öğrencimiz yanıtlarında tüm varlıklara bilinç yüklemektedir. Öğrencimiz odunla ilgili soruda “*Çünkü onlar yanar kül olurlar, bizi ısıtırlar*” yanıtını vermiştir. Bu

durumda öğrencimiz varlıkların insana yarar sağlamasına vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TANER

Öğrencimiz odun haricindeki tüm varlıklar için canlı tanımlamasında bulunmuştur. Bu varlıklarla ilgili canlı tanımlamasında bulunurken onların hareket etmelerine vurguda bulunmuştur. Örneğin öğrencimiz rüzgârla ilgili soruya “Çünkü o her yerde esiyor” yanıtını vermiştir. Bu durumda yanıtlarımız için anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

YAKUP

Öğrencimiz sadece ay, güneş ve köpeği bilinçli kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz ay ve güneşin bilinçli kabul edilmesidir. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlara ait olan bilinç (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir. Dikkat edilmesi gereken bir husus da öğrencimizin köpeği bilinçli olarak nitelerken kullandığı bilimsel olarak kabul edilen tanımlamalardır. Buna göre öğrencimiz canlılığın ortak özelliklerini bilmekte yalnız buna rağmen animistik yanıtlar vermektedir.

YAKUP

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde bilinç kavramında dikkat çektiğimiz ifadeleri, yaşam kavramına yönelik sorularda da kullandığını görmekteyiz. Öğrencimiz ay ve güneşi canlı kabul ettiğinden öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyindedir.

SELÇUK

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde onun sadece güneş, ay ve köpeğe bilinç yüklemekte olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi hayvanlara ait olan bilinç (BD₄) düzeyindedir.

SELÇUK

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde onun sadece güneşe, aya ve köpeğe yaşam yüklediğini görmekteyiz. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyidir.

KADİR

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde onun hareket ettiğini düşündüğü varlıklara bilinç yüklediğini görmekteyiz. Örneğin öğrencimiz bulutla ilgili soruda, “Çünkü o da geziyor” yanıtını vermiştir. Buna göre öğrencimizin yanıtları için seçilecek anahtar sözcük hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hareket eden nesnelere bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KADİR

Öğrencimiz odun haricindeki tüm varlıkları canlı kabul etmiş ve buna dayanak olarak da bu varlıkların hareket etmelerine vurgu yapmıştır. Örneğin öğrencimiz güneşle ilgili soruda “çünkü o gökyüzünde gidiyor” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MUHİTTİN

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde köpek haricinde hiçbir varlığa bilinç yüklediği görülmektedir. Ayrıca öğrencimiz bu varlıkların bilinçsiz olmasını, bahsi edilen varlıkların cansız olmalarıyla özdeşleştirmiştir. Öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi hiçbir varlığa bilinç yüklediği için animistik düşünce biçiminden uzak olup, BD₀’dır.

MUHİTTİN

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde köpek haricindeki tüm varlıkları cansız olarak nitelerken, bilimsel olarak kabul edilen canlıların ortak özelliklerine de vurgu yaptığı görülmektedir. Öğrencimizin hiçbir varlığa yaşam yüklememesinden ötürü, yaşam kavramı düzeyinin animistik düşüncelerden uzak olduğunu ve YD₀ düzeyinde olduğunu belirtmek mümkündür.

SERDAR

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde onun kendi hareketlerini yapabildiğini düşündüğü varlıklar için bilinçli tanımlamasında bulunduğu görülmektedir. Öğrencimizin bu yönelimi en net şekliyle rüzgâra verdiği yanıtta ortaya çıkmaktadır. Öğrencimiz rüzgârla ilgili soruda “*çünkü o kendisi hareket eder*” yanıtını vermiştir. Buna göre öğrencimizin yanıtlarının kodlanması için anahtar sözcüğümüz, kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SERDAR

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde onun kendi hareketlerini yapabildiğini düşündüğü varlıklar için canlı tanımlamasında bulunduğu görülmektedir. Bu durumu güneş ile ilgili verdiği yanıtta açıkça görmekteyiz. Öğrencimiz güneş ile ilgili soruda “*çünkü o istediği zaman gidiyor*” yanıtını vermiştir. Buna göre öğrencimizin yanıtlarının kodlanması için anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEMİH

Öğrencimiz hareket eden varlıkları bilinçli olarak ifade etmiştir. Öğrencimizin güneşle ilgili verdiği “*çünkü o havada dolaşıyor*” yanıtı bu durumu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu

sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareket eden nesnelere bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEMİH

Öğrencimiz hareket eden varlıkları bilinçli olarak ifade etmiştir. Öğrencimizin rüzgârla ilgili verdiği “*çünkü o esiyor*” yanıtı bu durumu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

4. 2. ARAŞTIRMACI TARAFINDAN BİLİNÇ VE YAŞAM KAVRAMLARIYLA İLGİLİ OLARAK OLUŞTURULAN GÖRÜŞME FORMUNA VERİLEN YANITLARIN SUNUMU

EMİNE

Öğrencimiz yanıtlarında televizyon haricinde bütün varlıklara yaşam yüklemiştir. Öğrencimiz varlıkların belli bir anda aktivitede bulunmalarından dolayı varlıklara bilinç yüklemektedir. Örneğin öğrencimiz bakuganlarla ilgili soruda “*birbirlerine vurduklarında canı yanar*” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz aktivitede bulunma sözcüğüdür. Anahtar sözcüğümüz Ek – 7'de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

EMİNE

Öğrencimiz oyuncak arabalarla ilgili “*çünkü onlar yürürlerken canlı oluyorlar*” yanıtını vermiştir. Öğrencimiz, bu durumda varlıkların yaşamalarını hareket etmelerine bağlamaktadır. Buna göre öğrencimizin yanıtları kodlanırken belirlenen anahtar sözcük hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AYŞE

Öğrencimizin televizyonla ilgili soruda verdiği “*çünkü biz onu açtığımız zaman hemen izliyoruz*” yanıtı öğrencimizin düzeyini açıkça göstermektedir. Öğrencimiz, varlıkları kendisine yarar sağlama durumunda bilinçli saymaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AYŞE

Öğrencimiz bilinç kavramında olduğu gibi, yaşam kavramında da varlıkların yarar sağlamalarını vurgulamıştır. Örneğin öğrencimiz fırınla ilgili olarak “*çünkü biz fırının içine bir şey koyduğumuz zaman onu pişiriyor.*” yanıtını vermiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FATMA

Öğrencimiz televizyonun niçin bilinçli olduğuna yönelik soruda “*biz açınca oynar*” yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrencimiz varlıklara, insana yönelik bir aktivitede bulunmalarından dolayı bilinç yüklemektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FATMA

Öğrencimizin oyuncak arabayla ilgili soruda verdiği “*çünkü o gittiği için*” yanıtından anlaşılacağı gibi, öğrencimiz varlıklara yaşam yüklerken onların hareket edip etmemelerini göz önüne almaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SERAP

Öğrencimizin fırına bilinç yüklerken vermiş olduğu “*çünkü onlar bizim için çalışıyor*” yanıtını incelediğimizde; öğrencimizin varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların insan yararına eylemde bulunmalarını göz önüne aldığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Anahtar sözcüğümüz Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SERAP

Öğrencimiz tıpkı bilinç kavramıyla ilgili sorularda olduğu gibi, yaşam kavramıyla ilgili sorularda da insanlara yarar sağladığı gerekçesiyle tüm varlıkları canlı kabul etmiştir. Örneğin öğrencimiz, fırınla ilgili soruda “*bizim için bir iş yapıyor*” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KEZBAN

Öğrencimizin televizyon için verdiği “*çünkü onu biz izliyoruz*” yanıtını incelediğimizde, öğrencimizin varlıkların insan yararına yönelik davranışlarda bulunması durumlarında bilinçli olabileceklerine inandığı görülmektedir. Bu durumda öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

KEZBAN

Öğrencimiz uçak ve oyuncak arabayla ilgili sorularda “*geziyorlar çünkü*” yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrencimiz, varlıkların hareketlerine göre varlıklara yaşam yüklemektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Hareket eder sözcüğü Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin

yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyi olduğu görülmektedir.

MELEK

Öğrencimiz varlıkların bilinçli olmasını insana hizmet ya da yarar sağlamasına bağlamıştır. Örneğin öğrencimiz, televizyonla ilgili soruda “*çocuklara sinema açtırırlar*” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MELEK

Öğrencimiz televizyonu niçin bilinçli saydığına yönelik soruda, “*Çocuklara film izlettirmek için*” yanıtını vermiştir. Bu yanıtı dikkatlice incelediğimizde, öğrencimizin varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların insana yarar sağlamasını göz önünde bulundurduğu görülmektedir. Bu yüzden öğrencimizin yanıtları için seçilebilecek anahtar sözcük yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AYLA

Öğrencimizin fırını niçin bilinçli saydığına yönelik soruda verdiği “*çünkü biz onun üstüne yemek koymak için fişi prize takıyoruz. Isıtıyoruz fırını. Isınınca ona bakıyoruz. Yemeği koyuyoruz ve o yemeği pişirdiğini anlıyor. Hemen pişireyim onu yoksa yemek yiyemezler deyip onu hemen pişirir*” yanıtı, öğrencimizin varlıkları bilinçli sayarken, varlıkların insana yarar sağlamasını göz önünde bulundurduğunu göstermektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğü olup, bu sözcük Ek – 7’de verilen anahtar sözcüklerle kodlandığında öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

AYLA

Öğrencimiz oyuncak arabayla ilgili soruda, arabayı canlı olarak nitelemiş ve “*çünkü cansız olsaydı gidemezlerdi, o ise gidiyor*” yanıtını vermiştir. Bu yanıt incelediğimizde görülmektedir ki, öğrencimiz varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların hareket edip etmemelerini göz önünde bulundurmamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyidir.

ŞÜKRİYE

Öğrencinin yanıtları incelendiğinde, öğrencimizin tüm sorulardaki varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrencimiz varlıkların yarar sağlamasından dolayı onları bilinçli saymıştır. *Fırının bize yemek pişirmesi, oyuncak arabaların bizi eğlendirmesi* yanıtları bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Buna göre anahtar sözcüğümüz bize yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

ŞÜKRİYE

Öğrencimizin Benten haricinde hiçbir varlığa bilinç yüklediğini görmekteyiz. Öğrencimizin Benten ile ilgili soruda verdiği “*Kendi dövüşüyor, insanlığa*” yanıtında, öğrencimizin varlıklara yaşam yüklerken insana yararcılığı ön plana aldığını görmekteyiz. Buna göre anahtar sözcük olarak yarar sağlama sözcüğü kullanılmalıdır. Bu anahtar sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HATİCE

Öğrencimiz uçağa yönelik soruda “*İçine insanlar biniyor o da hissediyor*” yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrencimiz varlıkların insana yarar sağlamasına vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyi olduğu görülmektedir.

HATİCE

Öğrencimiz tüm varlıklara bilinç yüklemiştir. Bu bilinci yüklerken yararcılığı göz önünde tutmuştur. Fırının “*bizim için yemek pişirmesi*” gibi. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyidir.

LEYLA

Öğrencimizin verdiği yanıtlar incelendiğinde bütün sorulara hisseder yanıtını verdiği görülmektedir. Bu durumu da uçağa verdiği “*Bizi taşıyorlar*” yanıtında olduğu gibi varlıkların bize yarar sağlamasına bağlamıştır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

LEYLA

Öğrencimizin uçakla ilgili verdiği “*Taşıdıklarını fark ediyorlar*” yanıtından anlaşılacağı gibi öğrencimiz, varlıkların yarar sağlama durumlarına göre varlıklara yaşam yüklemiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’de verilen sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NAZLI

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde tüm varlıkları bilinçli kabul ettiği ortadadır. Öğrencimizin bu durumu açıklarken vermiş olduğu yanıtlar için bir kodlama yapma imkânı yoktur. Öğrenci verdiği yanıtlarda hep bir tekrar içine girmiştir. Bu durumda yapılacak tek şey; öğrencinin tüm varlıkları bilinçli kabul etmesinden ötürü, onun bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğunu kabul etmektir.

NAZLI

Öğrencimizin yanıtları açıkça göstermiştir ki onun için yaşam harekettir. O araba ve uçakları canlı olarak nitelerken, onların hareketli olmalarını delil göstermiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

LÜTFİYE

Öğrencimizin varlıkları, insanlara yarar sağlamasından dolayı bilinçli saydığı görülmektedir. Öğrencimizin oyuncak arabalarla ilgili verdiği “*çünkü bizi eğlendiremedikleri için üzülür*” yanıtı bu durumun en açıklayıcı örneğidir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür ve bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

LÜTFİYE

Öğrencimizin yanıtlarında açıkça görülmektedir ki onun için varlıklar, insana yarar sağlama durumunda canlıdır. Öğrencimizin uçakla ilgili soruda verdiği “*cansız olsaydı götürmezdi*” yanıtı bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FERİDE

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde öğrencimizin tüm varlıklara bilinç yüklediği açıkça görülmektedir. Öğrencimiz bu bilinci yüklerken, varlıkların insan yararına yönelik olarak görevlerini yaptığını düşünmüştür. Öğrencimiz fırını *kek yaptığı*, televizyonu *çalıştırdığı*, bakuganları *çocukları sevindirdiği* için bilinçli olarak nitelemiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FERİDE

Öğrencimizin uçakla ilgili verdiği “*Çünkü onlar hasta götüren şeyler*” yanıtı, öğrencimizin yaşam düzeyini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Öğrencimiz, varlıkların insana yarar sağlamasından dolayı canlı olduğuna inanmaktadır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ASİYE

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde görülmektedir ki öğrencimiz tüm varlıkların bilinçli olduğu kanısındadır. Öğrenci bilinç yüklerken bu varlıkların insanlara yarar sağladığı düşüncesindedir. Örnek olarak öğrencimiz, fırınla ilgili soruda “*O bize yemeklerimizi pişiriyor*” yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç düzeyi her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyindedir.

ASİYE

Öğrencimiz Benten ile ilgili soruda “*Çünkü onu biz izleriz*” yanıtını vermiştir. Öğrencimizin bu yanıtı, onun her şeyin kendisi için var olduğuna inandığının açık kanıtıdır. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyindedir.

HAVVA

Öğrencimizin televizyonla ilgili soruda verdiği “*Çünkü o böyle ekrana çıkartıyor biz de izliyoruz*” yanıtı, öğrencimizin bilinç düzeyini belirlemek açısından önemlidir. Öğrencimiz bu yanıtıyla, varlıklara bilinç yüklerken onların yarar sağlamalarını göz önünde bulundurduğunu açıkça belirtmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HAVVA

Öğrencimizin fırınla ilgili soruda verdiği “*Çünkü bize yemek pişiriyor*” yanıtı, öğrencimizin varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların yarar sağlamasını göz önünde bulundurduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük, anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MUKADDES

Öğrencimiz varlıkların tümüne bilinç yüklemektedir. Öğrencimiz fırınla ilgili soruda verdiği “*çünkü o yemeği pişireceğini bilir*” yanıtında olduğu gibi varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların insana yarar sağlamasını göz önünde tutmuştur. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük, Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MUKADDES

Öğrencimizin uçakla ilgili verdiği “*insanları taşıyor*” yanıtı, onun varlıklara yaşam yüklerken varlıkların insanlara sağladığı yararı göz önünde bulundurduğunun kanıtıdır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NECLA

Öğrencimizin yanıtlarında bütün varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrencimizin uçakla ilgili soruda verdiği “*Bizi götürüyor*” yanıtı, onun varlıklara bilinç yüklerken varlıkların insana yarar sağlamasını göz önünde bulundurduğunu göstermektedir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük, Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimiz bilinç kavramında her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyindedir.

NECLA

Öğrencimizin oyuncak arabayla ilgili verdiği “*biz kumandasına bastığımızda canlanır*” yanıtı, öğrencimizin varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların aktivitede bulunmalarına vurgu yaptığının göstergesidir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz aktivitede bulunma sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcükler eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MAKBULE

Öğrencimiz varlıkların tümü için bilinçli nitelemesinde bulunmuştur. Öğrencimiz fırınla ilgili soruda verdiği “*çünkü bizim karnımız doyar*” yanıtında olduğu gibi, varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların insanlara yarar sağlamasını göz önünde bulundurmaktadır. Buna göre öğrencimizin yanıtlarını kodlarken kullanacağımız anahtar sözcük yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MAKBULE

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde, öğrencimizin tüm varlıkları canlı kabul ederken bu durumu varlıkların yarar sağlamasına bağladığı görülmektedir. Örnek vermek gerekirse öğrencimiz, fırınla ilgili soruda “*Çünkü o bizim için ekmek pişiriyor*” yanıtını vermiştir. Buna göre yanıtlarımızı kodlarken kullanmamız gereken anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NERİMAN

Öğrencimizin yanıtlarında sadece bakugan ve Benteni bilinçli olarak tanımladığı görülmektedir. Öğrencimiz bu varlıkları bilinçli sayarken onların insan ve hayvana benzemelerine vurgu yapmıştır. Örnek olarak öğrencimiz, bakuganlarla ilgili “*Çünkü onlar hayvan gibidirler*” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hayvana benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar

sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin dördüncü düzey olduğu görülmektedir. Bu düzey hayvanlara ait bilinç (BD₄) düzeyidir.

NERİMAN

Öğrencimiz tüm varlıkların cansız olduğunu belirtmiştir. Buna göre öğrencimiz yaşam kavramı düzeyinde bilinç kavramı düzeyine göre bir düzey ileriye gitmiştir ve animistik olgulardan uzaklaşmıştır. Sonuç olarak öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

ŞAZİYE

Öğrencimiz bütün varlıkların bilinçsiz olduğunu belirtmiştir. Bütün varlıkların bilinçsiz olduğunu söylemesinden ötürü öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi animistik olgulardan uzak olarak BD₀'dır.

ŞAZİYE

Öğrencimiz bütün varlıkların cansız olduğunu belirtmesinden ötürü animistik olgulardan uzaktır. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

NEVİN

Öğrencimiz yanıtlarında sadece benten ve bakuganı bilinçli olarak nitelemiştir. Öğrencimiz bu varlıkları bilinçli olarak nitelerken onların kendi isteklerine göre hareket ettiklerini ve ya davrandıklarını söylemiştir. Örnek olarak öğrencimiz bakuganlarla ilgili olarak, "*Çünkü onlar canı isteyince dövüşüyorlar*" yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NEVİN

Öğrencimiz yanıtlarında Bente ve bakugan harici varlıkların cansız olduğunu belirtmiştir. Bu varlıkların canlı olmasını da "*hayvan ve insana*" benzemeleriyle özdeşleştirmiştir. Buna göre anahtar sözcüklerimiz hayvana benzer, insana benzer

sözcükleridir. Bu anahtar sözcük, Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HABİBE

Öğrencimiz yanıtlarında varlıkların hareketli olmasını göz önünde bulundurmuştur. Öğrencimiz; oyuncak arabaları “*Gidiyor*” olmasından, bakuganları ise “*koşuyor*” olmasından dolayı bilinçli saymıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketli olan her şey bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

HABİBE

Öğrencimiz sadece Benten ve bakuganın canlı olduğunu kabul etmektedir. Bu varlıkların canlı olduğunu kabul eden öğrencimiz, bu varlıkların canlı olma nedenini onların “*savaşmalarına*” yani hareket etmelerine bağlamıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVGİ

Öğrencimiz yanıtlarında, sabit nesnelere bilinç yüklemese de hareketli varlıklara insan yararına davranışlarından dolayı yaşam yüklediği görülmektedir. Örnek olarak öğrencimiz, uçakla ilgili soruda “*Çünkü bizi İstanbul'a götürüyor*” yanıtını vermiştir. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVGİ

Öğrencimiz bentenle ilgili soruda “*düşmanları kovalıyor*” yanıtını vermiştir. Öğrencimiz bu yanıtında, varlıklara yaşam yüklerken yararcılığı ön plana almıştır.

Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük, anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVTAP

Öğrencimiz yanıtlarında sabit varlıkların yanı sıra hareketli olan oyuncak araba ve uçağı hareketlerini kendileri yapamadığı için bilinçsiz saymıştır. Öğrencimiz bakugan ve Benten ile ilgili olarak “Çünkü onlar kendileri hareket ediyor” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEVTAP

Öğrencimizin yanıtlarında açıkça görülmektedir ki, öğrencimiz sadece bakugan ve benteni canlı saymıştır. Öğrencimiz benteni “Çünkü o insandır” tanımlamasıyla canlı saymıştır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz insana benzer sözcüğüdür. Bu sözcük, Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NERGİS

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde, öğrencimizin sadece benten ve bakugana bilinç yüklemekte olduğu görülmektedir. Öğrencimiz bu varlıkların bilinçli olmasını ise onların hayvan ve insan özelliklerine vurgu yaparak belirtmiştir. Buna göre anahtar sözcüklerimiz olarak insana benzer ve hayvana benzer sözcükleri seçilebilir. Bu anahtar sözcükler Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hayvanlara ait bilinç (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NERGİS

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde aynı bilinç kavramında olduğu gibi yaşam kavramında da sadece bakugan ve bentene yaşam yüklemekte olduğu görülmektedir. Öğrencimiz nesnelere de yaşam yüklerken bilinç kavramında olduğu gibi hayvanlara ve insanlara benzerliğine vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüklerimiz hayvana benzer ve insana benzer sözcükleridir. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyidir.

TUĞBA

Öğrencimizin yanıtlarını incelediğimizde bilinç kavramına yönelik sorularda onun, tüm varlıklar için bilinçsiz nitelimesinde bulunduğu görülmektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramına yönelik düzeyi BD₀'dır.

TUĞBA

Öğrencimizin yanıtlarında açıkça görülmektedir ki, öğrencimiz aynı bilinç kavramına yönelik sorularda olduğu gibi yaşam kavramına yönelik sorularda da varlıklara yaşam yüklememiştir. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

NİLÜFER

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde sadece bakuganlar ve benten için bilinçli tanımlamasında bulunduğu görülmektedir. Öğrencimiz bilinçli olarak nitelendiği varlıklarla ilgili olarak ise onların insana ve hayvana benzerliğine vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüklerimiz insana benzer ve hayvana benzer sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hayvanlara ait bilinç düzeyinde (BD₄) olduğu görülmektedir.

NİLÜFER

Öğrencimizin varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların insana ve ya hayvana benzerliğine vurgu yaptığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüklerimiz insana

benzer, hayvana benzer sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SAFİYE

Öğrencimiz görüldüğü gibi hiçbir sorudaki varlığa bilinç yüklememiştir. Buna göre öğrencimizde bilinç kavramına yönelik olarak animistik olgu saptanamamış olup, düzeyi BD₀'dır.

SAFİYE

Öğrencimiz yaşam kavramına yönelik olarak sorulan sorularda, bilinç kavramına yönelik sorularda olduğu gibi, animistik olgular dışında yanıtlar vermiştir. Bu yüzden öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, YD₀'dır.

ÇİĞDEM

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde öğrencimizin sadece benten ve bakuganlara bilinç yüklediğini, bunun sebebini de onların insana benzerliğiyle değerlendirdiğini görmekteyiz. Buna göre anahtar sözcüğümüz insana benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlara ait bilinç düzeyinde (BD₄) olduğu görülmektedir.

ÇİĞDEM

Öğrencimiz yaşam kavramında, bilinç kavramında bilinçli kabul ettiği varlıkları cansız olarak betimlemiştir. Buna göre öğrencimiz yaşam kavramında daha ileri bir seviyededir. Bu durum Piaget'nin betimlemelerinde de açıkça bulunmaktadır. (bkz. Sayfa: 8) Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

MURADIYE

Öğrencimiz sadece benten ve bakuganları bilinçli kabul ederken onların insana benzerliğine vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz insana benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde

öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlara ait bilinç düzeyinde (BD₄) olduğu görülmektedir.

MURADIYE

Öğrencimiz sadece benten ve bakuganları canlı kabul ederken onların insana benzerliğine vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz insana benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ALİ

Öğrencimizin verdiği yanıtlar incelendiğinde, öğrencinin sabit varlıkları bilinçsiz kabul ettiği görülmektedir. Öğrencimizin uçakla ilgili verdiği yanıt bizim için tam bir anahtar sözcük niteliğindedir. Öğrencimiz uçakla ilgili soruda “*Çünkü onun içinde pilot var o ona bildiriyor*” yanıtını vermiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğü olup, bu sözcük Ek – 7 ‘de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ALİ

Öğrencimizin fırın ile ilgili soruda verdiği “*Çünkü o ekmek pişiriyor*” yanıtını incelediğimizde, öğrencinin varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların yarar sağlamalarına vurgu yaptığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz, yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

VELİ

Öğrencimiz sadece bakugan ve bentenin bilinçli olduğunu belirtmiştir. O bu varlıkların bilinçli olmasını, onların *insan durumunda* olmasına bağlamıştır. Bu anlamda öğrencimiz sadece insanların ve hayvanların bilinçli olabileceğini

belirtmektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlara ait olan bilinç (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

VELİ

Öğrencimiz tıpkı bilinç kavramında olduğu gibi yaşam kavramında da aynı nedenlerden dolayı, aynı varlıkları canlı saymıştır. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MEHMET

Öğrencimizin sorulan tüm varlıklara bilinç yüklediği görülmektedir. Öğrenci tüm varlıklara bilinç yüklerken onların kendilerine sağladığı yararları göz önünde tutmuştur. Öğrencimiz televizyon “*bizim için*” çalışır yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrencimizin yanıtları için belirlenen anahtar sözcük, yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MEHMET

Öğrencimizin fırını “*Bize pişiriyorlar*” diyerek canlı saydığını görmekteyiz. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AHMET

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde varlıkların hepsini bilinçli saydığı ve nesnelerin insanlara olan yararlarını vurguladığı görülmektedir. Örneğin öğrencimiz fırını “*Çünkü ekmek pişiriyor*” diyerek bilinçli saymıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtlarını kodlamak için seçilecek anahtar sözcük yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

AHMET

Öğrencimizin fırın için “*Çünkü ekmek pişiriyor*” yanıtını verdiğini görmekteyiz. Bu durumda öğrencimizin yanıtları için seçeceğimiz anahtar sözcük yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’de verilen anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

GÖKHAN

Öğrencimiz, tüm varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların kendisi için yarar sağlamasını vurgulamaktadır. Örnek olarak öğrencimiz, televizyon için “*Çünkü biz izliyoruz*” yanıtını vermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyi her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyidir.

GÖKHAN

Öğrencimiz varlıkları cansız olarak tanımlamıştır. Yalnız verdiği yanıtlarda tekdüzelik bulunmaktadır. Tüm sorularda “*Kalbi yok bağırsağı yok*” yanıtını aldığımız öğrencinin yaşam kavramı düzeyi YD₀ düzeyidir.

ADEM

Öğrencimiz tüm varlıklara bilinç yüklemektedir. Öğrencimiz varlıklara bilinç yüklerken, onların yarar sağlamasını vurgulamıştır. Örnek olarak uçağın bilinçli olmasını “*bizi götürüyorlar*” şeklinde yanıtlamıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğü olmalıdır. Bu sözcük Ek - 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir düzeyinde olduğu görülmektedir.

ADEM

Öğrencimiz yanıtlarında benten ve bakuganların canlı olduğunu vurgulamıştır. Bunun nedenin de onların *kendi kendilerine hareket etmeleri ve kendi kendilerine konuşmalarıdır*. Bu yüzden öğrencimizin yanıtları için seçilecek anahtar sözcük kendi kendine hareket etme sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar

sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam düzeyinin yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ORHAN

Öğrencimiz televizyonla ilgili soruda “Çünkü biz açtığımızda onu izliyoruz” yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrencimiz varlıklarda yarar sağlam özelliği aramaktadır. Buna göre öğrencimiz için anahtar sözcük olarak yarar sağlama sözcüğü seçilmelidir. Bu anahtar sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir düzeyi olduğu açıkça görülmektedir.

ORHAN

Öğrencimizin, bentenin *kendi kendine hareket edebilmesinden* dolayı canlı olduğuna inandığını görmekteyiz. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz, kendi hareketlerini kendisi yapar sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

OKTAY

Öğrencimiz sorulan tüm varlıklarla ilgili olarak verdiği yanıtlarda, bu varlıkların bilinçsiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre öğrencimiz bilinç kavramında (BD₀) düzeyindedir.

OKTAY

Öğrencimiz çağımız varlıklarıyla ilgili olarak bir canlı tanımlamasına gitmemektedir. Bu durumda yaşam kavramı düzeyi animistik düşüncelerden uzaktır. Bu anlamda düzeyi (YD₀) olarak belirlenmiştir.

Bu öğrencimiz varlıklara hem bilinç hem yaşam yüklediğinden ötürü çağımız nesnelere ilgili olarak animizm olgusundan uzaktır.

ABDULLAH

Öğrenci tüm varlıklara bilinç yüklemektedir. Bu öğrenci, televizyonu “*bizim açmamızdan*”, uçağı “*bizi işe götürmesinden*”, ben teni “*bizim açtığımızda oynamasından*” ötürü bilinçli saymış yani varlıkların yarar sağlamasını göz önünde bulundurmuştur. Bu durumda anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür ve bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ABDULLAH

Öğrencimizin sadece bente ve bakuganlara yaşam yüklediği görülmektedir. Öğrencimizin bentele ilgili soruda “*Sonra kendisi yürüyor, koşuyor*” yanıtını vermiştir. Bu yanıtın anlaşıldığı gibi, öğrencimiz varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların kendi kendine hareket edebilmesine dikkat çekmiştir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz kendi hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ÖZKAN

Öğrencimiz uçakla ilgili soruda “*uçak hareket ederek gider*” yanıtını vermiştir. Bu yanıt, öğrencimizin varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların hareket etmelerini göz önünde bulundurduğunu göstermektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareket eden nesnelere bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ÖZKAN

Öğrencimiz uçak ile ilgili soruda “*Onlar hareket ederler*” yanıtını vermiştir. Bu yanıtın anlaşılacağı gibi öğrencimiz, varlıklara yaşam yüklerken, varlıkların hareket etmelerini önemsemiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde,

öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KAZIM

Öğrencimiz sorulan sorularla ilgili varlıkların hiçbirine bilinç yüklememiştir. Bu anlamda bu öğrencimiz varlıklara bilinç yüklememektedir. Öğrencimizin bilinç düzeyi BD₀'dır.

KAZIM

Öğrencimiz aynı bilinç düzeyinde verdiği yanıtlar gibi yaşam kavramı düzeyinde de hiçbir varlığa yaşam yüklememiştir. Buna göre yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

NURULLAH

Öğrencimizin bakuganlarla ilgili verdiği "*kendileri konuşabiliyorlar*" yanıtı, öğrencimizin varlıklara bilinç yüklerken, öğrencimiz varlıkların kendi hareketlerini yapabilmesini vurgulamıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz, kendi kendine hareket etmedir. Bu anahtar sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, kendi hareketlerini kendi yapabilen nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

NURULLAH

Öğrencimiz bentenle ilgili olarak "*Çünkü istediği zaman koşabiliyor*" yanıtını vermiştir. Öğrencimiz benteni kendi kendine hareket edebildiği için canlı saymıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi hareketlerini kendi yapabilme sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeşir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MURAT

Öğrencimiz bentenle ilgili olarak "*kendisi hareket ediyor*" yanıtını vermiştir. Bu yanıtın anlaşılacağı gibi öğrencimiz, benteni kendi kendine hareket

edebilmesinden dolayı canlı saymıştır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz kendi hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcüğümüz Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, hareketli olan her şey bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MURAT

Öğrencimiz bentenle ilgili olarak “*Çünkü benten kendi oynuyor*” yanıtını vermiştir. Bu yanıt bize, öğrencimizin kendi kendine hareket edebilen varlıklara yaşam yüklediğini göstermektedir. Bu durumda anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket etme sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

METİN

Öğrencimizin televizyon için verdiği “*Çünkü bizim için çalışıyor*” yanıtı, öğrencimizin varlıklara bilinç yüklerken, varlıkların insana yarar sağlamasını göz önüne aldığını göstermektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

METİN

Öğrencimizin canlı olarak tanımladığı, oyuncak araba ve uçak için “*hareket eder*” tanımlamasını yaptığını görmekteyiz. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ZEKİ

Öğrencimiz fırınla ilgili soruda “*Fırın bize yemek verir*” yanıtını vermiştir. Öğrencimiz bu yanıtla fırının yarar sağlamasını vurgulamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7'deki anahtar

sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ZEKİ

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde onun hiçbir varlığa yaşam yüklemeyeği görülmektedir. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi animizm olgusu içerisinde bir anlam ifade etmediğinden, düzeyi YD₀'dır.

ENGİN

Öğrencimizin oyuncak arabalarla ilgili verdiği “Çünkü onlar hareket eder” yanıtından anlaşılacağı gibi öğrencimiz, varlıkların hareket etmeleri durumunda bilinçli olabileceğine inanmaktadır. Bu durumda anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür ve bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin, hareket eden her şey bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ENGİN

Öğrencimizin sadece benden ve bakuganlara yaşam yüklediği ve bunun sebebinin de onların *kendi kendilerine hareket* etmelerine bağladığı görülmektedir. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu anahtar sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam kendinden hareketle özdeştir (YD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CENGİZ

Öğrencimizin tüm varlıklara bilinç yüklediği ortadadır. Öğrencimiz bu varlıkların bilinçli olma nedenini insanlara yarar sağlama özelliğine bağlamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CENGİZ

Öğrencimizin yanıtlarında varlıkları canlı saymasının nedeni olarak onların insanlara yarar sağlamasını gösterdiği açıktır. Buna göre anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Yarar sağlama sözcüğü Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam düzeyinin yaşam aktiviteyle özdeşir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

ŞEREF

Öğrencimiz hiçbir varlığa bilinç yüklememektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç düzeyi animizm olgusundan uzaktır. Bu durumda öğrencimiz bilinç kavramıyla ilgili olarak BD₀ düzeyindedir.

ŞEREF

Öğrencimizin hiçbir varlığa yaşam yüklediği ortadadır. Buna göre öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi, YD₀ düzeyindedir.

ÇAĞAN

Öğrencimiz tüm varlıklar için bilinçsiz tanımlamasında bulunmaktadır. Bu durumda öğrencimizin bilinç kavramı düzeyi BD₀'dir.

ÇAĞAN

Öğrencimiz tüm varlıklar için cansızdır tanımlamasında bulunmuştur. Öğrencimiz canlıların nefes alma ve büyüme gibi özelliklerini de vurgulamıştır. Öğrencimizin tüm varlıklara cansız tanımlaması yapmasından ötürü yaşam kavramı düzeyi YD₀'dir.

DURSUN

Öğrencimiz yanıtlarında bakugan ve Benten için bilinçli tanımlamasında bulunurken bu durumu onların *hayvansal ve ya insani özelliklere* sahip olmalarına bağlamıştır. Buna göre anahtar sözcüklerimiz hayvanlara benzer ve insanlara benzer sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle

eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlara ait olan bilinç (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

DURSUN

Öğrencimiz yanıtlarında sadece bakugan ve benten için canlı tanımlamasında bulunmuştur. Bu varlıklar için canlı tanımlamasında bulunurken, öğrencimiz bakuganların *büyümesinden*, bentenin ise *çocuk olmasından* ötürü canlı olduğunu belirtmiştir. Öğrencimiz varlıkları, hayvanlara ve insanlara benzetmektedir. Buna göre anahtar sözcüklerimiz insana benzer ve hayvana benzer sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TEMEL

Öğrencimiz yanıtlarında sadece bakugan ve benteni bilinçli olarak nitelemiştir. Bu varlıkların bilinçli olma nedenini ise onların *kendi hareketlerini istedikleri zaman yapabileceklerine* bağlamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz kendi kendine hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareketleri kendi içinde olan nesnelere bilinçlidir (BD₃) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TEMEL

Öğrencimiz yanıtlarında bakugan ve benten haricindeki hiçbir varlığı canlı kabul etmemiştir. Bakugan ve benteni de *bize benzemelerinden* ötürü canlı kabul etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz insanlara benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8’deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CEMAL

Öğrencimiz yanıtlarında tüm varlıkların bilinçli olduğunu belirtmiştir. Öğrencimiz televizyonun bilinçli olmasını “*Çünkü o biz açınca çalışır*” yanıtıyla açıklamıştır.

Öğrencimiz varlıkların, insan için hizmet ettiğine inanmıştır. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

CEMAL

Öğrencimiz yanıtlarında tüm varlıkların canlı olduğunu belirtmiştir. Bu varlıklara yaşam yüklerken de, bu varlıkların *insan için hizmet ettiğine inanmıştır*. Buna göre öğrencimizin yanıtları için anahtar sözcüğümüz yarar sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam genel olarak aktiviteyle özdeştir (YD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FEHMİ

Öğrencimiz televizyon ve fırını bilinçsiz kabul etmiştir. Diğer varlıkları ise bilinçli kabul etmiş, bu durumu da onların *hareket etmeleriyle* açıklamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hareket eden nesnelere bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

FEHMİ

Öğrencimizin yanıtlarında sadece televizyon ve fırın için cansız tanımlamasında bulunduğu görülmektedir. Diğer varlıkları canlı kabul eden öğrencimiz, bu varlıkların canlı olmasını onların *hareket etmeleriyle* özdeşleştirmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TANER

Öğrencimiz tüm varlıklar için bilinçlidir tanımlamasında bulunmuştur. Bu varlıklar için bilinçli tanımlamasında bulunurken de onların *bize yarar sağladığı düşüncesine* vurgu yapmıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz insana yarar

sağlama sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin her şey bilinçlidir (BD₁) düzeyinde olduğu görülmektedir.

TANER

Öğrencimizin yanıtlarında bilinçli olarak nitelediği televizyon ve fırını canlı olarak nitelemediği görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrencimiz, canlı olarak nitelediği diğer varlıkların yarar sağlamasını değil, *hareket ediyor* olmalarını vurgulamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

YAKUP

Öğrencimiz yanıtlarında sadece benten için bilinçli tanımlamasında bulunmuş, buna gerekçe olarak da onun *insanlara benzemesini* göstermiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz insanlara benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin, hayvanlara ait bilinç (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

YAKUP

Öğrencimiz aynı bilinç kavramı düzeyinde olduğu gibi yaşam kavramı düzeyine yönelik sorularda da sadece bentene yaşam yüklemiştir. Bu varlığa yaşam yüklemesini ise onun *insanlara benzemesine* vurgu yaparak yanıtlamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz insanlara benzer sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SELÇUK

Öğrencimiz Bente haricinde tüm sorulardaki varlıklar için bilinçsiz tanımlamasında bulunmuştur. Öğrencimiz bu tanımlamada bulunurken bentenin *insana benzerliğini* vurgulamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz insana benzer

sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlar ve bitkiler bilinçlidir (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SELÇUK

Öğrencimiz sorulan hiçbir varlık için canlı tanımlamasında bulunmamıştır. Bilinç kavramına yönelik sorulardan benten için bilinçli tanımlamasına başvurmuştur. Öğrencimizin yaşam kavramına yönelik bunu yapmamış olması Piaget'nin 7 – 9 yaş aralığındaki çocuklar için bilinç kavramının yaşam kavramından daha geri seviyede olduğu görüşünü desteklemektedir. Sonuç olarak öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

KADİR

Öğrencimiz çok açık bir şekilde bilinci varlıkların hareket etmelerine bağlamıştır. Hareketsiz olan fırın ve televizyonu bilinçsiz, hareketli olan arabayı, uçağı, bakuganları ve Benteni ise *hareketli olmalarından* dolayı bilinçli olarak ifade etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hareketli olan her şey bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

KADİR

Öğrencimiz bilinç kavramında olduğu gibi, yaşam kavramında da yaşamı hareketle ifade etmiştir. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hareketle özdeşir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

MUHİTTİN

Öğrencimizin yanıtları incelendiğinde hiçbir varlığa bilinç yüklediği görülmektedir. Buna göre öğrencimizin bilinç kavramına yönelik olarak düzeyinin

animistik olgulardan uzak olduğu söylenmelidir. Yani öğrencimiz BD₀ düzeyindedir.

MUHİTTİN

Öğrencimiz bilinç kavramında olduğu gibi yaşam kavramıyla ilgili olan sorularda da hiçbir varlığa yaşam yüklememiştir. Buna göre öğrencimizin yanıtları animistik olgulardan uzaktır. Bu durumda öğrencimizin yaşam kavramı düzeyi YD₀'dır.

SERDAR

Öğrencimiz, bilinç kavramına yönelik sorulardan sadece, Benten ve bakuganla ilgili sorularda bilinçli ifadesini kullanmaktadır. Öğrencimiz bu varlıklara bilinç yüklerken onların *hayvana ve insana benzerliğine* vurgu yapmaktadır. Buna göre anahtar sözcüklerimiz hayvana benzer, insana benzer sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hayvanlara ait olan bilinç (BD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SERDAR

Öğrencimizin yaşam kavramına verdiği yanıtlar incelendiğinde; öğrencimizin bilinç kavramında bilinç yüklediği varlıklar olan, Benten ve bakugana yaşam yüklediği de görülmektedir. Öğrencimizin bu varlıklara yaşam yükleme nedeni ise, onları aynı bilinç kavramında delillendirdiği gibi, *insana ve hayvana* benzetmesidir. Buna göre anahtar sözcüklerimiz hayvana benzer, insana benzer sözcükleridir. Bu sözcükler Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde, öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin, yaşam hayvanlara ve bitkilere mal edilir (YD₄) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEMİH

Öğrencimizin bilinç yüklediği varlıklara dikkat edilirse, bu varlıkların hareket etmelerini vurguladığı açıkça görülmektedir. Bu hareketin içinde herhangi bir ayırım yapılmamış, yani varlıkların kendi kendine hareket ettiğine vurgu yapılmamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu

sözcük Ek – 7'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin bilinç kavramı düzeyinin hareket eden nesnelere bilinçlidir (BD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

SEMİH

Öğrencimizin yaşam yüklediği varlıklara dikkat edilirse, bu varlıkların bilinç kavramında verilen yanıtlarda olduğu gibi hareket etmelerini vurguladığı görülmektedir. Bu hareketin içinde herhangi bir ayırım yapılmamış, yani varlıkların kendi kendine hareket ettiği vurgulanmamıştır. Buna göre anahtar sözcüğümüz hareket eder sözcüğüdür. Bu sözcük Ek – 8'deki anahtar sözcüklerle eşleştirildiğinde öğrencimizin yaşam kavramı düzeyinin yaşam hareketle özdeşleştir (YD₂) düzeyinde olduğu görülmektedir.

Yapılan görüşmeler neticesinde öğrencilerin bilinç ve yaşam kavramı düzeylerini tablolaştırmak gereklidir.

Tablo – 2: Kız öğrencilerin Piaget tarafından sorulan sorulara verdikleri yanıtlara göre bilinç kavramı ve yaşam kavramları düzeyleri

Öğrencilerin Kod	Bilinç Kavramı	Yaşam Kavramı
Emine	BD ₁	YD ₂
Ayşe	BD ₁	YD ₂
Fatma	BD ₁	YD ₂
Serap	BD ₁	YD ₃
Kezban	BD ₁	YD ₄
Melek	BD ₁	YD ₁
Ayla	BD ₁	YD ₁
Şükriye	BD ₃	YD ₃
Hatice	BD ₀	YD ₁
Levla	BD ₂	YD ₄
Nazlı	BD ₁	YD ₂
Lütfiye	BD ₁	YD ₁
Feride	BD ₁	YD ₁
Asiye	BD ₁	YD ₁
Havva	BD ₁	YD ₂
Mukaddes	BD ₁	YD ₁
Necla	BD ₁	YD ₂
Makbule	BD ₁	YD ₂
Neriman	BD ₄	YD ₀
Sazive	BD ₀	YD ₀
Nevin	BD ₃	YD ₃

Habibe	BD ₂	YD ₃
Sevgi	BD ₁	YD ₂
Sevtap	BD ₃	YD ₃
Nergis	BD ₄	YD ₄
Tuğba	BD ₀	YD ₀
Nilüfer	BD ₃	YD ₃
Safiye	BD ₀	YD ₀
Ciğdem	BD ₃	YD ₃
Muradiye	BD ₂	YD ₂

Tablo – 2’yi incelediğimizde sadece Şaziye, Tuğba ve Safiye kodlu öğrencilerin animistik düşüncelerden uzak olduğu görülmektedir. Geriye kalan 27 öğrencimiz animistik düşünceye sahiptir. Bu sayı kız öğrencilerin, %90’ının animistik düşünceye sahip olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerimizin bilinç kavramı düzeylerinin dağılımı; 16’sı BD₁, 3’ü BD₂, 5’i BD₃, 2’si BD₄ ve 4’ü BD₀ düzeyi şeklindedir. Öğrencilerimizin yaşam kavramı düzeylerinin dağılımı ise; 7’si YD₁, 9’u YD₂, 7’si YD₃, 3’ü YD₄ ve 4’ü YD₀ düzeyi şeklindedir.

Öğrencilerin 16’sı, bir başka deyişle %53,3’ü bilinç ve yaşam kavramlarında aynı düzeyde seyir göstermiştir. Öğrencilerimizden 10’u, yani %33,3’ü ise yaşam düzeyinde, bilinç düzeyine göre bir düzey ileridedir. 2 öğrencimiz yaşam kavramında bilinç kavramına göre iki düzey ileridedir. Kezban kodlu öğrencimiz ise yaşam kavramında bilinç kavramına göre üç düzey ileridedir. Bu anlamda Kezban kodlu öğrencimizin görüşmesi yeniden yapılabilir. Hatice kodlu öğrencimiz, varlıklara bilinç yüklemekten, yaşam yüklemiştir. Bu öğrencimiz Piaget’nin (sayfa 8’de belirtildiği gibi) görüşme yaptığı çocukların 1/5’i ile benzerlik göstermiştir.

Piaget çocukların %80’inin yaşamı bilinçle özdeşleştirdiğini belirtmiştir. Yapılan bu araştırmada ise bu oran, %96’dır.

Tablo – 3: Erkek öğrencilerin Piaget tarafından sorulan sorulara verdikleri yanıtlara göre bilinç kavramı ve yaşam kavramları düzeyleri

Öğrencilerin Kod	Bilinç Kavramı	Yaşam Kavramı
Ali	BD ₁	YD ₁
Veli	BD ₃	YD ₃
Mehmet	BD ₁	YD ₁
Ahmet	BD ₁	YD ₁
Gökhan	BD ₁	YD ₁
Adem	BD ₁	YD ₃
Orhan	BD ₁	YD ₁
Oktay	BD ₁	YD ₁
Abdullah	BD ₁	YD ₃
Özkan	BD ₁	YD ₂
Kazım	BD ₁	YD ₃
Nurullah	BD ₁	YD ₁
Murat	BD ₁	YD ₁
Metin	BD ₁	YD ₂
Zeki	BD ₁	YD ₁
Engin	BD ₂	YD ₃
Cengiz	BD ₁	YD ₁
Seref	BD ₁	YD ₁
Çağan	BD ₀	YD ₀
Dursun	BD ₄	YD ₄
Temel	BD ₃	YD ₄
Cemal	BD ₁	YD ₁
Fehmi	BD ₂	YD ₂
Taner	BD ₁	YD ₂
Yakup	BD ₄	YD ₄
Selçuk	BD ₄	YD ₄
Kadir	BD ₂	YD ₂
Muhittin	BD ₀	YD ₀
Serdar	BD ₃	YD ₃
Semih	BD ₂	YD ₂

Tablo- 3'ü incelediğimizde erkek öğrencilerimizden Çağan ve Muhittin kodlu öğrencilerin animistik düşünceye sahip olmadıkları görülmektedir. Geriye kalan 28 öğrencimiz ise animistik düşünceye sahiptir. Bu anlamda animistik düşünceye sahip erkek öğrenci oranı %93,3'dür.

Kız öğrencilerde bir öğrencimiz Piaget'nin bulgularının dışındayken, erkek öğrencilerde böyle bir durumla karşılaşmamıştır. Erkek öğrencilerimizin bilinç kavramı düzeyleri; 18'i BD₁, 4'ü BD₂, 3'ü BD₃, 3'ü BD₄ ve 2'si BD₀ düzeyi şeklindedir. Öğrencilerimizin yaşam kavramı düzeyleri ise; 12 YD₁, 6 YD₂, 6 YD₃, 4 YD₄, 3 YD₀ düzeyinde dağılım göstermiştir.

Erkek öğrencilerimizin 22'si, yani %73,3'ü bilinç ve yaşam kavramlarında aynı düzeyde seyretmiştir. Öğrencilerimizden 5'i yani, %16,6'sı bilinç kavramında yaşam kavramına göre bir düzey gerideyken, 3'ü (%10)'u bilinç kavramında yaşam kavramına göre iki düzey geridedir.

Piaget'nin görüşme sorularının uygulandığı 60 öğrenciden 57'si yaşamı bilinçle ifade ederken, 38 öğrencinin yaşam ve bilinç düzeyleri paralel seyretmiştir. 22 öğrencinin ise bilinç kavramı düzeyi yaşam kavramı düzeyinden geridedir.

Bilinç kavramında; 34 öğrenci BD₁, 7 öğrenci BD₂, 8 öğrenci BD₃, 5 öğrenci BD₄ ve 6 öğrenci BD₀ düzeyindedir. Yaşam kavramında ise; 19 öğrenci YD₁, 15 öğrenci YD₂, 13 öğrenci YD₃, 7 öğrenci YD₄ ve 6 öğrenci YD₀ düzeyindedir.

Tablo – 4: Kız öğrencilerin araştırmacı tarafından oluşturulmuş sorulara verdikleri yanıtlara göre bilinç kavramı ve yaşam kavramları düzeyleri

Öğrencilerin Kod	Bilinç Kavramı	Yaşam Kavramı
Emine	BD ₁	YD ₂
Ayşe	BD ₁	YD ₁
Fatma	BD ₁	YD ₂
Serap	BD ₁	YD ₁
Kezban	BD ₁	YD ₂
Melek	BD ₁	YD ₁
Ayla	BD ₁	YD ₂
Sükrîye	BD ₁	YD ₁
Hatice	BD ₁	YD ₁
Leyla	BD ₁	YD ₁
Nazlı	BD ₁	YD ₂
Lütfîye	BD ₁	YD ₁
Feride	BD ₁	YD ₁
Asiye	BD ₁	YD ₁
Havva	BD ₁	YD ₁
Mukaddes	BD ₁	YD ₁
Necla	BD ₁	YD ₁
Makbule	BD ₁	YD ₁
Neriman	BD ₄	YD ₀
Şaziye	BD ₀	YD ₀
Nevin	BD ₃	YD ₄
Habibe	BD ₂	YD ₂
Sevgi	BD ₁	YD ₁
Sevtap	BD ₃	YD ₄
Nergis	BD ₄	YD ₄
Tuğba	BD ₀	YD ₀

Nilüfer	BD ₄	YD ₄
Safiye	BD ₀	YD ₀
Ciğdem	BD ₄	YD ₀
Muradiye	BD ₄	YD ₄

Tablo – 4’de öğrencilerin bilinç ve yaşam kavramı düzeyleri verilmiştir. Buna göre öğrencilerimizden Şaziye, Tuğba ve Safiye kodlu öğrencilerimiz aynı Piaget’nin görüşme form sorularında olduğu gibi animistik düşünceden uzaktır. Geriye kalan 27 öğrenci, yani öğrencilerin %90’ı animizm olgusuna sahiptir.

Tablo – 4’e göre öğrencilerin 19’u BD₁, 1’i BD₂, 2’si BD₃, 5’i BD₄ ve 3’ü BD₀ düzeyindedir. Bilinç kavramına yönelik olarak hiçbir öğrenci Piaget’nin betimlemelerine aykırılık göstermemiştir. Öğrencilerin yaşam kavramı düzeylerini incelediğimizde ise; YD₁ düzeyinde 14 öğrenci, YD₂ düzeyinde 6 öğrenci, YD₃ düzeyinde 0 öğrenci, YD₄ düzeyinde 5 öğrenci ve YD₀ düzeyinde 5 öğrenci olduğunu görmekteyiz. Yaşam kavramına yönelik olarak da bilinç kavramında olduğu gibi Piaget’nin betimlemelerine aykırı bir öğrenci olmadığı görülmektedir.

Öğrencilerimizden 22’si yaşam ve bilinç kavramlarında paralel bir seyirdedir. Bu oran %73,32’ye denk gelmektedir. Öğrencilerin 8’i yani, %26,6’sı ise bilinç kavramında yaşam kavramına göre bir düzey geridedir. Piaget’nin görüşme formu sorularında bilinç ve yaşam kavramında üç düzey farkı ortaya çıkan, Kezban kodlu öğrencimiz, araştırmacı tarafından hazırlanan sorularda bilinç kavramında yaşam kavramına göre bir düzey geridedir.

Piaget’nin soruları neticesinde, Piaget’nin %20’lik oran içerisine dâhil ettiği öğrencilerle benzer yanıtlar veren Hatice kodlu öğrencimiz, araştırmacı tarafından sorulan sorularda ise hem bilinç hem yaşam kavramlarında birinci düzeyde gelişim göstererek, Piaget’nin yaşamı bilinçle destekleyen öğrencileriyle benzerlik göstermiştir.

Tablo – 5: Erkek öğrencilerin araştırmacı tarafından oluşturulmuş sorulara verdikleri yanıtlara göre bilinç kavramı ve yaşam kavramları düzeyleri.

Öğrencilerin Kod	Bilinç Kavramı	Yaşam Kavramı
Ali	BD ₁	YD ₁
Veli	BD ₄	YD ₄
Mehmet	BD ₁	YD ₁
Ahmet	BD ₁	YD ₁
Gökhan	BD ₁	YD ₀
Adem	BD ₁	YD ₃
Orhan	BD ₁	YD ₃
Oktay	BD ₀	YD ₀
Abdullah	BD ₁	YD ₃
Özkan	BD ₂	YD ₂
Kazım	BD ₀	YD ₀
Nurullah	BD ₃	YD ₃
Murat	BD ₃	YD ₃
Metin	BD ₁	YD ₂
Zeki	BD ₁	YD ₀
Engin	BD ₂	YD ₃
Cengiz	BD ₁	YD ₁
Seref	BD ₀	YD ₀
Çağan	BD ₀	YD ₀
Dursun	BD ₄	YD ₄
Temel	BD ₃	YD ₄
Cemal	BD ₁	YD ₁
Fehmi	BD ₂	YD ₂
Taner	BD ₁	YD ₂
Yakup	BD ₄	YD ₄
Selçuk	BD ₄	YD ₀
Kadir	BD ₂	YD ₂
Muhittin	BD ₀	YD ₀
Serdar	BD ₄	YD ₄
Semih	BD ₂	YD ₂

Tablo – 5’i incelediğimizde, erkek öğrencilerden Oktay, Kazım, Şeref, Çağan ve Muhittin kodlu öğrencilerin animizm olgusuna sahip olmadığı görülmektedir. Araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme form sorularından elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin 83,3’ünün animizm olgusuna sahip olduğu görülmektedir.

Tabloya göre öğrencilerin bilinç kavramı düzeylerinin dağılımı; BD₁ düzeyinde 12, BD₂ düzeyinde 5, BD₃ düzeyinde 3, BD₄ düzeyinde 5 ve BD₀ düzeyinde 5 öğrenci şeklindedir. Piaget’nin betimlemelerine aykırı öğrenci bulunmamaktadır.

Öğrenciler yaşam kavramında ise; YD₁ düzeyinde 5, YD₂ düzeyinde 6, YD₃ düzeyinde 6, YD₄ düzeyinde 5, YD₀ düzeyinde 8 öğrenci olarak dağılmışlardır.

Öğrencilerimizden 20'si yaşam ve bilinç kavramlarında paralel bir seyirdedir. Bu oran %66,66'ya denk gelmektedir. Öğrencilerin 5'i yani %16,6'sı ise, bilinç kavramında yaşam kavramına göre bir düzey gerideyken, 3 öğrencimiz bilinç kavramında yaşam kavramından iki düzey geridedir. Zeki kodlu öğrencimiz bilinç kavramında birinci düzeydeyken, yaşam kavramında dördüncü düzeydedir. Böyle bir farklılığın bulunmasından dolayı öğrencimizle bir görüşme daha yapılması yarar sağlayacaktır.

Tablo – 4 ve Tablo – 5'e göre kız öğrencilerin %90'ı, erkek öğrencilerin ise %83,3'ü Piaget'nin çocukta animizm olgusuna sahiptir.

Araştırmacı tarafından oluşturulan gözlem formunun uygulandığı 60 öğrencinin 52'si animistik düşünceye sahiptir. Bu oran %86,66'ya denk gelmektedir. Öğrencilerin tamamı yaşamı bilinçle özdeşleştirmiştir. Öğrencilerin 42'si bilinç ve yaşam kavramlarında aynı düzeylerdedir. Bilinç kavramında; 31 öğrenci BD₁, 6 öğrenci BD₂, 5 öğrenci BD₃, 10 öğrenci BD₄ ve 8 öğrenci BD₀ düzeyindedir. Yaşam kavramında ise; 19 öğrenci YD₁, 12 öğrenci YD₂, 6 öğrenci YD₃, 10 öğrenci YD₄ ve 12 öğrenci YD₀ düzeyindedir.

Tablo – 6: Kız ve erkek öğrencilerin Piaget ve araştırmacı tarafından sorulan sorular neticesinde oluşturulan bilinç ve yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N. ⁷	B.D. ⁸	Y.D. ⁹	Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Emine	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂	Ali	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Ayşe	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁	Veli	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₄
Fatma	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂	Mehmet	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Serap	BD ₁ - BD ₁	YD ₃ - YD ₁	Ahmet	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Kezban	BD ₁ - BD ₁	YD ₄ - YD ₂	Gökhan	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₀
Melek	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁	Adem	BD ₁ - BD ₁	YD ₃ - YD ₃
Ayla	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₂	Orhan	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₃
Şükriye	BD ₃ - BD ₁	YD ₃ - YD ₁	Oktay	BD ₁ - BD ₀	YD ₁ - YD ₀
Hatice	BD ₀ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁	Abdullah	BD ₁ - BD ₁	YD ₃ - YD ₃
Leyla	BD ₂ - BD ₁	YD ₄ - YD ₁	Özkan	BD ₁ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂
Nazlı	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂	Kazım	BD ₁ - BD ₀	YD ₃ - YD ₀
Lütfiye	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁	Nurullah	BD ₁ - BD ₃	YD ₁ - YD ₃
Feride	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁	Murat	BD ₁ - BD ₃	YD ₁ - YD ₃
Asiye	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁	Metin	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂
Havva	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁	Zeki	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₀
Mukaddes	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁	Engin	BD ₂ - BD ₂	YD ₃ - YD ₃
Necla	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁	Cengiz	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Makbule	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁	Şeref	BD ₁ - BD ₀	YD ₁ - YD ₀
Neriman	BD ₄ - BD ₄	YD ₀ - YD ₀	Çağan	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Şaziye	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀	Dursun	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₄
Nevin	BD ₃ - BD ₃	YD ₃ - YD ₄	Temel	BD ₃ - BD ₃	YD ₄ - YD ₄
Habibe	BD ₂ - BD ₂	YD ₃ - YD ₂	Cemal	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Sevgi	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁	Fehmi	BD ₂ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂
Sevta	BD ₃ - BD ₃	YD ₃ - YD ₄	Taner	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂
Nergis	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₄	Yakup	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₄
Tuğba	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀	Selçuk	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₀
Nilüfer	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₄	Kadir	BD ₂ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂
Safiye	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀	Muhittin	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Çiğdem	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₀	Serdar	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₄
Muradiye	BD ₂ - BD ₄	YD ₂ - YD ₄	Semih	BD ₂ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂

Piaget ve araştırmacı tarafından hazırlanan soruların uygulanmasında elde edilen bir diğer bulgu, bilinç kavramında 46 öğrencinin düzeylerinin her iki görüşme formunda da aynı düzeylerde çıkmasıdır. Bu oran %76,66'dır. Aynı seyirde olmayan 14 öğrencinin 6'sı iki görüşme formunda bir düzey, 4 öğrenci 2 düzey ve 4 öğrenci de 4 düzey farklı çıkmıştır. Yaşam kavramında ise 36 öğrenci her iki görüşme formu sonucunda da aynı düzeyde belirlenmiştir. Bu oran da %60'a denk gelmektedir.

⁷ Öğrenci Kod Numarası

⁸ Bilinç Düzeyi

⁹ Yaşam Düzeyi

Tablo - 7: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu öğrencilerinin bilinç ve yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Emine	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂
Ayşe	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁
Fatma	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂
Serap	BD ₁ - BD ₁	YD ₃ - YD ₁
Kezban	BD ₁ - BD ₁	YD ₄ - YD ₂
Melek	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Ali	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Veli	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₄
Mehmet	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Ahmet	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Gökhan	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₅
Adem	BD ₁ - BD ₁	YD ₃ - YD ₃

Tablo - 8: Asarcık Yatılı Bölge İlköğretim Okulu öğrencilerinin bilinç ve yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Ayla	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₂
Şükriye	BD ₃ - BD ₁	YD ₃ - YD ₁
Hatice	BD ₀ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁
Leyla	BD ₂ - BD ₁	YD ₄ - YD ₁
Nazlı	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂
Lütfiye	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Orhan	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₃
Oktay	BD ₁ - BD ₀	YD ₁ - YD ₀
Abdullah	BD ₁ - BD ₁	YD ₃ - YD ₃
Özkan	BD ₁ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂
Kazım	BD ₁ - BD ₀	YD ₃ - YD ₀
Nurullah	BD ₁ - BD ₃	YD ₁ - YD ₃

Tablo - 9: Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu öğrencilerinin bilinç yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Feride	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Asiye	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Havva	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁
Mukaddes	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Necla	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁
Makbule	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁
Murat	BD ₁ - BD ₃	YD ₁ - YD ₃
Metin	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂
Zeki	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₀
Engin	BD ₂ - BD ₂	YD ₃ - YD ₃
Cengiz	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Şeref	BD ₁ - BD ₀	YD ₁ - YD ₀

Tablo – 10: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu öğrencilerinin bilinç ve yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Neriman	BD ₄ - BD ₄	YD ₀ - YD ₀
Şaziye	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Nevin	BD ₃ - BD ₃	YD ₃ - YD ₄
Habibe	BD ₂ - BD ₂	YD ₃ - YD ₂
Sevgi	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₁
Sevtap	BD ₃ - BD ₃	YD ₃ - YD ₄
Çağan	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Dursun	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₄
Temel	BD ₃ - BD ₃	YD ₄ - YD ₄
Cemal	BD ₁ - BD ₁	YD ₁ - YD ₁
Fehmi	BD ₂ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂
Taner	BD ₁ - BD ₁	YD ₂ - YD ₂

Tablo – 11: Feza Koleji öğrencilerinin bilinç ve yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Nergis	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₄
Tuğba	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Nilüfer	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₄
Yakup	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₄
Selçuk	BD ₄ - BD ₄	YD ₄ - YD ₀
Kadir	BD ₂ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂

Tablo – 12: TED Kolejliler öğrencilerinin bilinç ve yaşam kavramları düzeyleri.

Ö.K.N.	B.D.	Y.D.
Safiye	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Çiğdem	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₀
Muradiye	BD ₂ - BD ₄	YD ₂ - YD ₄
Muhittin	BD ₀ - BD ₀	YD ₀ - YD ₀
Serdar	BD ₃ - BD ₄	YD ₃ - YD ₄
Semih	BD ₂ - BD ₂	YD ₂ - YD ₂

Tablo – 7, 8, 9, 10, 11 ve 12’de görüşme yapılan okullardaki öğrencilerin bilinç ve yaşam kavramı düzeyleri verilmiştir. Yukarıdaki verilere göre sosyo-ekonomik düzeyin artmasıyla animizm olgusunun azaldığı görülmekte ise de, bu araştırmanın nitel bir çalışma olması nedeniyle, bu konu üzerinde bir genellemeye gidilmesi yanlıştır.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yapılan araştırmaya göre, 60 öğrenciden 55'i varlıklara bilinç ya da yaşam yüklemiştir. Bu durumda öğrencilerimizden 55'i, yani %91,66'sı animizm olgusuna sahiptir. Bu oran, Russell'ın 1956 yılında yaptığı çalışmadaki oranla birebir örtüşmektedir. Russell nicel bir çalışma yapmıştır. Russell; çalışmasında animizm olgusunun cinsiyet, zekâ düzeyi, coğrafi özellikler, yaşadığı bölge ve sosyo-ekonomik düzey değişkenlerine göre değişim göstermediği belirtmiştir. Bu araştırma nitel bir çalışma olduğundan, bu değişkenlerle ilgili bir genelleme yapılamamaktadır.

Araştırmada elde edilen %91,66'lık orana göre çocukta animizm olgusunun varlığı günümüzde geçerliğini korumaktadır. Bu olgu geçerliğini devam ettirdiğine göre, öğretim programlarında; öğrencilerin bu olgularından hareket edecek kazanım, yöntem ve tekniklere yer verilmelidir.

Günümüzde insanlar bilgiye sadece kendi çabalarıyla değil, devletlerin vatandaşlarına sağladıkları eğitim – öğretim hizmetleriyle daha kolay ve daha bilimsel bir şekilde ulaşmaktadırlar. Devletler vatandaşlarının eğitim – öğretim ihtiyaçlarını okul ortamında karşılamaktadırlar. Ülkemizde gerek özel gerek resmi okullar, eğitim – öğretim hizmetini Milli Eğitim Bakanlığı'nın esasları ve amaçları doğrultusunda yürütmekle görevlidirler. Ülkemizdeki tüm okullarda Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu programların uygulanması zorunludur. Ülkemizde en son yürürlüğe giren öğretim programı, 2005 İlköğretim Programı'dır. 2005 yılında değiştirilen ders müfredatlarından biri de Hayat Bilgisi Öğretim Programı'dır. Hayat Bilgisi dersi ilköğretimin ilk üç sınıfında okutulmaktadır. İlköğretimin ilk üç sınıfında eğitim gören öğrencilerin yaş grubu 72 – 96 ay arasındadır. Piaget, animizm olgusunu incelerken 72 – 96 ay aralığındaki çocukların, bilinç kavramında hareketli olan varlıklar bilinçlidir düzeyinde olduğunu söylemektedir. Piaget, genel olarak bu yaş çocuklarının, yaşam

kavramında da yaşam hareketle özdeşir düzeyinde olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmada ise eğitim – öğretim olanaklarından yararlanan, 60 öğrenciden 34 öğrencinin birinci düzeyi aşamadığını görmekteyiz. Öğrencilerimizden sadece 7’si ikinci düzeydedir. Öğrencilerimiz eğitim – öğretim hizmetlerinden yararlanmalarına rağmen, sadece 6 öğrencimiz nesnelere bilinç yüklememiştir.

Yaşam kavramında ise 19 öğrencimiz birinci düzeyde kalarak Piaget’nin belirlediği düzeye ulaşamamıştır. Öğrencilerimizden 15’i Piaget’nin belirlediği düzeye çıkabilmişken, ancak 6 öğrencimiz varlıklara yaşam yüklemeyerek animistik düşünceyi aşabilmiştir. Buna göre öğrencilerimiz okullarda onların gelişim düzeylerini destekleyecek ve canlı kavramıyla ilgili olarak, bilişlerinde oluşan şemaları, bilimsel olarak kabul edilen canlı özelliklerine taşıyacak bir eğitim – öğretim ortamıyla karşılaşamamaktadırlar. Buna göre eğitim – öğretim ortamının en önemli ögesi olan eğitim programı incelenmelidir.

2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı’nda, canlılıkla ilgili 11 kazanım yer almaktadır¹⁰. Bu kazanımlardan 4’ü birinci sınıf, 2’si ikinci sınıf, 5’i üçüncü sınıf ders konuları içerisinde yer almaktadır (MEB, 2009). Bu kazanımlar; canlıların barınma ve beslenme gerekliliğini, canlı hareketlerini ve seslerini, canlıların canlılığını devam ettirebilme yetilerini, canlıların sınıflandırılmasını, ortak özelliklerini, değişim aşamalarını, birbirlerini etkilemelerini ve cansızlarla ilişkilerini kapsamaktadır. Bu durumda öğrenciler henüz çevrelerindeki canlı ve cansız varlıkları ayırt edememekteyken, onlardan canlıları sınıflandırmaları, canlıların değişim aşamalarını izlemelerini ya da canlıların cansızlarla etkileşimlerini kavrayabilmeleri gibi davranışlar beklenmektedir. Buna göre kazanımlar, öğrenci gelişim seviyesinin üzerindedir. Bu durumda 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı çocuklarda varolan animizm olgusunu göz ardı etmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre sonuçları sıralamak daha açıklayıcı olacaktır. Bu sonuçlar şunlardır:

---

¹⁰ Kazanımlar Ek – 12’de verilmiştir.

1. Piaget'nin çocukta animizm olgusu günümüz ve ülkemiz çocuklarında geçerliğini sürdürmektedir.
2. Yapılandırmacı Kuram'a göre hazırlandığı belirtilen; 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı, Yapılandırmacı Kuram'ın eğitimdeki kurucusu Piaget'nin bulgularını animizm olgusu yönünden göz ardı etmiştir.

Bu araştırma sonuçlarına göre şu önerilerde bulunulabilir:

1. Bu araştırmanın nicel bir araştırma ile desteklenmesi, daha geniş bir geçerlik tespitinin yapılmasını sağlayacaktır. Ayrıca nicel bir araştırmayla, öğrenciler arasındaki cinsiyet ve sosyo-ekonomik düzey farklılığı değişkenlerinin, animizm olgusu üzerindeki etkileri tespit edilecektir.
2. 2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'ndaki canlılıkla ilgili kazanımların öğretilmesinden önce bilimsel olarak kabul edilen, yedi temel canlılık özelliğinin (solunum, beslenme, boşaltım, hareket, büyüme, uyarılma ve üreme) öğretilmesini sağlayacak; yöntem, teknik ve etkinliklerin belirlenmesi gerekmektedir. Öğrenciler canlı - cansız ayrımını yaptıktan sonra, öğrencilere mevcut kazanımlar öğretilir.
3. Canlılıkla ilgili kavram yanılgısı üzerine çalışan araştırmacıların; öğrencilerin Hayat Bilgisi derslerinde, animizm olgusunun gelişimine aykırı bir eğitim aldıklarını göz önünde bulundurmaları gereklidir.
4. Program, animizm olgusu haricinde; Piaget'nin nesne – ad bağlantısı, neden – sonuç ilişkisi ve algıda toptancılık yönlerinden de incelenmelidir. Böylece programın Yapılandırmacı Kuram'a ne kadar uyum sağladığı net bir şekilde ortaya çıkacaktır.

6. BÖLÜM

KAYNAKÇA

- Arslan, M. (2007). Eğitimde yapılandırmacı yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 40 (1), 41–61.
- Akinoğlu, O. (2002), “Eleştirel Düşünme Becerileri Ve Öğretim,” Öztürk C. ve Dilek D. (Ed.). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bahar, M., Cihangir, S. ve Gözün, Ö. (2002). Okul Öncesi Ve İlköğretim Çağındaki Öğrencilerin Canlı Ve Cansız Nesnelere İle İlgili Alternatif Düşünce Kalıpları. (V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi. ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi, 16–18 Eylül 2002), 02.02.2004. Web üzerinde: http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek/5/b_kitabi/PDF/Fen/Bildiri/t65d.pdf.
- Başar, E. (2004). *Milli Eğitim Bakanlarının Eğitim Faaliyetleri (1920–1960)*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Baysal, N. Z. (2006). Hayat bilgisi dersi ve kapsamı. C. Öztürk, (Ed.) , *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi. Yapılandırmacı bir yaklaşım.* (2.baskı) içinde (3- 29). Ankara: Pegama Yayıncılık.
- Belet, D. (1999), “İlköğretim Kurumlarında Uygulanan Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi”, *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 77-91
- Berzonsky, M. D. (1973). Some relationships between childrens conceptions of psychological and physical causality. *The Journal of Social Psychology*. 90, 299- 309.

- Berzonsky, M. D. (1974). Reflectivity, internality and animistic thinking. *The Journal of Social Psychology*. 92, 240- 251.
- Billingham, R. E. ve Fu, V. R. (1980). Animistic thinking between parents and children. *The Journal of Psychology*. 105, 35- 39.
- Binbaşıoğlu, C. (2003). *Hayat Bilgisi Öğretimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bullock, M. (1985). Animism in childhood thinking: a new look at an old question. *Developmental Psychology*. 21(2), 217- 225.
- Büyüköztürk, Ş. , Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Chin, B. (2006). Chinese childrens knowledge of folkbiology: an alternative explanation for animism. *Advances in Infancy Research*, 3, 130- 143.
- Çebi, A. (2010). Piaget Kuramı'nın Türkçe Öğretimindeki Önemi. *Türkçe Öğretiminde Güncel Tartışmalar (Yay. Haz: Leyla Uzun ve Ümit Bozkurt)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi(Tömer Yayınevi). 293 – 302.
- Demirel, Ö. (2004). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dennis, W., & Russell, R. W. (1937). Piaget's question applied to zuni children. *Child Development*. 11 (3). 181- 187.
- Deringil, S. (2007). *İktidarın sembolleri ve ideoloji: II. Abdülhamid Dönemi (1876-1909)*, (Çeviren. Gül Çağalı Güven), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 3. Baskı.
- Dolgin, K. G. ve Behrend, D. A. (1984). Children's knowledge about animates and inanimates. *Child Development*. 55, 1646- 1650.

- Foreman, E. K. (1991). *Survey sampling principles*. Statistics: textbooks and monographs press. 120, 99- 101.
- Fraenkel, J. R. ve Wallen, N. E. (2003). *How to design and evaluate research in education*. (5. Baskı). (94 – 115). Boston: Mc Graw Hill Publication.
- Greene, D, J. (2002). *The terrible, horrible, no good, very bad, truth about morality and what to do about it*. Unpublished doctoral thesis, Princeton University.
- Güngördü, E. (2001). *İlköğretimde hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güven, S. (2010). İlköğretim hayat bilgisi dersi ders ve öğrenci çalışma kitaplarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 35(156), 84 – 95.
- Huang, I. ve Lee, H. W. (2009). Experimental analysis of child animism. *Journal of Genetic Psychology*. 66, 69 – 74.
- Inagaki, K. ve Hatano, G. (1987). Young children's spontaneous personification as analogy. *Child Development*, 58, 1013- 1020.
- Jahoda, G. (1958a). Child animism: I. a study in West Africa. *The Journal of Social Psychology*, 47, 197- 212.
- Jahoda, G. (1958b). Child animism: II. a study in West Africa. *The Journal of Social Psychology*, 47, 213- 222.
- Kara, K. (2008). *İlköğretim 3. sınıf hayat bilgisi dersinde sorgulama mekezlilikle yapılan proje çalışmalarındaki öğrenci performansının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi.

- Klingensmith, S. W. (1953). Child animism: what the child means by alive. *Child Development*, 24 (1), 51- 61.
- Kodaman, B. (1991). *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*, 2. Baskı, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Küçükahmet, L. (Kasım, 2005). “2004 Hayat Bilgisi Programının değerlendirilmesi”. Bildiri. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu –Eğitimde Yansımalar VIII. Kayseri.
- MEB. (2009). *İlköğretim 1. 2. 3. sınıf hayat bilgisi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınevi.
- Ocak, G. (2004). The appropriateness to level of values cultural for humanities course in 3rd year of primary schools according to teachers' views (standart definition- Erzurum city sample). *International Journal of Human Sciences*, Ocak 1 (1), 1- 13.
- Özdemir, M.(1998), *Hayat Bilgisi Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri*, Ankara: Pegem Yayınları .
- Özkan, E. ve Taşkın, Ö. (2010, Eylül). *2005 Hayat bilgisi Öğretim Programının Piaget'nin Çocukta Animizm Olgusuna Uygunluğu*. Poster IX. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde sunulmuştur, Buca Eğitim Fakültesi, İzmir.
- Öztürk, C. ve Dilek, D. (2003). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Piaget, J. (1964). Development and Learning. M. Gauvain ve M. Cole, (Ed.) , *Readings on the development of children* (2. baskı) (19-28). New York: Freeman and Company.

- Piaget, J. (2005). *Çocuğun gözüyle dünya*. (Çev. İsmail Yerguz). Ankara: Dost Yayıncılık (Orijinal çalışmanın yayın tarihi 1947).
- Piaget, J. (2007). *Çocukta dil ve düşünme*. (Çev. Sabri Esat Siyavuşgil, günümüz Türkçesine uyarlayan Yusuf Turan Günaydın). Ankara: Palme Yayıncılık (Orijinal çalışmanın yayın tarihi 1923).
- Richards, D. D. ve Siegler R. S. (1984). The effects of task requirements on children's life judgments. *Child Development*. 55, 1687- 1696.
- Russell, R. W. (1956). Studies in animism: II. The development of animism. *Journal of Genetic Psychology*. 56, 353- 366.
- Sönmez, V. (1998). *Hayat bilgisi öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınevi.
- Sözer, E.(1998), “Sosyal Bilgiler Programının Amaçları, İlkeleri ve Temel Özellikleri”, Gürhan Can(Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Şahin, M. (2009). Cumhuriyet’in kuruluşundan günümüze Türkiye’de hayat bilgisi dersi programlarının gelişimi. *International of Social Research*. 2 (8) , 402- 410.
- Şimşek, N. (2004). “Yapılandırmacı Öğrenme ve Öğretime Eleştirel Bir Yaklaşım”. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*. 3 (5). 115 – 139.
- Uygun, S., Genç, S. Z., Ülger, A. Damga, S. (Eylül, 2006). *İlköğretim hayat bilgisi dersi yeni öğretim programının yapılandırmacılık yaklaşımına göre değerlendirilmesi*. Bildiri. XV. Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulmuştur. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla.

- Ward, E. M. (1970). *A study of Causal thinking in elementary school children*. Project no: 9-A-080. Boston, 1970.
- Whiteman, M. (1967). Children's conception of psychological causality. *Child Development*. 38, 143- 155.
- Windschitl, M. (2002). Framing Constructivism in Practice as the Negotiation of Dilemmas: An Analysis of the Conceptual, Pedagogical, Cultural, and Political Challenges Facing Teachers. *Review of Educational Research*. 72(2), 131–175.
- Yeşilyurt, S. (2003). Ana sınıfı öğrencilerinin ve ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin canlı ve cansız kavramlarını anlama düzeyleri üzerine bir araştırma. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5(2), 83- 96.
- Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

8. BÖLÜM

EKLER

EK – 1

BİLİNÇ KAVRAMIYLA İLGİLİ PİAGET TARAFINDAN OLUŞTURULMUŞ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

1. İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Niçin? Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Niçin?
2. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Niçin? Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Niçin?
3. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Niçin? Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Niçin?
4. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Niçin?
5. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Niçin?
6. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Niçin? Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Niçin?
7. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Niçin?
8. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Niçin?
9. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Niçin?
10. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Niçin?

YAŞAM KAVRAMIYLA İLGİLİ OLARAK PİAGET TARAFINDAN
OLUŞTURULMUŞ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

1. Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
2. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
3. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
4. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
5. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
6. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
7. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
8. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
9. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?

ARAŞTIRMACI TARAFINDAN BİLİNÇ KAVRAMIYLA İLGİLİ
OLUŞTURULMUŞ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

1. Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Niçin? Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Niçin?
2. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Niçin?
3. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Niçin?
4. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Niçin?
5. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Niçin? Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Niçin?
6. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Niçin?

EK- 4

ARAŞTIRMACI TARAFINDAN YAŞAM KAVRAMIYLA İLGİLİ
OLUŞTURULMUŞ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

1. Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
2. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
3. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
4. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
5. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?
6. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Niçin?

VALİLİK İZİN BELGESİ

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.55.08.00/605.01/

31.05.2011* 16303

Konu : Tez Çalışması

VALİLİK MAKAMINA

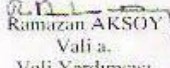
- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğünün 18/05/2011 tarihli ve 107/4261 sayılı yazısı.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Emre ÖZKAN'ın "2005 Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın Piaget'in Çocukta Anımın Olgusuna Uygunluğu" konulu araştırmasını, İlimiz Atakum Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu, Samsun Feza Koleji, Samsun TED Koleji, Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu, Asarek Y.I.B.O.Vezirköprü Avdan İlköğretim Okulu öğrencilerine uygulayabilmesi ile ilgili ilgi (b) yazı ekinde gönderilen anket soruları müdürlüğümüzde kurulan, "Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu" tarafından 27/05/2011 tarihinde incelenmiş olup, uygun bulunmuştur.

Bahis konusu anketin; ilgi (a) yönerge hükümleri doğrultusunda okul müdürlerinin gözetim, denetim ve sorumluluğunda, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Emre ÖZKAN tarafından, İlimiz Atakum Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu, Samsun Feza Koleji, Samsun TED Koleji, Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu, Asarek Y.I.B.O.Vezirköprü Avdan İlköğretim Okulu öğrencilerine uygulayabilmesi hususudur;

Olurlarınıza arz ederim.

Hülya ERTÜRK KOÇ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
31/05/2011

Ramazan AKSOY
Vali a.
Vali Yardımcısı

ÖĞRENCİLERE VERİLEN KOD NUMARALARININ İFADE ETTİKLERİ
ANLAMLAR

Emine: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.

Ayşe: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.

Ali: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.

Veli: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.

Fatma: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.

Serap: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.

Mehmet: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.

Ahmet: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.

Kezban: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.

Melek: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.

Adem: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.

Orhan: Vezirköprü Avdan Köyü İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.

Ayla: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 3. sınıf kız öğrenci.

Şükriye: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 3. sınıf kız öğrenci.

Orhan: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.

Oktay: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.

Hatice: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 2. sınıf kız öğrenci.

Leyla: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 2. sınıf kız öğrenci.

Abdullah: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.

Özkan: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.

Nazlı: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 1. sınıf kız öğrenci.

Lütfiye: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 1. sınıf kız öğrenci.

Kazım: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.

Nurullah: Asarcık Yatılı İlköğretim Bölge Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.

Feride: Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.

Asiye: Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.

Murat: Çarşamba Atatürk İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.

Metin: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.
Havva: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.
Mukaddes: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.
Zeki: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.
Engin: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.
Necla: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.
Makbule: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.
Cengiz: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.
Şeref: arşamba Atatürk İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.
Neriman: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.
Şaziye: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.
ağan: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.
Dursun: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.
Nevin: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.
Habibe: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.
Temel: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.
Cemal: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.
Sevgi: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.
Sevtap: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.
Fehmi: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.
Taner: Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.
Nergis: Feza Koleji İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.
Yakup: Feza Koleji İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.
Tuğba: Feza Koleji İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.
Selçuk: Feza Koleji İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.
Nilüfer: Feza Koleji İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.
Kadir: Feza Koleji İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.
Safiye: TED Kolejliler İlköğretim Okulu 3. sınıf kız öğrenci.
Muhittin: TED Kolejliler İlköğretim Okulu 3. sınıf erkek öğrenci.
Çiğdem: TED Kolejliler İlköğretim Okulu 2. sınıf kız öğrenci.
Serdar: TED Kolejliler İlköğretim Okulu 2. sınıf erkek öğrenci.
Muradiye: TED Kolejliler İlköğretim Okulu 1. sınıf kız öğrenci.

Semih: TED Kolejliler İlköğretim Okulu 1. sınıf erkek öğrenci.

BİLİNÇ KAVRAMI DÜZEYLERİNİN ANAHTAR SÖZCÜKLERİ

Her şey bilinçlidir düzeyinin anahtar kelimeleri: Hareket etmeyen, sabit bir nesnenin; yandığını, yıkıldığını, yer değiştirdiğini hissetmesi, her nesneye bilinç yüklemesi, bize yarar sağlaması, görevini yapması, aktivitede bulunması, bizi takip eder.

Hareketli olan her şey bilinçlidir düzeyinin anahtar kelimeleri: eser, akar, yürür.

Hareketleri kendi içlerinde olan nesnelere bilinçlidir düzeyinin anahtar kelimeleri kod numaraları: kendi kendine hareket eder.

Hayvanlara ait olan bilinç düzeyinin anahtar kelimeleri ve kod numaraları: Sadece hayvanlar adlarını bilir, yerlerini bilir, güneş ve ay bilinçlidir, insana benzer, hayvana benzer.

EK – 8

YAŞAM KAVRAMI DÜZEYLERİNİN ANAHTAR SÖZCÜKLERİ

Yaşam Genel Olarak Aktiviteyle Özdeşdir düzeyinin anahtar kelimeleri: Görevini yapma, bize yararı olma, bizi takip etme.

Yaşam Hareketle Özdeşdir düzeyinin anahtar kelimeleri: Hareket eder.

Yaşam Kendinden Hareketle Özdeşdir düzeyinin anahtar kelimeleri: Kendi kendine hareket eder, başkası olmadan hareket eder.

Yaşam Hayvanlara ve Bitkilere Mal Edilir düzeyinin anahtar kelimeleri: Sadece bitkiler ve hayvanlar canlıdır, güneş, ay ve yıldızlar canlıdır, hayvanlara benzer, insanlara benzer.

BİLİNÇ KAVRAMINDA BELİRLENEN KOD NUMARALARININ İFADE
ETTİKLERİ ANLAMLAR

BD₀: Yapılan görüşmeler sonrasında bilinç kavramıyla ilgili düşünceye sahip olmayan çocuklar için kullanılmıştır.

BD₁: Her şey bilinçlidir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

BD₂: Hareketli olan her şey bilinçlidir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

BD₃: Hareketleri kendi içlerinde olan nesnelere bilinçlidir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

BD₄: Hayvanlara ait olan bilinç düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

BD₅: Yapılan görüşmeler sonucu, Piaget'nin bilinç kavramıyla ilgili olarak belirtmiş olduğu düzeyleri kapsamayan söylemlerde bulunan çocuklar için kullanılmıştır.

YAŞAM KAVRAMINDA BELİRLENEN KOD NUMARALARININ İFADE
ETTİKLERİ ANLAMLAR

YD₀: Yapılan görüşmeler sonrasında yaşam kavramıyla ilgili düşünceye sahip olmayan çocuklar için kullanılmıştır.

YD₁: Yaşam Genel Olarak Aktiviteyle Özdeştir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

YD₂: Yaşam Hareketle Özdeştir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

YD₃: Yaşam Kendinden Hareketle Özdeştir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

YD₄: Yaşam Hayvanlara ve Bitkilere Mal Edilir düzeyinin kod numarası olarak belirlenmiştir.

YD₅: Yapılan görüşmeler sonucu, Piaget'nin yaşam kavramlarıyla ilgili olarak belirtmiş düzeyleri kapsamayan söylemlerde bulunan çocuklar için kullanılmıştır.

YAPILAN GÖRÜŞMELERİN DÖKÜMÜ

EMİNE

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlarda insan gibidir. Bizim canımız yandığı gibi onların da yanar. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onlar ateşe girdiklerinde bizim yanarlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Onlar birbirlerine vurduğunda canı yanar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Ateşe attıklarında onlar da yanarlar. Erirler. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Masayı başka yere taşıdığımızda o da nereye gittiğini anlar. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Kırıldığında canı yanar ve küçük küçük parçalara ayrılıp gider. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? O da ağaçta yaprakları sarınca ağacı sarstığını anlar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Onlar gittiği yerleri biliyorlar. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü güneş çok sıcaktır ve bizi de ısıtır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü güneş gittiği zaman her yer karanlık olur. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Otomobil gittiğinde o da gittiğini hisseder. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü tekerlekler gidince bisiklet de gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar da duyar. Biri köpeği aldığında ona isim koyunca o da bilir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Ay kendinin nereye gittiğini bilir.

EMİNE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da bir insan gibidir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O da ateşe girip bizi ısıttığında kendini canlı hisseder. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Otomobil gittiğinde canlı olur. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin?

Bisiklette aynen az önce dediğim gibi gittiğinde canlıdır. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Rüzgâr estiğinde canlı olur. *Esmemezse?* Canlı olmaz. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kendileri hareket eder. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kendi kendine akıp gidiyor. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Ay geceleri geldiğinde canlı oluyor, gündüzleri cansız. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar da insanlar gibidir.

AYŞE

İki *çakıl taşı* birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Ben de hissediyorum. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Ben de hissediyorum. *Odonları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hisseder. *Niçin?* Ben de hissediyorum. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlar. *Niçin?* Bizi ısıtır. *Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü onu başka bir yere koyduğumuz için. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü kırıldı. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü esiyor. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü onlar başka bir yere gidiyorlar. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Çünkü bizi ısıtıyor. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü kendisi batıyor. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü başka bir yere gidiyor. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü başka bir çocuk onunla geziyor. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Eğer onlara isim vermişsek bilirler. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü kendisi başka bir dünyaya gidiyor.

AYŞE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. *Niçin?* Çünkü hep gidiyor. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Hareket etmez. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Hareket eder. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Hareket eder. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Durmadan

hareket ediyorlar. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Bir yere gitmek istediklerinde gidiyorlar. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* İsteddiği zaman başka bir yere gidebiliyorlar. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlarda istediği zaman başka bir yere gidebilirler. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü başka birini boğabilirler.

FATMA

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Birbirlerine vurduğumuz için. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Canları acır. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hisseder. *Niçin?* Bilmiyorum. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlarlar. *Niçin?* Canları yanar. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Birbirlerinden ayrı oldukları için. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Bilmiyorum. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Kendisi esiyor. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilirler. *Niçin?* Kendisi hareket ediyor. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Bizi ısıtmak için. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Akşam olduğu için. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Kendisi sürdüğü için. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Kendisi sürdüğü için. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Kendi anneleri babaları koymuş çünkü. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Akşam olduğu için.

FATMA

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. *Niçin?* Kendisi canlı olduğu için. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Kendisi kesildiği için. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Bilmiyorum. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kendi kendine hareket ettiği için. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kendisi estiği için. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kendisi hareket ettiği için. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kendisi hareket ettiği için.

mıdır? Canlıdır. Niçin? Sular aktığı için. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Her yerde olduğu için. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Yürüdükleri için.

SERAP

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onları hareket ettiriyoruz. Birbirlerine vuruyoruz. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü ateşte onlar yanıyor. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onları hareket ettiriyoruz ve onları birbirlerine vuruyoruz. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Çünkü onlar yanıyor sobanın içinde kül oluyorlar. Bizi ısıtıyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Başka yerde olduğunu hisseder. Niçin? Çünkü kendi yerinden ayrılıyor. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onu kırıyoruz. Bütün parçalara ayrılıyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o esiyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar üşütüyorlar bizi. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? O bizi ısıtıyor, dünyayı da ısıtıyor, öteki çocukları da. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca kendisi batar gündüz olunca çıkar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürüyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Ona biri biniyor, gidiyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar kendi adlarıyla çağrılınca bilirler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o karanlıkta bırakmaz bizi.

SERAP

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o ulaşamaz. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Hayır. Niçin? Çünkü onunda eli yok, ağzı yok, kirpiği yok. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onun sadece ışığı var, bir de tekerler var. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Ona da birisi biniyor, sürüp gidiyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O çünkü

kendi esiyor. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Onların kendi gitmez. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü ırmakta su var. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Onun gözü var. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Bizim gibi onlarda canlıdır. Onların ayağı var, elleri var, gözü var.

KEZBAN

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. *Niçin?* Bilmiyorum. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Anlarlar. *Niçin?* Herhangi bir cevap gelmedi. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü birbirlerine vurdukları için. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlar. *Niçin?* Yandıkları için. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Herhangi bir cevap gelmedi. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Küçük parçalara ayrılır. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü üşüdüğünü anlar. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü birbirine dokunuyor da ondan. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Bizi ısıtıyor da ondan. *Peki, bizi ısıtmazsa?* O zaman bilmez. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Herhangi bir cevap gelmedi. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Bilmiyorum. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü geziyor da ondan. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilir. *Niçin?* Bilmiyorum. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Bizi takip eder.

KEZBAN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. *Niçin?* Güçlüdür. *Gücü ne?* Çok kalın güçleri var. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Herhangi bir yanıt gelmedi. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Bilmiyorum. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Gezmiyor da ondan. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Hiç kimseye dokunamıyor ondan. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Hareket edemiyor da ondan. *Irmak canlı*

mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Bilmiyorum. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Ay arkadaşlarını göremiyor da ondan. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Bizim gibidir.

MELEK

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Canı yanabilir. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Ateşte yandığını. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Yanıyorlar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Canı çok yanar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Başka yerde olduğundandır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Kırılır, canı yanar. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? İnsanları üşütür. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Harekete edince yağmur yağar. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? İnsanları ısıtmak için. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Isıtmak için. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çalıştığı için. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çocukları getirir. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Havladıkları için. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Akşamları hep havadadır.

MELEK

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? İnsanları ısıtmak için. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Yakılmak için. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çocukları getirmek için. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çocukları getirmek için. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Esmek için. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Yağmur yağdırır. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Su getirmek için. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Akşamları çıkar. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Hav hav der.

AYLA

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü birbirlerine vurunca belki bir yerleri kırılır o zaman hissederler. Kırılmazlarsa hissederler mi? O zaman hissetmezler ama kırılmayan taş olmaz ki. Her taş kırılır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü orada ateş yanıyor kor oluyor. Odun bir şey hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? (Bir yanıt gelmedi) Yandığını anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Canı yanar. Ayrıca bizi ısıttığı için anlar. Ateş çıkardığı için canı acır. Duvara vurunca canı yanmaz ama çünkü kırılmaz. Kırılmadığı için duvara vurunca hiçbir şey anlamaz. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü masanın gözü yok ki anlasın beni götürüyorlar diye. Yalnız sürülürse hisseder. Beni götürüyorlar diye anlar. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Üstünde bir şey olursa hisseder. Üstüne bir şey düşer onu kırarsa anlar. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü rüzgâr buradan her yeri tozu dumana katıyor. İstedığı insanı alıp sürüklüyor. Onu oradan alıp oraya götürüyor. Bunu yaparken kendisinin de gitmesi lazım. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O bulutlar bazen oluyor bazen olmuyor. Onlar böyle oradan oraya gidiyor. Ben bile bunu şey yapamıyorum. Ne yapamıyorsun? Buradaki bulut bazen öbür buluta çarpar, birbirine yakın olunca hisseder. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Güneş tam ortada durmuyor, bir öte tarafa bir bu tarafa gidiyor. Bizi terletiyor. Terletince hmmm! Hisseder çünkü sıcaklığını aşağıya doğru gönderiyor, bizi sıcaklatıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü bulutları görüyor. Görüyor mu görmüyor mu bilmem ama akşam oluyor. Bulutların arkasında yok oluyor. Sonra yıldız, ay falan çıkıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? 4 tane tekerleği var. Onlar yürüyor. İçinde insan var. Ağırlıklarını hiss ediyor. O zaman ben bunları bir yerlere götüreceğim. Hemen gitmem lazım der ve hisseder. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun pedallarını çeviriyorsun o yana bu yana hep hizada gitmesini söylüyorsun. Onun tutma yeri var onu böyle tutuyorsun (elleriyle gösteriyor) o yana bu yana gitmesin diye böyle. Köpekler

adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü biz onlara köpek köpek diyoruz. Onların kulakları olduğu için bizi duyuyorlar. Benim adım köpek köpek diye biliyorlar. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Akşamları çıkıyor o ay. Bizleri ısıtıyor. Gece karanlıkta her tarafı ısıtıyor. Gece yıldızlar çıkıyor onlarda ısıtıyor yeryüzünü. Biz bir yerlere giderken onlar bizi aydınlatıyorlar. O yana bu yana geçiyorlar. Ay sabahları da çıkıyor. Akşamları da o yana bu yana geziyorlar. O yana bu yana gezdikleri için hissederler.

AYLA

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Neden mi? Hımmm!!! Yani böyle hava güzel oluyor. Güneş öyle ortada duruyor. Yeryüzünü ısıtıyor. Dışarıda işiniz varsa terletiyor. Bizi ter içinde bırakıyor. İçeride durunca iyi ama dışarıda kalanlar terliyor. Güneş orada bizi ısıtıyor. O sıcaklığını kendi sıcaklığını yeryüzüne veriyor. Yeryüzünü de aydınlatıyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlara baltayla vuruyoruz bir şey olmuyor. Yanılıyor bir şey olmuyor. Canlı olsaydı bana vurmayın, benim canım acıyor derdi. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Onun üstüne biniyoruz. Tekerlekleri çeviriyoruz. Onun da tekerlekleri hareket ediyor, gidiyor ve bizi hiss ediyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü dört ayağı yani dört tekerleği var. Onun üstüne bindiğimizi hiss ediyor. Ben hemen çalışayım götüreceğim gideceği yere diye düşünüyor hareket ediyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Cansız olsaydı sadece o gittiği yerde kalırdı. Ama rüzgâr istediğini istediği yere götürebiliyor. İsteddiği yeri kaldırabiliyor. Tozu dumana katıyor. Öyle o yana bu yana geziniyor rüzgâr. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlarda rüzgâr gibi o yana bu yana geziyor. İsteddiği yere gidiyor. Onlarda canlıdır o yüzden. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Irmak... Çünkü yağmur yağıyor. Sular oluyor ve akıyor. Sular hareket ettiğinden o da canlıdır. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Cansız olsaydı akşamları yeryüzünü aydınlatamazdı. Akşamları çıkıyor. Sabahları da çıkıyor. Akşamları yeryüzünü aydınlatıyor. Zaten sabahları aydınlatmıyor çünkü güneş var. Güneş sıcaklığını da veriyor yeryüzüne. Ay da akşamları çıkıp aydınlatıyor yeryüzünü. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin?

Çünkü onlarında dört ayağı var, gözü var, kulağı var, ağzı var, burnu var. Her şeyi var.

ŞÜKRİYE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar insan değil. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü yandıkları zaman ağlıyorlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar canlı değil ki. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Yandıklarını daha çok hissederler. Çünkü bizi ısıtırlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kaldırıncaya gittiğini anlar. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü küçük parçalara ayrılır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendileri estiriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar kendileri gidiyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Bizi ısıtıyor çünkü. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü kendisi batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kendileri gidiyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Kendi gidiyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Kendileri hareket ediyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Hareket eder.

ŞÜKRİYE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar canlı değil ki. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Kendileri bir şey yapamıyor, gezemiyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar kendileri çalışmıyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Kendileri çalışmıyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece esen bir gaz. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onları rüzgâr götürür. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Gidemiyorlar ki. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri kalkıp gidiyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri gezebiliyor.

HATİCE

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? (Bu soruya herhangi bir cevap gelmedi). Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar konuşmuyor. Odun bir şey hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Yandığını anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü odun konuşamıyor. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Çünkü o başka bir yere gidemez. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Bilmiyorlar. Niçin? Çünkü onlarda konuşmuyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlarda konuşmuyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Değildir. Niçin? Anlasalar gelirlerdi. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Neden? Batacağını bilse bile göremez. Güneş bir şeyler düşünür mü? Bazen. Ne düşünür peki? Ya da düşünmez mi? Düşünmez. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Çünkü onlar konuşmuyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Çünkü onlar konuşmuyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar duyarlar. Duyarlar ama sadece gahgah sesini duyarlar. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü hareket ettiğini duymuyor.

HATİCE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Herkesi ısıtmak için canlıdır. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Değildir. Niçin? Çünkü odunlar yürümüyorlar. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Mesela... Bütün yolcuları getirir. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çocukları götürüyor ve çocuklar o bozulunca onu yapıyorlar. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Yağmur getirdiği için. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Bulut olmasa hiçbir şey olmaz. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Yürüdüğü için. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü ay da hareket ediyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Ölmezlerse canlıdır. Ölürlerse canlı değildir.

LEYLA

İki çakıl taşı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Cansızlar. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Cansızlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hayır. Niçin? O da cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hayır. Niçin? Cansızlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hayır. Niçin? Cansız. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hayır. Niçin? Cansız. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Hareket eder. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O da hareket eder. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Bizi görür. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Alışkındır. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Hareket eder. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Hareket eder. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Sahibi çağırınca geliyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O her zaman orada.

LEYLA

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Gözleri var. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Hiçbir şey yapamıyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Ağız yok kulakları yok. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da aynı. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O bir hava. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da bir hava. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O bir sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Hep orada. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Ayakları var, koku alır.

NAZLI

İki çakıl taşı birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Neden? (Herhangi bir cevap yok.) Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Anlarlar. Niçin? Bilmiyorum. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Neden? Çünkü odun olduklarındandır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Niçin? Anlarlar. Niçin? Bilmiyorum. Masayı odanın başka bir

yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Anlar. Niçin? Çünkü Asarcıkta pazarda mıyım diye düşünebilir. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Bilmiyorum. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Bilmiyorum. Çünkü rüzgâr olduklarındandır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü bulut olduklarındandır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü güneş olduğundandır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Akşam olduğundan. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Anlar. Niçin? Çünkü otobüs olduğundandır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Anlar. Niçin? Çünkü bisiklet olduğu için. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü köpek oldukları için. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay olduğundan.

NAZLI

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Bilmiyorum. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Canlı değil. Niçin? Çünkü odun olduğundandır. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onun aletleri var. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bisiklet de hareket eder. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bilmiyorum. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bulutlar gidince güneş geliyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü akarlar. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü havada olduğundandır. Peki, yerde olsa? Hayır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Onu da bilmiyorum.

LÜTFİYE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Vurdukları an. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yanmaz. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Kırılırlar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar yanıyor. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onu götürdüler. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o kırılır. Rüzgâr estiğini anlar

mi anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o rüzgâr esiyor, anlar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? (Herhangi bir yanıt gelmedi). Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o akşamları olmaz. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü o bizi götürüyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onu sürüyoruz. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o bize ışık veriyor.

LÜTFİYE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Olmasaydı bizi ısıtmazdı. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Ağaçlardan onu kırıyorsun ölüyor, cansız oluyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Canlı olmasaydı o bizi götürmezdi. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Canlı olmasaydı hiç götürmezdi bizi. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Rüzgâr esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Canlı olmasaydı. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Canlı olmasaydı su akmazdı. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Cansız olsaydı ışık vurmazdı. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Birisi geldi mi onu köpek kurtarır.

FERİDE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü mesela canları yanabilir. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü mesela onlar bir taş. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü canları yanabilir mesela. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Onlar yanan bir şey. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hayır. Niçin? Çünkü o bir araç gereç şeyleri. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Oduna da zararı olur, masaya da zararı olur. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o bize soğuk veriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar havadaki aydınlatan şeyler.

Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Değildir. Niçin? Çünkü o bir güneş, sarı bir şey, hissetmez. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Çünkü o bizi aydınlatıyor, bir de batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Evet. Niçin? O çünkü bizi götürür. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Evet Niçin? O da böyle bir araç. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar alıştırlır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o geceleri çıkar.

FERİDE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o aydınlatan bir şey. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o yanan bir şey. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Biz kullanırız. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o müşteri alıyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bazı şeyleri rüzgârlar veriyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onlar gidiyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Su o çünkü. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o bizi takip eder. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onlar bizi görebiliyor.

ASİYE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Birbirine vurdukları için. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar taş olduğu için. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Onlara sert vurduğun için. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Odun oldukları için yanıyorlar, kül oluyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onu getiriyorsun, koyduğun için hiss ediyor. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Kırılıyor o sonradan da paramparça oluyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Esiyor, esiyor, ağaçlara vuruyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Onlar çünkü birbirleriyle gidiyorlar. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? O bize vurduğu zaman terliyoruz, o yüzden

ısınıyoruz. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Hissetmez. Niçin? Gidiyor, o yüzden hissetmez. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onu sürdüğümüz aman hissediyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Hareket eder. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Onlar alıştırıldığı için. Niçin? Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O hareket ettiği için hissediyor.*

ASİYE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O bizi ısıttığı için. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O odun olduğu için. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O gidiyor o yüzden cansız. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O bisiklet olduğu için. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O esiyor, sadece hava. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Bulutlar yağmuru veriyor. Bir gazlar. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Su sadece. Akan su. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bilmedim ya. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Onlar koşuyorlar.

HAVVA

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlarda onlara vurduğumuzda kırılır canları acır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Yanıyorlar yavaş yavaş. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çok kalınlara ama ince olursa hisseder. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Onlar daha da çok yanıyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü elimizde taşıyoruz. Ama sürüklersek hisseder. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Kırılırsa hisseder. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü onlar da gidiyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O da hareket ediyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o havalar çok sıcakken var. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o gece olunca batar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi

hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun da ayakları var. Hareket ediyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onlar da araba gibi hareket ediyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Ama biz öğretirsek bilirler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o da güneş gibi hareket eder.

HAVVA

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü karanlık olunca yok aydınlık olunca sarı. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o yürüyemiyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o yürüyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o da bisiklet gibi. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o esiyor. Her yer soğuk oluyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? İçine su birikiyor. Hareket ediyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? O da gidiyor. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı gibi. Niçin? Çünkü onların da gözleri var gibi gözüküyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onların ayakları var insanlar gibi.

MUKADDES

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar da bizim gibi. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Yanarlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Onlar da varlık. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Ateş yaparlar. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Yeri değişir. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Küçük kalır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Estiği için anlar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Hissederler. Niçin? Kendileri gidiyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü kendi yapıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Ayı görünce kendi batır. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onu şoförler çalıştırıyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O da öyle. Köpekler

adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Bizim gibi anlar. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Kendisi gidiyor.

MUKADDES

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o sabit. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Kendi gitmez. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Kendi gitmez. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kendi esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü bulutlar kendileri gitmiyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü sadece sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendi gider. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bizim gibi koşar, gezer.

NECLA

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Onu bilmiyorum. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Yandıkları zaman. Onu bilmiyorum. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Birbirine vurulup kırılmamak için. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Yandıkları için. Çünkü yanıyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Anlar. Niçin? Çünkü başka odaya gidiyor. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Anlar. Niçin? Kırıldığı için. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü yapraklar yere dökülür. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü yağmur olur. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü bizi çok ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşamları o batar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürüyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bisiklet bizi eğlendiriyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Biz alıştıırırsak bilir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Akşamları evine gider.

NECLA

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü her gün hareket ederek göklere geliyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Hayır. Niçin? Odun kımıldamaz. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Plastik. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü bisikleti bir yere koyarsın. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çok kımıldıyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü çok geziyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o yürüyemez ama gider. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü akşamları havada olur. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü gezer.

MAKBULE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Bizim gibiler. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Bizim gibiler. Ben hissediyorum. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Onlar da taş gibi. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlar. Niçin? Çünkü onlar yanıyor, bizi ısıtıyor. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü yeri değişir. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bütün parçaları değişiyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Yer değiştirir. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü bize yağmur getirir. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü istediği zaman bizi ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşamları yok oluyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi istediğimiz yere götürüyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O da bizi götürür. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü adını söyleyip gel deyince geliyorlar. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay her geceleri bize ışık verir.

MAKBULE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü her gün hareket eder. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Hayır. Niçin? Odun hiç hareket etmiyor ki. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hareket ediyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bisiklete binersin hareket eder. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çok kıvıldıyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü çok geziyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o yürüyemez ama gider. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü akşamları havada oluyor bir orada bir burada. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü gezer.

NERİMAN

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar hiçbir şey hissetmezler. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar serttir. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar odundur. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece odun. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar odundan yapılmış eşyalardır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir eşya. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlar da rüzgâr gibi bir havadır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman var. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olduğu zaman hemen aşağı iner ve ay yukarı çıkar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece demirden yapılmış eşyalardır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar da demirden yapılmış eşyalardır. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da insan gibidir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o da güneş gibi hep orada.

NERİMAN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir enerji veren bir şeydir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirden yapılmış eşyalardır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da demirden yapılmış eşyalardır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da havadır. Sular kaynar bulut olur. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece ışık veren bir dünyadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Köpek canlıdır. Niçin? Çünkü onlar aynen bizim gibi koşarlar, her şeyi bilirler.

ŞAZİYE

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü bir malzeme o. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece taş. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar da bir malzeme. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece odun. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar odundan yapılmış eşyalardır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Dedim ya o bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece buharlardan oluşur. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Değildir. Niçin? Çünkü o bir gezegen sadece. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o hiçbir şey bilemez. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü eşyadır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da eşyadır. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da bizim gibi her şeyi bilirler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o bir yıldız gibi bir şey.

ŞAZİYE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir gezegendir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odun. Ağaçken canlıdır çünkü beslenir ama odun olunca cansızdır. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o demirden yapılmış, bizim kullandığımız bir eşyadır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da demirden yapılmıştır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onları biz yapıyoruz. Onlar su kaynıyor öyle oluyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onun içinde su var. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bir yıldızdır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların tüm organları vardır. Nefes alırlar, ayakları var.

NEVİN

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sabittir. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yanmazlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar hiçbir yere gitmiyorlar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar hareketsiz. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar yerinde duran hareketsiz eşyalar. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir eşya. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü rüzgâr istediği yerededir. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onları rüzgâr götürür. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü güneş hep istediği yerededir. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca gidiyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece bizim eşyalarımız. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar da eşyalarımız. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar insanlar gibidir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü gece hep başka yerlerdedir.

NEVİN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her zaman havadadır. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hep yerinde. O yanar sadece. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar biz çalıştırırsak hareket eder. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da biz çalıştırınca gider. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o istediği zaman eser, gider böyle. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar gidemez. Onları rüzgâr alır götürür. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudur. Sular da cansızdır. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o isteyince geziyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bizim gibiler.

HABİBE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar taşdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yanmazlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o odundan yapılmış cansız bir şey. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o hareket ediyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar da hareket ediyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman havada. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca gider. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun tekerleri dönünce gittiğini bilir. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun da tekerleri var dönünce gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar hareket eder, canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o hep geceleri geliyor.

HABİBE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep bizimle beraberdir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece öyle sabittir. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar biz isteyince hareket eder. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da biz isteyince gider. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o kimseden izin almadan gider. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar rüzgârın istemesiyle gider. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o kendi gitmez. Yokuş olunca gider. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep yer değiştiriyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların bizim gibi her şeyi var.

SEVGİ

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar taşdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yanmıyorlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar ağaçtan kesilir. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar yanıyorlar, bizi ısıtıyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar odundan yapılmıştır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O da bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü bize soğukluk veriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar yağmur yağdırır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o hep orada. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca hemen aşağı iner. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar bizi taşırlar. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar bizi götürür. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da bizim gibidir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o bizi ısıtır.

SEVGİ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o gökyüzünde dolaşüyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hiç hareket etmez. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o gaza basınca gider. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da pedal çevirince gider. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada bir oraya bir buraya gidiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar havada uçuyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep akıyor. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada akşamları yer değiştiriyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bizim gibidir. Elleri, kolları vardır.

SEVTAP

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece taştır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yanmazlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece odundur. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece odun. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o odundan yapılan eşya. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o istediği zaman eser gider. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onları rüzgâr götürür. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman istediği yere gidiyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca gidiyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar bir eşyadır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o eşya. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar akıllıdır bizim gibi. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o isteyince gider.

SEVTAP

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bize ışık verir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirdendir. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da demirdendir. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o esen bir şey sadece. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar yağmur taşır sadece. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların bizim olduğu gibi her şeyi vardır.

NERGİS

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Cansız olan nesne hiçbir şey hissetmez. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Aynı taşlar gibi. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü cansız. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da cansızdır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansız olan bir şeydir. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? O bir hava. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü o da sadece hava daha doğrusu buhar. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman aynı işi yapabiliyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü hep aynı yerden batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o bir taşıt. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da taşıt. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hayvandır, canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay da güneş gibi her zaman aynı işleri yapıyor.

NERGİS

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o binlerce yıldır hep aynı işleri yapıyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O ağaçtan ama ağaç kesildiği için kökleri toprakta olmadığı için ölüyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar araçtır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da taşıttır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir hava akımıdır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar yağmurun yağmasını sağlayan buharlardır. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o güneş gibi binlerce yıldır oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvandır o yüzden canlıdır.

TUĞBA

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Aynı o da cansız. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamaz. Niçin? Dedim ya cansız. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da cansız. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansız olan bir şey hissetmez. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o böyle esen bir havadır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onlar buharlardan oluşur. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkında değildir. Niçin? Çünkü o da cansızdır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Cansızdır. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir araba ya. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da cansız. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hayvandır ve canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü ay da güneş gibidir.

TUĞBA

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o büyümey, hareket etmez, nefes almaz. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da güneş gibi hiç birini yapamaz. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da öyle. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyle. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyle. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudur. Su nefes almaz, büyümey, hareket etmez. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyle. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar büyürler, doğarlar, ölürler, nefes alırlar, hareket ederler.

NİLÜFER

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar da taşlar gibi cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü onlar cansız. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da cansızdır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansız. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o kendi isterse gider. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onu rüzgâr iter. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o da her istediğinde gidiyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o her zaman istediği yerden batar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onu biz götürürüz. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da aynı otomobilde olduğu gibi biz isteyince gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hayvandır. İstedikleri zaman hareket ederler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay her istediği yere gidebiliyor.

NİLÜFER

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o istediği zaman bize ışık verir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hep yerindedir. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar biz istersek gider. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da biz istersek gider. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o istediği zaman eser. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar yağmur getirir. Onları rüzgâr götürür. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o hareket etmez. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep bir oraya bir buraya gider. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar koşuyor, gidiyor.

SAFİYE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar da cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Cansız dedim ya. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o havadır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o da havadır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkında değildir. Niçin? Çünkü o bir yıldızdır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü yıldızdır. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o bizim yaptığımız taşıtlardır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da aynı otomobil gibi. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü o hayvandır. Hayvanlar her şeyi hisseder. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü ay da güneş gibi bir yıldız.

SAFİYE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir gök cisimidir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirden yapılmış eşyalardır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da öyledir. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir hava olayıdır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlarda buharlardan oluşan havadır. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar yağmur sularıdır. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da güneş gibi bir gök cisimidir. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvandır. Doğarlar, büyürler, ölürler, nefes alırlar.

ÇİĞDEM

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar her zaman aynı yerde dururlar. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar canlı değil. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar da taşlar gibi. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü onlar da cansız. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sabittir. Kendileri gidemez. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Dedğim gibi sabittirler. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? O isterse eser. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlar buhardır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? O her yeri ısıtmak için sürekli yer değiştiriyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü her zaman aynı yerden kara bulutların arkasına geçiyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Kendisi gitmez. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da aynı otomobil gibi. Bizim isteğimizle gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar hareket eder, büyür, her şeyi bilirler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü ay da güneş gibi her zaman yer değiştirebiliyor.

ÇİĞDEM

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her yeri ısıtmak için hareket ediyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hep aynı yerdedir. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar biz istersek gider. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyle. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o isteyince soğuk getiriyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar buhardır. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudan oluşur. Su da cansızdır. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da güneş gibi istediği yeri aydınlatır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bizim gibidirler.

MURADIYE

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar hareket etmezler. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Hareket etmezler. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? O da öyle taşlar gibi. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü hareket etmezler. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü taşlar gibi hareket etmiyorlar. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansız. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü hareket eder. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü rüzgâr gibi giderler. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o da hep hareket ediyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o her zaman aynı yerden batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü yollarda gidiyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O da aynı arabada olduğu gibi hareket eder. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay hareket ediyor.

MURADIYE

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bize ışık verir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirdendir. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da demirdendir. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o esen bir şey sadece. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar yağmur taşır sadece. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların bizim olduğu gibi her şeyi vardır.

ALİ

İki çakıl taşı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Birbirlerine vurduklarında mesela ben arkadaşşıma vurduğumu hissediyorum. Taşlar da hisseder. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? O çok kaynar oluyor o yüzden hissederler. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Aynı taşlar gibi. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlar. Niçin? Çünkü onlar yanıp gidiyor, kül oluyor. Bizi ısıtıyor. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü burası içerisi orası dışarıdır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bütün parçaları dağılıyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendiliğinden estiği için anlar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü gideceği yeri bildiği için. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman geliyor istediği zaman ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü kara bulutlar gelince o gideceğini biliyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü aynı yollar olduğu için her zaman aynı yerde olduğunu fark edebilir. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O da aynı otomobilde olduğu gibi her yolda gider. Yolları bilir. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onlara sahipleri veriyor kendileri vermiyor ama alışınca

bilir. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü ay her yere gidebiliyor.

ALİ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. *Niçin?* Çünkü cansız olsaydı o her yeri ısıtmazdı. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü ağaçlarda büyüyor ağaçlar canlı olduğu için o da canlıdır. Canlı olmasa bizi ısıtmaz zaten. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onu biz yapıyoruz. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O da araba gibidir. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o her zaman olmuyor. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar gitgide büyüebiliyor. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü sular gidiyor. Sular cansız olduğundan o da cansızdır. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da güneş gibi her şeyi yapabiliyor. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü gözleri var, iç organları hepsi var.

VELİ

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. *Niçin?* Canlı değiller. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmezler. *Niçin?* Canlı değiller. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hissetmezler. *Niçin?* Kestiklerinde ölüyorlar. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlamazlar. *Niçin?* Kestiklerinde ölüyorlar. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Canlı değildir. *Kırılma hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Canlı değil. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlamaz. *Niçin?* Rüzgâr canlı değil. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilmezler. *Niçin?* Canlı değiller. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkında. *Niçin?* Çünkü canlıdır. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Kafasına göre hareket eder. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Canlı değil. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Canlı değil. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Sahipleri ona isim verdiğinde

sahibini koşup almaya gelir. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Canlı.

VELİ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. *Niçin?* Çünkü güneş hareket ediyor. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Ağaçtan kestiklerinde ölüyor. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü demirden yapılmış bir şeydir ve demirde cansızdır. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o da demirden yapılmış. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Rüzgâr sadece eser. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Onlar sular sonra da döker yağmur. *Irmağ canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Sadece oradan sular geliyor oradan sonrada gidiyor. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. *Niçin?* Onların gözleri var kalbi var.

MEHMET

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. *Niçin?* Onlar taş. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmezler. *Niçin?* Taş. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hissetmez. *Niçin?* Onlar odun. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlar. *Niçin?* Odunları biz yakıyoruz. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Hisseder. Çünkü yerleri tıkırdatıyor. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Kırıldıkları zaman hissetmezler. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Onlar çünkü çok soğuk olduğu zaman esiyorlar. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Gözleri yok onların. *Neleri var?* Kolları da yok, yanları var ama. Ama kendi gitmez. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Onlar bizi ısıtıyor. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Aşağıya iniyor. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Bilmezler. *Niçin?* Onlar otomobil. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Onlar tekerleklerle hareket ediyor. *Köpekler adlarını bilirler*

mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Kulakları var onların. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar bizi takip eder.

MEHMET

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Onlar sabahları gözleri çok mutlu olurlar. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Beni yakacaklar diye üzüyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bizleri taşıyorlar, gidiyorlar. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Tekerleri gidiyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bizi üşütür. Bizi soğuktan korumaz. Hareket eder. Eser her yere. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Yağmur yağıyor, hareket ediyor diye. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Gidiyor ya ondan canlı. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Geceleri çıkıyor ya ondan. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Biz onlara ekmek, süt veriyoruz ya ondan canlı.

AHMET

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü taşları birbirine vuruyorsun. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü yanıyorlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Canlılar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Çünkü yanıyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Odundandır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ufalanır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü esiyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü ısıtıyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürür. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürür. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Bir adı olduğu için. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O yana bu yana döndüğü için.

AHMET

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? O bizi ısıttığı için. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o bir odun. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O demirdendir. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü demirdendir. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü evi soğutuyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Rüzgâr iter onu. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü sular akıyor. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Gökyüzünde o yana bu yana dönüyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü havlıyorlar.

GÖKHAN

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Acır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Evler yanar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çocuklara gelmez ikisi birden olur. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Isınmak için. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Kendisi tahta da ondandır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kırılınca masa yere vurur. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Yapraklar uçar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Bulutlar güneşi kapatır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Biz dışarı çıkınca bizi ısıtır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü hep akşamları batar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü içine adamlar biner o da gider. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çocuklar bindiğinde bisiklet gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilmez. Niçin? Köpekler çocukları boğuyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Ay yukarıda öyle duruyor.

GÖKHAN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Canlı değildir. Çünkü onlar insan değil. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onların

içinde bağırsakları yok, kalbi yok. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü kalbi yok. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü kalbi yok. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü kalbi yok. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü kalbi yok. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü kalbi yok. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü bizi takip eder. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Onlar koşuyor, havlıyor.

ADEM

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Çünkü acımaktan hissederler. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Acı çekiyor diye. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü acıyor. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlarlar. *Niçin?* Çünkü ateşte odunlar yanarlar, kömür olur. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü yerinden kalktığı için. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Anlar. *Niçin?* Masa kırılınca anlar, masa kırılır. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü rüzgâr esiyor, sonra da anlıyor. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü kıpırdıyorlar, yağmur yağıyor. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Çünkü ısıtıyor. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü güneş batıyor, sonra akşam oluyor. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü kımıldarlar. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü bisikletlerin ayak döndürmesi var, ondan anlıyor. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü adını söyleyince duyuyor, biliyor. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Akşam kımıldıyor, sonra da uyuyor, sabah oluyor.

ADEM

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. *Niçin?* Çünkü hep oradadır. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* O cansız. *Niçin?* Kımıldamıyor. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü bizimle kımıldıyor. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü bizimle kımıldıyor. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü bizimle kımıldıyor.

mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendi esiyor, sonra üşütüyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü rüzgâr kımıldatıyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü yer eğik olursa kımıldar. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü ay her gece olduğunu belli ediyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü havlıyor.

ORHAN

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kırılır ve ses çıkar. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü taş yanmaz. Odun bir şey hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü odunlar fazla ses çıkarmaz. Yandığını anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü yandıkça biterler. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o başka bir yere gidiyor. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kırılır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendisi estiriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Aklımdan öyle geçiyor. Hareket ettikçe güneşi bazen ortaya çıkarırlar bazen yok ederler. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü sıcaklığı o yayıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü batıdan batıyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü biz çalıştırınca gittiğini hisseder. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi götürüyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Alıştırınca bilirler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi takip ediyor.

ORHAN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Yukarıda her zaman duruyor ve her yerde geziyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü yanıyor o bir de hareket etmez. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onu ustalar demirden yapıyor. Tekerleklerini de plastikten. Biz olunca giderler. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onu ustalar demirden yapıyor tekerleklerini de plastikten. Biz olmazsak gitmezler.

Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü bizim bir hikâyemiz vardı ondan hatırlıyorum. Rüzgâr güneşle iddiaya giriyor rüzgâr iddiayı kaybediyor. Güneş iddiayı kazanınca da rüzgâr uzaktan esiyor. Bir de rüzgar istemezse hareket etmez ki. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü hareket ediyorlar ama rüzgâr olmazsa gidemezler. Irmak canlı mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü otlar yetiştiriyor hayvanlara. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Hikâyelerde öyle. Peki, sence? Canlıdır. Niçin? Çünkü ay bazen hareket ediyor. Gündüz hareket ediyor, gece olduğu yerde kalıyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Havlıyorlar, bizimle koşabiliyorlar bazı hareketleri yapabiliyorlar.

OKTAY

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? İkisi de sert olduğundan. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar da cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Cansız olan bir şey hissetmez. Niçin? Masa hissetmez. Odundandır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü yavaş ve ya hızlıca o bölgeden başka bir bölgeye gidiyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü giderler. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü gökyüzünde gülümsüyor ve gülümsedikçe bizi daha çok ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Akşamları aynı yerden batar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilirler. Niçin? Tekerleri döner ve biz gaza basınca gittiklerini bilirler. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilirler. Niçin? Tekerlekleri döner. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Onları kendimize alıştıırırsak bilir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Bizi takip eder.

OKTAY

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Herhangi bir yanıt gelmedi. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Kesilmeden önce canlıdır. Niçin? Kesilince cansız olur. Çünkü ağaçlarda canlıdır. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar demirden yapılmıştır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar da demirden yapılmıştır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Onlar hareket eder. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar kendisi hareket etmez. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Sular canlıdır o yüzden onlar da canlıdır. Niçin? Hep hareket ederler. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Beni izliyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Aynen bizim gibidirler.

ABDULLAH

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? Taş olduğu için. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çakıl taşı hissetmez. Odun bir şey hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Odun ya onlar birbirine vurunca hisseder mi hissetmez mi bilmiyorum. Yandığını anlar mı anlamaz mı? Odun anlar. Niçin? Odun oldukları için yanarlar ısıtırlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü kucağımıza alıyoruz da ondan. Peki, kucağımızda taşımazsak? Hisseder. Niçin? Çünkü ayakları yere değiyor ya ondan hisseder. Kırılrsa hisseder mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kırıldığını anlıyor zaten. Rüzgâr estiğini anlar mı? Anlar. Niçin? Çünkü o hissediyor da ondan. Öyle estiğini anlıyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar bizim gibi yürüyorlar işte. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Uyanık olunca farkındadır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü aşağı iniyor da ondan. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onu sürüyoruz da ondan. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun tekerleri var ya tekerleri hep böyle dönüyor da ondan. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlar adlarını bilmiyorlar. Okuma bilmiyorlar çünkü. Sadece alışınca bilirler. Ay

hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o da yürüyor havada.

ABDULLAH

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Ölmediği için canlı. Her gün var çünkü. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Ağaçta iken canlı oluyor ama onu kesince cansız oluyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onu demirden yapıyorlar. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onu da demirden yapıyorlar. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü rüzgâr bizim gibi koşar kendisi gider ondan canlıdır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri hareket ediyorlar. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Bilmiyorum ama cansız. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hımm! O çünkü kendi yürüyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Ölmeyen köpek canlı olur. Onlar çünkü yaşlı olanlar bazıları ölüyor bazıları ölmüyor.

ÖZKAN

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Ben de hissediyorum. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çakıl taşı yanmıyor ya ondan. Odun bir şey hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Onlar ağaçtır. Yandığını anlar mı anlamaz mı? Odun anlar. Niçin? Odun oldukları için yanarlar bizi ısıtırlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ayakları yere deşiyor ya ondan hisseder. Kırılrsa hisseder mi? Hisseder. Niçin? Çünkü kırıldığını anlıyor zaten. Rüzgâr estiğini anlar mı? Anlar. Niçin? Çünkü o soğutuyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar bizim gibi yürüyorlar işte. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Uyanık olunca farkındadır. Niçin? Bizi ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü önüne bulut gelir o da aşağı iner. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onu sürüyoruz. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onu da sürüyoruz. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar adlarını biliyorlar.

Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o havada bizi ısıtıyor.

ÖZKAN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Ölmediği için canlı. Her gün var çünkü. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Ağaçta iken canlı oluyor ama onu kesince cansız oluyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o hareket eder. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o da hareket ediyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü rüzgâr hareket eder. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Hareket ediyorlar. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Bilmiyorum ama canlı. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Hımm! O çünkü yürüyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Ölmeyen köpek canlı olur. Onlar çünkü yaşlı olanlar bazıları ölüyor bazıları ölmüyor.

KAZIM

İki çakıl taşını birbirine vursak hissederler mi hissetmezler mi? Anlarlar. Niçin? Vurdukları için. Yandıklarını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissederler. Niçin? Ateşe attığın için yanarlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Vurdukları için. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Ateşe attığın için. Yanarlar. Kor olurlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o yerini bilir. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O küçük parçalara ayrılır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Rüzgâr estiği için. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Hissederler. Niçin? Hareket ettikleri için. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Bizi ısıttığı için. Bizi ısıtmazsa farkında olmaz mı? Olmaz. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Batacağını düşünür. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar bizi götürür. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onlar bizi götürür. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler.

Niçin? Onlar bir köpek. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o bizim gittiğimiz yere gidiyor.

KAZIM

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada yaşıyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar bir odun. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü kendi gitmez. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü kendi gitmez. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Onlar çünkü kendi esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o kendi gitmez. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o gidermiş gibi görünür. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların havada evi var. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bir köpek.

NURULLAH

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyor. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Anlamazlar. Niçin? Çünkü ateşte yanmazlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü ağızları, burunları yok, yaşamıyorlar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyorlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyorlar. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü ağızları, burunları yok. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü onlar estiriyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü hareket eder. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü dünyanın bir tarafı kapalı olunca gece oluyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar kendi hareket etmiyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar kendi hareket etmiyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Alıştırınca bilirler. Niçin? Ay hareket

ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay hareket ettiğini biliyor. Yıldızları ısıtıyor. Geceleri karanlığında ışık veriyor.

NURULLAH

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onun görevi bizi ısıtmak, kar yağarken eritmek. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o da yaşamıyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o rüzgâr esiyor ve onların görevi rüzgâr estirince yağmur yağdırmak. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü yağmurları kendi yağdırır. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Sadece oradaki ağaçlar bitkiler canlıdır. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o geceleri ışık vuruyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar yaşıyor.

MURAT

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar canlı değildir. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar çünkü taş, Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar canlı değil. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü odun yanmak için var. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir canlı değil ki. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü masa canlı değildir ki. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Kendisi eser. Çünkü her şeyi silip süpürür. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü bulutlar havadaki bir gazdır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkında değildir. Niçin? Güneş canlı değildir. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü güneş akşam batar sabah doğar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü otomobil arabadır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü canlı değildir. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü benim bir köpeğim vardı ‘çoko’

dediğimde geliyordu. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü akşamları hep çıkıyor.

MURAT

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü güneş canlı değildir, dünyamızı ısıtır. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü odun yakılmak için vardır. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü otomobil hareket eder, bizi bir yere kadar götürür. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O sadece bir araçtır. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü rüzgâr eser, her yeri darmadağın eder ama farkında olmaz. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü bulutlar canlı değil, çünkü konuşmuyor. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Irmak sudur, su da içtiğimiz suyun biraz şeyi gibi, ırmak bu yüzden canlı değildir, çünkü ırmak konuşamaz. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Hareket ettiğini bilmez, konuşamaz, durmadan havaya çıkar. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü köpekler havlıyor, ismini söyleyince geliyor, eğitilmiş oluyor bazen, akıllı oluyor.

METİN

İki çakıl taşı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. *Niçin?* Çünkü taş vuruyormuş, onlarda hissediyormuş. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü iki taş vuruyormuş, onlarda yanıyor. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hissetmezler. *Niçin?* Çünkü iki odun vuruluyor, hiçbir şey olmuyor onlara. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlarlar. *Niçin?* Çünkü ateş yanıyor. *Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü kaldırıyoruz, o kendini vurmuş anlıyor, hissediyor. *Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Şekli değişir. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü rüzgâr geliyor esiyor. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Hissederler. *Niçin?* Çünkü rüzgârın etkisiyle gidiyorlar. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Güneş sıcaktır. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü güneş kuzeyden batır. *Otomobil hareket*

ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü hareket ediyor, çalışıyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü pedal dönüyor, zincirde tekeri döndürüyor, böyle hareket ediyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü köpekler isimlerine alıştırlır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ay her yere gidebilir.

METİN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Her yere gidebilir. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü odun ateşte yanar. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü gider. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü bisiklet gider. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü rüzgâr her yere gidebilir. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü şekiller yapar. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü gidiyorlar. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü ay her yere gidebiliyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Ayakları var, kolları var. Her yere gider.

ZEKİ

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü ateş çıkarabilirler. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü yanmazlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar yanar. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Ateş çıkarırlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o canlı değildir. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o canlı değildir. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü onu Allah yapar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Hisseder. Niçin? Bizi ısıtır. Çünkü onlar hareket eder. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? O bizi ısıtır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü kendisi yapar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Gidebilir. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin?

Onlar canlı. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* İstedığı yere gider.

ZEKİ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. *Niçin?* Gider gelir. *Odun canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Isıtan bir şeydir. *Otomobil canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Metal. *Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Demirdendir. *Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Eser. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Hareket eder. Yağmur taşır kar taşır. *İrmak canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Akar gider. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Her tarafa gidebilir. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Onlar yaratılmıştır.

ENGİN

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. *Niçin?* Çünkü onlar cansız. *Yandığını hisseder mi hissetmez mi?* Hayır. *Niçin?* Çünkü onlar cansız. *Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi?* Hissetmezler. *Niçin?* Çünkü cansız. *Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı?* Anlamaz. *Niçin?* Çünkü cansız. *Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi?* Anlamaz. *Niçin?* Çünkü o da cansız. *Kırılma hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Çünkü cansız. *Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı?* Anlar. *Niçin?* Çünkü eser. *Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi?* Anlar. *Niçin?* Çünkü hareket eder. *Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir?* Farkındadır. *Niçin?* Çünkü o çok sıcak olduğunu biliyor. *Güneş batacağını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü aynı terden batar. *Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Tekerlekleri dönüyor. *Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü o da tekerlekleri dönüyor. *Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi?* Bilir. *Niçin?* Onun bir kere adını koyuyor, o da geliyor. *Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Eğer hareket ederse bilir.

ENGİN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o çok sıcak. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o hareket etmiyor. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O bizim yaptığımız. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da bizim yaptığımız. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendi esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü öbür tarafa kendileri gidiyorlar. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bir tarafa kendi kendilerine gidiyorlar. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendi gider. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bizim gibi.

CENGİZ

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar canlı değil ve onlar sadece sallanır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü sıcak tutar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onların kabukları var kabukları soyulur. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Çünkü onları sobaya atıyoruz onlar bizi ısıtıyor. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü biz tutuyoruz o kendi şey yapıyor. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Küçülür. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendi gidiyor, biz ellemiyoruz onu. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü biz bir şey yapmıyoruz. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü onun gözleri var ve yuvarlak. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onun gözleri var. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü adamlar sürüyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Aynı oda araba gibidir. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Sahibi alıştırmır bilir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Gözleri var.

CENGİZ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü kendi gider onların oyunları var. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bizi ısıtıyorlar. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü adamlar sürüyor, o da bisiklet gibi aynı. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü adamlar sürüyor, araba gibi o da. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kendi gidiyor çünkü. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kendi gidiyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Gider. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü kendi gider. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o kendi gidiyor.

ŞEREF

İki çakıl taşı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar taşdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar serttir. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar odundur. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece odun. Masayı odanın başka bir yerine taşırsak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar odun, masadan yapılmışlardır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü bulutlar sadece rüzgârı engelliyorlar. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece bulut. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o güneş ve hep orada ışık saçar. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olduğu zaman hemen aşağı iner ve ay yukarı çıkar. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece araba. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece bisiklet. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da bizim gibidir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar ay.

ŞEREF

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bize aydınlık veriyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirden yapılmıştır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da demirden yapılmıştır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar bulut. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece bir ırmak. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Köpek canlıdır. Niçin? Çünkü onların beyni vardır. Bizim olduğu gibi onlar da canlıdır.

ÇAĞAN

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar da cansızdır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdırlar. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onlar bizim evde kaydattığımız sularla oluyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Değildir. Niçin? Çünkü o bir yıldızdır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü bir yıldızdır o. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o bir eşyadır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da bir eşyadır. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da bizim gibidir. Canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o da bir yıldızdır.

ÇAĞAN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar bize aydınlık veriyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirden yapılmıştır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da demirden yapılmıştır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar bulut. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece bir ırmak. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Köpek canlıdır. Niçin? Çünkü onların beyni vardır. Bizim olduğu gibi onlar da canlıdır.

DURSUN

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar taştır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar yanmaz. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o cansızdır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü o cansızdır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o her zaman orada. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca gider. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar bizim yaptığımız eşyalardır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece bizim yaptığımız eşyalardır. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar canlıdır bizim gibi. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o her akşam orada.

DURSUN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü her zaman aynı işleri yapıyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O ağaçtan kesilince ölmüştür. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar ustaların yaptığı eşyalardır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onları da ustalar yapmıştır. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da hava. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sulardan oluşur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların organları vardır.

TEMEL

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar taşdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar serttir. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar sadece odun. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar odundandır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü kendi isteyince eser. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onları rüzgâr bir oyana bir bu yana götürür. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o ısıtmak istediği yere kendisi gidiyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca kendisi gider. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü biz olmazsak o gidemez. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar biz olmadan gidemez. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar hayvandır. İsteyince yürürler, koşarlar. O yüzden bilirler. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o ısıtmak isteyince kendi ortaya çıkar.

TEMEL

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her zaman aynı. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sadece bir odundur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onları biz yaptık. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onu da biz yaptık. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da havadır. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep aynıdır. Geceleri bir de beni takip ediyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onların bizim gibi olduğunu biliyorum.

CEMAL

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü canları acır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü canı acır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onların canı acır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar yanınca bizi ısıtır. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar odundan yapılmıştır. Odun hisseditince o da hisseder. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü üstümüze gelir bizi üşütür. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar yağmuru getirir. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü hep orada bizi ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olduğu zaman hemen aşağı iner. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizi istediğimiz yere götürür. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ona biz binince gider. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da bizim gibidir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü bize ışık verir.

CEMAL

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her zaman orada. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O odundur. Ağaç kesilince o ölür. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar bizim yaptığımız şeylerdir. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da bizim yaptığımız şeylerdir. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü bulutlar bizim sularımız kaynar buharı çıkar yukarı gider. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sulardan oluşur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep oradadır. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bizim gibi canlılardır.

FEHMİ

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece taştır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar yanmaz. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar ağaçken hisseder. Kesilince hissetmez. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar odun. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O bir odun. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o her yere gider. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar böyle havada gidiyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü güneş havada gidiyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca yok oluyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ona biz binince gider. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ona ben biniyorum gidiyor, tekerleri dönüyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü gökte hareket eder.

FEHMİ

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o gökyüzünde gidiyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O bir odun. Boş bir şeydir. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her yere gider. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da gider. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bir burada esiyor mesela bir orada esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar dolaşüyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o akşam önce bir yerde sonra başka bir yerdedir. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar koşar canlıdır.

TANER

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü birbirine vurunca canı acır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissederler. Niçin? Çünkü yanarlar canları acır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissederler. Niçin? Çünkü onların da canı acır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlarlar. Niçin? Çünkü onlar yanar kül olurlar, bizi ısıtırlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Farklı yere gidiyor. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O parçalara ayrılıyor. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o bizi üşütüyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü o yağmur getiriyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca işim bitti der ve gider. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o bizi her yere götürüyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o beni çok eğlendiriyor. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? O bizim gibidir. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o bizi ısıtıyor.

TANER

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada gidiyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hep yerinde durur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o gidiyor. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o ben sürünce gidiyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her yerde esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar gidiyor havada. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o azgın gidiyor. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep geziyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar da bizim gibi hep koşuyorlar.

YAKUP

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansızdırlar. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar da cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar da cansız. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü cansız olan bir şey hiçbir şey hissetmez. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da cansızdır. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansız. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o da cansız. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü o da cansız. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o sürekli orada. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü her zaman aynı yerden gider. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansız. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansız. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar nefes alır, büyür, hareket eder. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o da güneş gibi sürekli aynı yerde.

YAKUP

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o sürekli orada. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O büyümmez. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da öyle. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyle. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir havadır. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o buhardan oluşur. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hep orada. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar da bizim gibi doğuyorlar, büyüyorlar ve hareket ediyorlar.

SELÇUK

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü taşlar bir şey hissetmez. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü dediğim gibi bir şey hissetmezler. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü odunlar cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Cansızdır. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Çünkü o bir hava olayıdır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü onları biz çay yapıyoruz öyle oluşturuyoruz. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o dünya var olduğundan beri oradadır. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü canlıdır. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da cansızdır. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar hayvandır ve canlıdır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? O yıllardır oradadır.

SELÇUK

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her zaman oradadır. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O her zaman durur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece taşıttır. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyle. Rüzgar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o havada esen bir şey. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar buhardan oluşur. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sudan oluşur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da güneş gibidir. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar da bizim gibidir.

KADİR

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar hareket edemezler. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdırlar. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Hep aynı yeredirler. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Hareket edemezler. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Kendisi bir yere gidemez. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o gezer. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü o da geziyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o hareket ediyor, bizi ısıtmak için. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Batmak için akşam olunca gidiyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun tekerleri döner. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o da öyle. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? O hareket ediyor, biz ona gel deyince geliyor. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o sürekli yer değiştirip ışık veriyor.

KADİR

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o gökyüzünde gidiyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hep yerinde durur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o hareket eder. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da öyledir. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o esiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar havada gidiyor. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da akıyor. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü gece bir orada bir başka yerde. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar da bizim gibi hep koşuyorlar.

MUHİTTİN

İki çakıl taşıyı birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü cansızdır. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü cansızdır. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü cansızdır. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansızdır. Kırılrsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlamaz. Niçin? Cansızdır. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü o da cansızdır. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkında değildir. Niçin? Çünkü cansız olan hiçbir şeyin farkında olmaz. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü cansız ya. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o bir taşıt ve cansız. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da öyle. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar adlarına alışır. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da güneş gibi cansızdır.

MUHİTTİN

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o büyümeyi, hareket etmez. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da öyle. Otomobil

canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o doğmaz. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da büyümmez, nefes almaz. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da öyledir. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar suların buharlaşıp gökyüzüne çıkmasıyla olur. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da sulardan oluşur. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da güneş gibidir. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar büyür, hareket eder, nefes alırlar.

SERDAR

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar cansızdır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Cansız. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar da cansız. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Çünkü cansızlar. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Cansızdır. Kırılma hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O cansız. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o kendisi hareket eder. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar da kendisi hareket ediyor. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkında. Niçin? Çünkü o da sürekli bizi ısıtmak için hareket ediyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü batmak için hep aynı yere gidiyor. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O biz istersek gider. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da araba gibidir. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar istediği yere gider. Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o akşam olunca istediği yere gidiyor.

SERDAR

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o istediği zaman gidiyor. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O sabittir. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o kendi gidemez. Bisiklet canlı mıdır

cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da kendi gidemez. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü bazen esiyor, bazen hiç esmiyor. Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar da bazen havada bazen yoklar. Irmak canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o sudur. Bayır olduğu için akar. Ay canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o her zaman geziyor. Köpekler canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar da canları nereye gitmek isterse oraya giderler.

SEMİH

İki çakıl taşını birbirine vursak hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar taştır. Yandığını hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü hareket edemezler, sabittirler. Odunları birbirine vursak bir şey hissederler mi hissetmezler mi? Hissetmezler. Niçin? Çünkü onlar da taş gibidir. Yandığını anlarlar mı anlamazlar mı? Anlamazlar. Niçin? Taş gibi. Masayı odanın başka bir yerine taşısak masa bunu hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Hareketsizdir masa. Kırılsa hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O cansızdır. Rüzgâr estiğini anlar mı anlamaz mı? Anlar. Niçin? Çünkü o gidiyor. Bulutlar hareket ettiğini bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü o da gider. Güneş bizi ısıttığının farkında mıdır değil midir? Farkındadır. Niçin? Çünkü o havada dolaşıyor. Güneş batacağını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü akşam olunca hep gider. Otomobil hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o hareket ediyor. Bisiklet hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o da hareket eder. Köpekler adlarını bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Ona gel deyince geliyor. Bilmese gelir mi? Ay hareket ettiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o da dolaşıyor havada.

SEMİH

Güneş canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada gider. Odun canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O hep yerinde durur. Otomobil canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da gider. Bisiklet canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o gidiyor. Rüzgâr canlı mıdır cansız mıdır?

Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o esiyor. *Bulutlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar da gidiyor havada. *Irmak canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o akıyor. *Ay canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da güneş gidince geziyor. *Köpekler canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar koşarlar.

EMİNE

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Biz ona yemek koyunca hissediyor. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Gözleri ve kulakları yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Çünkü o bir televizyon o bizi hissedemez. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Duvara vurduğunda canı yanar ve canları acır. Onu duvara vurduğunda kendini kötü hissediyor. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Gökyüzünde dolaştığında o kendinin nerede olduğunu bilir. *Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilir. *Niçin?* Onlar dövuştüklerinde kendilerinin dövuştüklerini bilir. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Birbirlerine vurduklarında canı yanar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü onların hayranları olduklarını bilir.

EMİNE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Fırına bir yemek koyduğumuzda fırın sadece onu pişirir. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü televizyonu açtığımızda film koyduğumuzda film izletir sadece. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar yürürlerken canlı oluyorlar. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar havada gidiyor ve bizim gibi ne yaptığını biliyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar bir insan oldukları için. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* O da bizim gibi bir insandır.

AYŞE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder Niçin? Çünkü bir şey pişiriyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Hayır. Niçin? Çünkü daha önce öyle bir şey görmedim. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü biz onu açtığımız zaman hemen izliyoruz. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü canlı olduklarından çok acıyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü başka bir yere gidiyorlar. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü kendileri kavga yapıyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Acır bir yerlere vurdukları zaman. Niçin? Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü biz onu izliyoruz.

AYŞE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü biz fırının içine bir şey koyduğumuz zaman onu pişiriyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü biz onu açtığımızda hissediyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü bir yere vurdukları zaman duvara veya kapıya onarında canı acıyor. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü bir insan bir yere gitmek istediği zaman onu götürüyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlarda bir insandır. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da bir insan.

FATMA

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Tat alır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Gözleri ve kulakları olmadığı için. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Biz açınca oynar. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? O hareket eder ve çarpınca kırılır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Kendisi uçtuğu için. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Kendi dövüşükleri için. Onların savaşırken canı yanar mı

yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü kendi canlarını yaktıkları için. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Bizi göremiyor. Canı yanar mı? Yanar. Niçin? Çünkü bütün darbeleri o alıyor.

FATMA

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Biz onu yaktığımız için. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Biliyorum. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o gittiği için. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o da gittiği için canlı olur. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Her yeri olduğu için. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Gözleri, ağızları olduğu için.

SERAP

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onlar bizim için çalışıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, belki duyabilir. Niçin? Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o bizim için çalışıyor. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü bizim gibi onların da canı yanar. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o havada dolaşıyor. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü yarışıklarını bilirler. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü onlar darbe alıyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o bizi eğlendirir.

SERAP

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Bizim için bir iş yapıyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü görüntüsü var. Kumandayla basıyorsun istediğin yer açılıyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Onların da tekerleri var, yürüyor. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Kanatları var, üstündeki şeyleri var. Bizi götürüyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar nefes

alabiliyor, yürüyebiliyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* O da bizim gibi yüzüyor, nefes alıyor.

KEZBAN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Yemekleri ısıtıyor da ondan. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Hayır. *Niçin?* Gözleri de yok kulakları da. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü onu biz izliyoruz. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü canları çok yanar. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Gezdiğini bilir çünkü bizi taşır. *Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü konuşuyorlar görüyorlar. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Canları acır. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü biz açınca oynar.

KEZBAN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Demirden. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Demirden. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Geziyorlar çünkü. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Geziyor çünkü. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Geziyorlar, eğleniyorlar. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü güçleri var savaşıyor.

MELEK

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Ekmeği yaptığı için. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Görebilir, duyabilir. *Niçin?* Biz onun yanına gittiğimiz için. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çocuklara sinema açtırırlar. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü bir yeri kanayabilir. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* İnsanları uçakta uçurtmak için. *Sence*

bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Oyun oynuyorlar o yüzden. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Acır. Niçin? Canları yandığı için acır. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? İzlediğimiz için bilir.

MELEK

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Ekmek pişirmek için. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çocuklara film izlettirmek için. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çocuklara oyun oynatmak için. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çocukları çok güzel havada uçurtmak için. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Savaşmak için. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? O da savaşmak için.

AYLA

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü biz onun üstüne yemek koymak için fişi prize takıyoruz. Isıtıyoruz fırını. Isınınca ona bakıyoruz. Yemeği koyuyoruz ve o yemeği pişirdiğini anlıyor. Hemen pişireyim onu yoksa yemek yiyemezler deyip onu hemen pişirir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez duyamaz bizi. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Şimdi televizyonun içinde herkes var. Reklâmlar var diziler var. Biz onları açıyoruz. Hissediyor o zaman ben şimdi bunu oynamalıyım, göstermeliyim diyor. Kapatınca hisseder mi? Kapatınca hissetmez. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Kumandayı şey yapamıyoruz, iyi tutamıyoruz araba gidiyor ve duvara vuruyor dağılıyor canı acıyor yani. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o ilk yeryüzüne inmiyor havalanıyor içine insanlar biniyor içinde ağırlık olduğunu biliyor. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Böyle böyle davranıyorlar. Bir yerlerine darbe aldıklarında bunu biliyorlar canları yanıyor çünkü. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Onu

açıyoruz o zaman o açtığımızı biliyor. Şimdi benim bu kanalda oynamam lazım, başkaları beni izliyor diyor ve oynamaya başlıyor. Kendini izlettiriyor.

AYLA

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Fişe takıyoruz o kaynamaya başlıyor. Canlı olsaydı çok kaynadığını anlar, canı yanar bağırırdı. Çok kaynar oldu. Fişi çekin derdi. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? İçinde insanlar oynuyor. İnsanlar canlı ama televizyon cansızdır. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü cansız olsaydı gidemezlerdi. O ise gidiyor. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Gidiyorlar, hareket ediyorlar. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar bir şeyler yapıyorlar. Ateş ediyorlar birbirlerine. Bir yerlerine darbe aldıklarını biliyorlar. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onu televizyonda açıyoruz sonra kapatıyoruz. Tekrar açınca benten oynamalıyım diyor. Beni izliyorlar diyor, hemen oynamaya başlıyor.

ŞÜKRİYE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bize yemek ısıtıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Kulakları yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Biz onu çalıştırıyoruz o da açtığımızı duyuyor. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü onlar bizim oyunağımız, bizi eğlendirir. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü içinde insanları taşır. Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar kendileri yapıyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Acır. Niçin? Çünkü onlar da insan. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Yanar¹¹. Niçin? Çünkü onlar da insan.

---

¹¹ Öğrencilerin bir kısmında *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* sorusuna yanıt alınamamış, bunun üzerine bu öğrencileri *Ben 10 (ten)'in canı yanar mı yanmaz mı?* sorusu sorulmuştur.

ŞÜKRİYE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Bizi görüp, duyamazlar. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Biz onları açıp kapatıyoruz. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Biz kendimiz çalıştırıyoruz. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü içinde motor var. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onlar da küçük oyuncak. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendi dövüşüyor insanlığa.

HATİCE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Neden? Çünkü biz duyamaz. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez. Duyamaz. Çünkü kulakları yok, gözleri yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Çünkü bizi göremez. Neden? Gözü yok. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Neden? Yanarsa da bozulur. Neden bozuluyor? Canları yandığı için bozulur. Çok vurursak çok yanar az vurursak az yanar. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Neden? İçine insanlar biniyor o da hissediyor. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Neden? Düşüklerini bilselerdi. Geri kayarlardı. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Çünkü kendileri dövüşüyorlar ama kılıç gelse canları yanar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Ben ten yere çok düşerse canı yanar.

HATİCE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır ama bozulmazsa canlıdır. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü televizyon kendini izletir. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü vurursak canı acır. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onu sürüyorlar, kapının önüne getiriyorlar sonra sabah işe gidiyorlar. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü yürüyorlar sonra da

canlı oluyorlar. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da yürüyor.

LEYLA

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Isınıyor, çalıştığını anlıyor. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Gözleri ve kulakları yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çalışır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Canlı da ondandır. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilirler. *Niçin?* Bizi taşıyorlar. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Canlılar. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Acır. *Niçin?* Canlı. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Acır. *Niçin?* Canlı.

LEYLA

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. *Niçin?* Ağız yok. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çalıştığını bilir. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Burnu yok, ağız yok. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Taşıdıklarını fark ediyorlar. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Onlar çizgi film. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* O da çizgi film.

NAZLI

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Bilir. *Niçin?* Fırın her şeyi pişirir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Hayır. Hayır. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. Çünkü televizyon olduğundandır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Onu da bilmiyorum. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü uçak olduğundandır. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü bakugan olduğundan. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. Çünkü onlar

savaşıır. *Niçin?* Bilir. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü benten olduğundan.

NAZLI

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü fırınlar canlı olmaz. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O da öyle. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Kumandası olduğunda canlı olur. Çünkü hareket ediyor. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü uçuyorlar, gidiyorlar. *Bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü bakuganlar hareket eder. *Benten canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü insan olduğundandır.

LÜTFİYE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Hissetmezse hiç yemek pişirmez. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez. *Niçin?* Onun gözleri yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Hissetmezse hiç izletmezdi, çalışmazdı. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü bizi eğlendiremedikleri için üzülür. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Bilmezse insanları götüremez. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü savaşıyorlar. *Onların savaşıırken canı yanar mı yanmaz mı?* Kılıçla bir yerine vurursan acır. *Niçin?* *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Bilmezse hiç izletmez.

LÜTFİYE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. *Niçin?* Cansız olsaydı yemek pişirmezdi. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Cansız olsaydı eğer bizi izletmezdi. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Cansız olsaydı oynayamazdık. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Cansız olsaydı götürmezdi. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?*

Canlıdır. *Niçin?* Cansız olsaydı hiç filmi de başlamazdı. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Hiç filmi başlanmaz, izlenmez.

FERİDE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Çünkü o bir fırın yemek pişirir, kek pişirir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Hayır. Hayır. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü çalışır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Kırılabilir. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü içinde bir süren adam var. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü içinde bazı çocuklar sevensin diye çocuklar, adamlar falan oluyor. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Çünkü bir şapka mesela demirli onlardan takarlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Yanar, acır. *Niçin?* Çünkü o insan.

FERİDE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. *Niçin?* Çünkü o yemek pişiriyor, sesimizi de duyamaz. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü o izlenen bir şey ama içindekiler canlı adam. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* O bir oyuncak. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü onlar hasta götüren şeyler. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* İçinde bir adam olabilir. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* İnsan olduğu için.

ASİYE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* O bize yemeklerimizi pişiriyor. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez. *Niçin?* O fırın olduğu için. Duyamaz. O yandığı için. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Onda böyle filmler izliyoruz, hissediyor. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Vurduğu zaman canları yanıyor.

Kırılıyor çünkü. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O gökyüzünde dolaştığı için. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Onlar da insan. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Yumruklar falan vuruyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O her zaman bizim için oynuyor.*

ASIYE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O çünkü normal bir fırın. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? O da Cansızdır. Niçin? O böyle bir makine olduğu için. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Araba olduğu için. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar uçak, böyle havalara falan uçuyorlar. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Onlar dövüşüyorlar, canları acıyor, hayvan gibi bir şeyler. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onu biz izleriz.

HAVVA

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun her tarafı ısınıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o böyle ekrana çıkartıyor biz de izliyoruz. Biz izlemezsek bilmez. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü onlar da aynen bizim gibi bir yere vurduklarında hemen canları yanıyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Yerdeyken havaya kalkıyor hareket ediyor. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Onun gözleri var. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Acır. Niçin? Onlara yumruk geliyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Ona da vuruyorlar.

HAVVA

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü bize yemek pişiriyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o bize her şeyi izlettiriyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin?

Çünkü bizim. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü onlar bizi götürüyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Onlar bir insan. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* O da canlı. *Niçin?* Çünkü o da bir insan.

MUKADDES

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Çünkü o yemeği pişireceğini bilir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Kulakları yok, gözleri yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü bizi eğlendirir. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü duvara vurduklarında kırılırlar. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü insan taşır. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü kendileri dövüşüyor. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü onlar birbirine vuruyor. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Onun da canı yanar. *Niçin?* Çünkü ona vuruyorlar.

MUKADDES

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. *Niçin?* Çünkü onun düğmeleri var. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü onun kumandasına basınca çalışır. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Onun da kumandası var. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar kendileri hareket ediyor havada uçtuklarını anlıyorlar ve insanları taşıyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar bir alettir. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da insan gibidir.

NECLA

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Yemek yapıyoruz. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Duyabilir, Görebilir. *Niçin?* Bilir her şeyi. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?*

Hisseder. *Niçin?* Biz onu izliyoruz. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü acıyor. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Bizi götürüyor. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çok kavga ediyorlar. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar acıyor. *Niçin?* Her şeyi bilirler. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Acır. *Niçin?* Çünkü onu vurup itiyorlar.

NECLA

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* O pişiriyor. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* o sabit hareket etmez. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Biz kumandasına bastığımızda canlanır. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü uçuyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü atınca o canlanıyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Böyle elindeki şeye basıyor o gerçek şeye dönüyor.

MAKBULE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Çünkü bizim karnımız doyar. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Çünkü gözleri ve kulakları yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü onu biz açınca izleriz. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü onlar kırılır. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü bizi alıp götürüyor. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü onlar biz açınca oynuyor. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü birbirlerine vururlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü herkes onu izliyor.

MAKBULE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bizim için ekmeği pişiriyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O biz açınca oynayacağını biliyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Onlar tüm çocukları eğlendiriyor. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o havada bizi götürüyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar her gün aynı saatte dövüşüyorlar. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da her zaman aynı saatte oynuyor.

NERİMAN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü bizim bir eşyamız sadece. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü o bir eşya sadece. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da bizim bir eşyamız. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü onlar oyuncak. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? çünkü onlar araçtır. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hayvan gibidirler. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirlerine vurduklarında canı acır. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü biz de izlensek farkına varırız. Canı yanar mı? Yanar.

NERİMAN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir eşyadır. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da aynı. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar oyuncak. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o insanların yaptığı bir alettir. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar robot gibi bir şeydir. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da bakugan gibi robottur.

ŞAZİYE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü evimizdeki bir eşyadır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü o bir eşya sadece. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü onlar bizim oyuncamızdır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onlar araba gibi araçtır. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Çünkü o çizgi film. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü çizgi filmidir o. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü çizgi filmidir. Canı yanar mı? Yanar.

ŞAZİYE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir eşyadır. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da aynı eşyadır. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar bizim oyuncaklarımızdır. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bizim yaptığımız bir alettir. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar çizgi filmidir. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da çizgi filmidir.

NEVİN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü cansızdır. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü cansızdır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü onlar da cansızdır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o cansızdır. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar canı isteyince dövüşüyorlar, koşuyorlar, konuşuyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin?

Çünkü birbirlerine vuruyorlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o isterse dünyayı kurtarmak için savaşıyor. Canı yanar mı? Yanar.*

NEVİN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü hiçbir organı yoktur. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O da aynı. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar da aynı. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da aynı. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar aslında hayvandır. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da bizim gibidir. Kulağı, gözü, organları var.

HABİBE

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mi hissetmiyor mi? Hissetmiyor. Niçin? Çünkü o demirdir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü gözleri ve kulakları yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mi hissetmiyor mi? Hissetmiyor. Niçin? Çünkü o sadece bir ekrandır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü kumandasına pil takıyoruz o da gidiyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o havada gidiyor. Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar koşuyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirlerine vuruyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o da koşuyor. Canı yanar mı? Yanar.

HABİBE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o evimizdeki bir eşyadır. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da öyle. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar bizim isteğimizle çalışıyorlar. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onu pilotlar götürüyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?

Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar kendileri savaşıyor. Uçuyorlar. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da bakugan gibi kendi savaşıyor.

SEVGİ

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Çünkü o biz ona yemek pişirmek için tepsi veririz o da pişirir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Çünkü gözleri yok, kulakları yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* Çünkü o biz izleyelim diye var. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü kumandasına basıyoruz o da gidiyor. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü bizi İstanbul'a götürüyor. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü onlar biz izliyoruz diye dövüşür. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü birbirlerine vuruyorlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü biz onu izliyoruz diye hep aynı zamanda çıkıyor. *Canı yanar mı?* Yanar.

SEVGİ

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o yalnızca bir fırın. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O da sadece bir televizyon. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Onlar gidiyor. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar gidiyorlar. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar savaşıyorlar. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da koşuyor, düşmanları kovalıyor.

SEVTAP

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü o demirdendir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Çünkü gözleri yoktur. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Çünkü o eşyadır. *Uzaktan kumandalı*

arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü onlar kumandayla gider. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onun içinde pilot var o biliyor. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar kendileri hareket ediyor. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirlerine vurunca acır. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü kendisi çıkmak isteyince biliyor.

SEVTAP

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece yemek pişiren bir alet. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da sadece bir alettir. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar oyuncaktır. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir alettir. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvandır. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o insandır.

NERGİS

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar sadece bizim ürettiğimiz eşyalardır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Onlar eşya. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da aynı bizim ürettiğimiz bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar çocuklar için üretilen oyuncak. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü aynı bizim ürettiğimiz şeyler. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar bildiğin hayvan. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü aynı hayvanlar gibi. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O bir çocuk bizim gibi.

NERGİS

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece bizim ürettiğimiz, yemek pişiren bir alet. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da bizim ürettiğimiz bir şeydir. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar oyuncaktır. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir yolcu taşıma aracıdır. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvandır. Köpek gibi. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o çocuk bizim gibi.

TUĞBA

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü fırın bizim yaptığımız şey. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Fırın bir şey bilemez ki. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da fırın gibi bizim yaptığımız bir şey. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar oyuncaktır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o bir taşıma aracı. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Onlar gerçek değil. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü o çizgi filmidir. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? O da bakugan gibi çizgi filmidir.

TUĞBA

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o demirden yapılmış bir ev aleti. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da alettir. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar oyuncaktır. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o bir taşıttır. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar çizgi filmidir, gerçek değildir. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da çizgi filmidir.

NİLÜFER

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o demirdendir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Onlar hiçbir şey bilmezler. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o da evimizdeki bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar oyuncak. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o araba gibi. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar hayvandır. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü bizim köpeğimiz var, ona vurunca canı acıyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O savaşçı bir çocuk.

NİLÜFER

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onu biz yaptık. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onu da biz yaptık. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onları da biz yaptık. Bizim yaptıklarımızda can olmaz. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onları da biz yaptık. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvandır. Onları Allah yarattı. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o insandır. Onu da Allah yarattı. Öğrencimizin yanıtlarında sadece benten ve bakuganlara yaşam yüklemekte olduğu görülmektedir. Bu nesnelere insanlara ve hayvanlara benzerliğine vurgu yaparak canlı kabul etmiştir.

SAFİYE

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o herhangi bir nesnedir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Onlar nesnedir. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da elektronik bir nesnedir. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar da bir oyuncaktır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi

bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o elektronik bir araçtır. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Onlar resimden ibarettir. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü dedim ya resim onlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? O da resim.

SAFİYE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü nesne. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da bir eşya. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar da kumandayla çalışan oyuncaklar. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar dedim yaa... onlar araç. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar resim. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da resim, çizgi ya.

ÇİĞDEM

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o herhangi bir eşya. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Canlı değil. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da bir eşya. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar cansız. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o taşıt. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar insan gibi. Gözleri var. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü savaşırken bağıyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O da bir çocuk. Beni izlesen ben bilmez miyim?

ÇİĞDEM

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü demirden eşya o. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da öyle. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da öyle. Uçaklar

canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o taşıyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar çizgi film. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da öyle.

MURADIYE

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mu hissetmiyor mu? Hissetmiyor. Niçin? Çünkü o bizim eşyamız. Sadece yemek yapar. O da elektrik varsa. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Onlar cansız. Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mu hissetmiyor mu? Hissetmiyor. Niçin? Çünkü o da öyle. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanıyor mu yanmıyor mu? Yanmıyor. Niçin? Onlar cansızdır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmiyor mu? Bilmiyor. Niçin? Çünkü o da cansız. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar her şeyi hissediyor. Bizim gibi. Onların savaşırken canı yanıyor mu yanmıyor mu? Yanıyor. Niçin? Çünkü bağıyorlar, ağlıyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmiyor mu? Bilir. Niçin? O bir çocuk.

MURADIYE

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü büyümüyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da büyümüyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü taşıyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar büyüyorlar bizim gibi. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o çocuktur.

ALİ

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mu hissetmiyor mu? Hissetmiyor. Niçin? Çünkü o demirdendir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü gözleri olmadığından göremez. Kulakları olmadığından duyamaz. Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mu hissetmiyor mu? Hissetmezler. Niçin? Çünkü o ekran olduğundan. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanıyor mu yanmıyor mu? Yanmıyor. Niçin? Çünkü

onlar oyuncak. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü onun içinde pilot var o ona bildiriyor. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hareket ediyor, o yüzden bilir. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirlerine vurduklarında canı yanar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü herkes onu izliyor o da bilmez. Canı yanar mı? Yanar.*

ALİ

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o ekmek pişiriyor ondan bizim gibi canlı olabilir. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? O da aynı. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar oyuncak. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onun motoru var o yüzden canlı olabiliyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar robot. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da bakugan gibidir.

VELİ

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da demirden yapılmış. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da demirden yapılmış. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Canlı değiller. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Onu sadece elektrikle kontrol ediyorlar. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar da canlı. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Onlarda canlı. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? O bizi görmüyor. Görse bilir.

VELİ

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Demirden yapılmış bir alet. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da demirden yapılmış. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da

demirden yapılmış bir tane oyuncak. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O da demirden yapılmıştır. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü orada rol oynuyorlar, bakuganda rol seçiyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü o da rol oynuyor.

MEHMET

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* İçi çok sıcak olur. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Hayır. *Niçin?* Gözleri yok, kulakları yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* O oynatıyor bizim için. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Onlar duvara vurunca canları yanar. Konuşmuyorlar ama kırılır. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Onlar çıkıyorlar şeye fark etmez. Gökyüzünde olduklarını. *Bizi taşıdıklarını bilirler mi bilmeler mi?* Bilir. *Niçin?* Bizi taşırlar da ondan. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Onlar çok güçlü bir çocuk var onları yenince şey oluyor ondan. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Onlar çünkü savaşıyorlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Bizi göremiyor. *Savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çok kötü insanlar var onlar vurunca canları yanar.

MEHMET

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. *Niçin?* Bize pişiriyorlar diye canlı. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Biz izliyoruz diye canlı. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Duvara vurunca cansız oluyorlar. Kırılıyor. Normalde canlı oynuyorlar diye seviniyorlar. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Bizi taşıyor diye. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Savaşıyorum diye. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Saati koluna yapıştı ya ondan.

AHMET

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ekmek pişiriyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü cansız. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü biz onu izliyoruz. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Kırılır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü bizi götürüyor. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü konuşuyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Acır. Niçin? Dövüşüyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Hep aynı saatte başlar.

AHMET

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü ekmek pişiriyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onun aletleri var. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O yana bu yana gidiyor. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onu sürüyorlar. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Hep kendileri gidiyor. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Hep kendileri gidiyor.

GÖKHAN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Bize yemek pişirir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez. Duyamaz. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü biz izliyoruz. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü duvara vurunca önu kırılır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü uçak gökyüzünde hareket eder. Bizi taşır. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar savaşır. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü yere düşünce beli acır. Ben 10

(ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Benten kötülüğü atıyor.

GÖKHAN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Kalbi yok bağırsağı yok. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Kalbi yok bağırsağı yok. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Kalbi yok bağırsağı yok. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Kalbi yok bağırsağı yok. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Kalbi yok bağırsağı yok. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Kalbi yok bağırsağı yok.

ADEM

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ısıtıyor yemekleri, sonra biz yiyoruz, sıcaklanıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Çünkü kulakları yok, gözleri yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü çok sesini açınca hisseder, çok sesini açmayınca hissetmez. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü duvara vurunca canı yanıyor, acıyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Çünkü havada uçuyorlar, bizi götürüyorlar. Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü gözleri var. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü bakuganlar ne yapıyor bizi eğlendiriyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü konuşurken ya televizyona bakıyor ya bize bakıyor.

ADEM

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü gözleri yok, kulakları yok. Konuşmuyor, üşümüyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü ekranda filimler oluyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü biz sürmüyoruz canlı olmuyor, oyuncak olunca canlı

olmuyo çünkü kimıldıyorlar, sonra da oyuncak arabalar hissediyor sonra da. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü uçuyor, gözleri yok, kulakları yok. Uçuyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendileri atlıyorlar bakuganları sonra kalkıp savaşıyorlar. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü kendisi konuşuyor.*

ORHAN

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ustalar onu icat ettiği için. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez. Duyamaz. Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mi hissetmez mi? Hisseder. Neden? Çünkü biz açtığımızda onu izliyoruz. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Neden? Bizi eğlendiremedi diye üzülür. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü pilotlar hareket ettiriyor. Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Neden? Canlılar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Çünkü acıyı hissedebiliyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Çünkü o orada yayın yapıyor. Bizim izlediğimizi fark etmez. Canı yanar mı? Yanar. Çünkü canlı.

ORHAN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Biz fişi elektriğe taktığımızda pişiriyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü alettir. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü ustalar onu oyuncak olarak alet icat ettikleri için. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onu da ustalar büyük parçalarla yapıyorlar. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Robot olanlar canlı olmaz ama canlı olanlar canlıdır. Çünkü kendileri hareket ediyor. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o kendisi hareket edebiliyor o uzaylılara dönebiliyor.

OKTAY

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmezler. Niçin? Onlar cansızdır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Kulakları ve gözleri yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? O da aynı şekilde demirden yapılmıştır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar cansızdır duvara vurunca bir şey olmaz. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Hissetmez. Niçin? Onları çalıştıran motorlarıdır. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Onlar cansızdır. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Hayır. Niçin? Onlar cansızdır. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Hayır. Niçin? O cansızdır.

OKTAY

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O demirdendir. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Hayır. Niçin? O kendi kendine çalışmaz. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Hayır. Niçin? Onlar bir şey hissetmez. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar motorları sayesinde uçuyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar demirden ve oyuncaktır. Öyle bir şey yoktur. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O oyuncaktır.

ABDULLAH

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü ona odun koyuyoruz o da biliyor yanıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez. Duyamaz. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü onun düğmesi var ona basınca hisseder. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Çünkü duvarlar sağlam ya ondan yanar. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? İçine adamlar biniyor çalışmaya gitmek istediğinde uçak götürüyor. İçine kimse binmese bilir mi bilmez mi? O zaman bilmez. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler.

Çünkü onlar görüyor da bakuganlar kendi savaşıyor. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. Yere vurduklarında yanar, ısırılınca yanar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü televizyonu açıyoruz o da oynamaya başlıyor. Kapatıyoruz açınca yine oynuyor.

ABDULLAH

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onu atıyoruz odunu yakıyoruz öyle olunca yemek pişiriyor. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onların canını acıtıyor onlar da cansız oluyor. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar oyuncak araba o yüzden cansızdır. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü uçakları satın alıyorlar onlar cansız oluyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü onlar körü körüne savaşıyorlar. Savaşırken kendileri koşuyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Benteğin bir saati var ona basınca canlı oluyor. Sonra kendisi yürüyor, koşuyor.

ÖZKAN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* O sadece bir eşyadır. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Hayır. Hayır. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* O bir eşyadır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Çünkü oyuncaktır. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü uçak hareket ederek gider. *Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü onlar hareket ediyor. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Onlar hareket eder. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* O koşuyor, savaşıyor.

ÖZKAN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o bir fırındır. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o bir televizyon. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Onlar bir

oyuncak araba. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Onlar hareket ederler. *Bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Onlar savaşırken koşuyorlar. *Benten canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* O dövüşürken bakuganlar gibi koşuyor.

KAZIM

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* O bir ateş. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Hayır. Hayır. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* O bir televizyon. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Çünkü onlar oyuncak araba. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilmezler. *Niçin?* Çünkü onlar bir uçak. *Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü onlar bir bakugan. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Onlar bir çizgi film. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilmez.

KAZIM

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o bir fırındır. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o bir televizyon. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Onlar bir oyuncak araba. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Onlar bir uçak. *Bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Onlar bir bakugan. *Benten canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O bir benten.

NURULLAH

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü onlar yaşamıyor. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Çünkü onlar yaşamıyor. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Çünkü kanalları asarcıktan birileri yönetiyor. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Çünkü onlar yaşamıyor. *Uçak gökyüzünde*

dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onu pilot yönetiyor. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar robot, kendileri konuşabiliyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Acır. Niçin? Çünkü yere çok kötü düşüyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o kendisi koşabilir.

NURULLAH

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyor. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlara kanalları film çekiyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar yaşamıyor. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onları pilotlar yönetiyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar kendileri hareket edebiliyor. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü istediği zaman koşabiliyor ve insanları kurtarıyor.

MURAT

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü fırın canlı değildir. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Duyamaz. Çünkü onun kulağı yoktur. Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü tv elektrikli, konuşamaz, her şey ekranda çıkar ama fark etmez. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Canları yanmaz. Niçin? Oyuncaktır, konuşamaz, sadece onlarla oynarsın. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü uçaklar gökyüzünde uçtuklarını fark etmez. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar hemen kalkıyorlar, vuruşuyorlar, kendileri koşuyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü çizgi filmdeler, hem de onlar bilgisayarda yapılırlar, robotlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Farklı kahramanlara giriyor, kendisi hareket ediyor, bir de onu televizyonda bilgisayarda yapıyorlar.

MURAT

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü fırın konuşamaz, her şeyi ısıtır ama bizi göremez, duyamaz. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Tv elektrikli. Ekranda her şey durur ama onlar fark etmez. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlara sürmek için uzaktan kumanda takıyorlar. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü uçak uçar ama farkında bile olmaz. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar kendileri koşuyorlar. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü benten kendi oynuyor.

METİN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o ısınıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez. Duyamaz. Niçin? Çünkü gözü yoktur. Çünkü kulağı da yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü bizim için çalışıyor. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü vuruyorlar, arabaya bir şey olur. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü içinde pilot var. Çünkü içinde adam var o yönetiyor uçağı. Bizi götürür. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilir. Niçin? Çünkü onlar gerçekler. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü onların hayvanları var. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilirler. Niçin? Acır. Çünkü bir adam ona vuruyor, o da kızıyor adamı dövüyor.

METİN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü fırın kendisi açılmaz, kıpırdayamaz, bizi duyamaz, bir de konuşamaz. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü tv bizi duyamıyor, bir de bizimle konuşamıyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü uzaktan kumandayla gidiyorlar. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü pilotla hareket ediyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü savaşıyorlar, adamları var, adamlarında canı yanıyor,

onlarında canı yanıyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü bentenin adamları var, adamları istediğini olabiliyor, adamları dövebiliyor.

ZEKİ

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Fırın bize yemek verir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Görmez, Duymaz. *Niçin?* Kulakları yok, gözleri yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hisseder. *Niçin?* İçinde bizim sevdiğimiz filmler oynar biz de izleriz. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Biz basıyoruz kumandaya gidiyor, biz de seviniyoruz. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Biri sürerse bilir. *Niçin?* O zaman bizi götürür. *Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Çünkü bizim için oynarlar. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Gerçek olurlarsa yanarlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Ben oynamalıyım der.

ZEKİ

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Fırın metaldir. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Televizyon metaldir. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Metaldir. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o metal. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızlar. *Niçin?* Çünkü onlar oyuncak. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O bir çizgi film karakteridir.

ENGİN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü onu fişe takıyorlar ve yanıyor. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Gözleri yok, kulakları yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* O fişe takılır öyle kalır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü onlar hareket eder. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü o yürüyor. *Sence bakuganlar*

dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü hareket ediyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Darbe alıyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Yanar. Niçin? O da canlı.

ENGİN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? O da demirden. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Demirden. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Demirden. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Demirden. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri hareket eder. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Kendileri hareket eder.

CENGİZ

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü biz onları çalıştırıyoruz, o da yemek pişiriyor bize. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Görebilir. Duyar. Niçin? Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü bizi eğlendiriyor. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü vururlar. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü babamı işe götürüyor. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Çünkü onlar açınca büyüyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü bir kere canı yanmıştı şeye gitmişti. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o canlıdır, onu dövüyorlar.

CENGİZ

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çalıştırınca anlıyor çalıştığını. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o kendi dıt dıt ediyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onu sürüyoruz. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onları şeyler sürüyor aynı araba gibi. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?

Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar büyüyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar vuruyorlar aynı gerçek gibi.

ŞEREF

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü onlar demirden yapılmıştır. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Görmez. *Duyamaz. Niçin?* Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? *Bilmez. Niçin?* Çünkü onlar camdan yapılmıştır ve odundan yapılmıştır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Onlar oyuncak. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Çünkü onlar sadece uçak, demirden yapılmıştır. *Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilmezler. *Niçin?* Onlar sadece reklâmdır. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Çünkü onlar sadece oyuncak. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Yanmaz. *Niçin?* O çizgi film.

ŞEREF

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar demirdir. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar sadece televizyondur. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar da oyuncak. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar sadece uçuyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Çünkü onlar sadece oyuncak. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar çizgi film diye, hani reklâmlarda vardı ya.

ÇAĞAN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü onlar cansızdır. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Görmez. *Duyamaz. Niçin?* Çünkü cansızdır. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Çünkü o da cansızdır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Onlar da cansız. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilmez.

Niçin? Çünkü cansızlar. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Onlar sadece çizgi filmidir. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü çizgi filmidir. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? O da çizgi film.

ÇAĞAN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü büyümmez. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü nefes almaz. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da nefes almaz, büyümmez. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar nefes almıyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü çizgi filmidir. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar çizgi filmidir.

DURSUN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar demirden yapılmıştır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Görmez. Duymaz. Niçin? Cansızdır. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da cansızdır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar da cansız. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onlar da cansızdır. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar canlıdır. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü onlar canlıdır. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O da canlıdır.

DURSUN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar asla yürüyemez, büyüyemez. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da aynıdır. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da aynı. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Onlar gider ama biz götürürüz, büyüyemezler. Sence bakuganlar canlı mıdır

cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onlar savaşır, büyürler. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o çocuk.

TEMEL

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o sabit sadece yemek pişiren bir şey. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Görmez. Duymaz. Niçin? Demirdendir. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o sadece bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar oyuncak. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onu pilot götürür. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar istedikleri zaman her şeyi yapıyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü onlar birbirine vuruyor. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O haber alıyor, kendi koşuyor düşmanı yeniyor.

TEMEL

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirdir. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar eşyadır. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar oyuncak. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar pilotlarla gider. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü onlar bizim gibiler. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o bizim gibi çocuktur.

CEMAL

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o her zaman bize yemek yapıyor. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Görmez. Duymaz. Niçin? Kulakları yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. Niçin? Çünkü o biz açınca çalışır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü artık çalışmam, benimle oynamaz diye üzülür. Uçak

gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü insanları götürmem lazım der. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar biz izleyelim diye dövüşüyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirine vuruyorlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O biz açınca oynamaya başlar.

CEMAL

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar demirdir. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar sadece televizyondur. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar da oyuncak. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar sadece uçuyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvanlardır. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onun bizim gibi yüzü var.

FEHMİ

Fırın bize yemek pişirdiğini hissediyor mu hissetmiyor mu? Hissetmiyor. Niçin? Çünkü onlar evimizde kullandığımız eşyalardır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Onlar hiçbir şey bilmezler. Televizyon bizim onu izlediğimizi hissediyor mu hissetmiyor mu? Bilmez. Niçin? Çünkü o evimizdeki bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Onlar gidiyor. Giderken de kaza yapıyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü gider. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar çok hızlı gidiyorlar savaşırken. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirine vururlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O koşuyor, savaşıyor.

FEHMİ

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar evin bir köşesinde durur. Yemeği pişirir. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin?

Çünkü onlar sadece açılınca bize bir şey izletir. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar bir o yana bir bu yana gider. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar İstanbul'a, Ankara'ya her yere giderler. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü onlar savaşırken çok gidiyorlar. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü o da savaşırken her yere gidiyor.

TANER

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hisseder. *Niçin?* Çünkü onlar bizim için çalışırlar. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez, duyamaz. *Niçin?* Kulakları ve gözleri yok. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü onlar da bizim için çalışır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Onlar kırılınca bozulur o zaman oynamayız diye üzülürler. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* Çünkü onlar bizi havada kuş gibi götürür. *Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilirler. *Niçin?* Onlar biz açınca birbirine vururlar. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanar. *Niçin?* Çünkü vuruyorlar. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilir. *Niçin?* O hep açtığımızda oynar.

TANER

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o hiç gitmezler. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o sadece televizyondur. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü pil takarsınız o da gider. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlıdır. *Niçin?* Çünkü onlar her yere gidiyor. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü onlar savaşıyor, koşuyor, konuşuyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü o da her yere gidiyor, konuşuyor.

YAKUP

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar fabrikalarda üretilen eşyalar. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duyamaz. Niçin? Onlar eşyadır. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da aynen fırın gibidir. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar oyuncaktır. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü otobüs, minibüs gibi o da. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar gerçek hayvan değil. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü canlı değiller. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O bizim gibi çocuk.

YAKUP

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o dediğim gibi eşya. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da dediğim gibi eşya. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o da dediğim gibi bir oyuncak. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o diğer araçlar gibidir. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü öyle yaratık olmaz. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? Çünkü o bize benziyor. Çocuklar gibi.

SELÇUK

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar evimizde kullandığımız eşyalardır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez, duymaz da. Niçin? Onlar cansızdır. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Onlar bizi eğlendiren oyuncaklar. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onlar yolcu taşıyan taşıtlardır. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilmezler. Niçin? Onlar hayvana benziyor ama hayvan değiller. Onların savaşırken canı

yanar mı yanmaz mı? Yanmaz. Niçin? Çünkü çizgi film. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O bizim gibi çocuk.

SELÇUK

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü dedim yaa.. onu biz yaptık. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onu da biz yaptık. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onu da biz yapıyoruz oyuncak o. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onlar araba gibi. Sadece havada gidiyorlar. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü onlar cansız. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Çünkü o da çizgi film.

KADİR

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar evimizde kullandığımız eşyalardır. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Onlar hiçbir şey bilmezler. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü o evimizdeki bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Onlar gidiyor. Giderken de kaza yapıyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü gider. Sence bakuganlar dövüşüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar çok hızlı gidiyorlar savaşırken. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü birbirine vururlar. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O koşuyor, savaşıyor.

KADİR

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o hiç gitmezler. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o sadece televizyondur. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü pil takarsın o da gider. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar her yere gidiyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?

Canlı. *Niçin?* Çünkü onlar savaşıyor, koşuyor, konuşuyor. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Canlı. *Niçin?* Çünkü o da her yere gidiyor, konuşuyor.

MUHİTTİN

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü bir nesnedir. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez de duymaz da. *Niçin?* Hiçbir şey bilme şansı yok. O bir nesne. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Hissetmez. *Niçin?* Çünkü o bir eşya. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* O bir oyuncak ve cansız. *Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Çünkü o bizim yaptığımız araçlardan biridir. *Sence bakuganlar dövuştüklerini bilirler mi bilmezler mi?* Bilmezler. *Niçin?* Onlar ressamların çizdiği resimler. *Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Çünkü çizgi film dedim ya. *Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi?* Bilmez. *Niçin?* O da aynı.

MUHİTTİN

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. *Niçin?* Çünkü sadece bir eşyadır. *Televizyon canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* O da bir eşyadır. *Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansız. *Niçin?* Onlar da eşyadır. *Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar bizim yaptığımız araçlardır. *Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü onlar resimdir. *Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır?* Cansızdır. *Niçin?* Çünkü o da çizgidir.

SERDAR

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. *Niçin?* Çünkü o bir ev eşyasıdır. *Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı?* Göremez de duymaz da. *Niçin?* Onlar hiçbir şeyi bilemezler. *Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi?* Bilmez. *Niçin?* Çünkü o da bir ev eşyasıdır. *Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı?* Yanmaz. *Niçin?* Onlar bizim yaptığımız oyuncaklardır. *Uçak gökyüzünde*

dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilmez. Niçin? Çünkü onu bilim adamları icat ediyor. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar hayvanlara, insanlara benziyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü onlar bizim gibi. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O da bizim gibi bir çocuk.

SERDAR

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o dediğim gibi bir eşyadır. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da bir eşyadır. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Cansız. Niçin? Onlar oyuncaktır. Uçaklar canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü onları bilim adamları yapıyor. Onlar araçtır. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar hayvan gibi. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o çocuktur.

SEMİH

Fırın bize yemek pişirdiğini hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü onlar hep aynı yerde. Bizi görebilir mi ya da duyabilir mi duyamaz mı? Göremez de duymaz da. Niçin? Onların kulakları ve gözleri yok. Televizyon bizim onu izlediğimizi hisseder mi hissetmez mi? Hissetmez. Niçin? Çünkü o da hep orada. Uzaktan kumandalı arabaların bir duvara vurduklarında canları yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Onlar hep hareket ediyor. Uçak gökyüzünde dolaştığını bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? Çünkü o da havada hareket ediyor. Sence bakuganlar dövüştüklerini bilirler mi bilmezler mi? Bilirler. Niçin? Onlar hep koşuyorlar. Onların savaşırken canı yanar mı yanmaz mı? Yanar. Niçin? Çünkü kılıç var. Ben 10 (ten) bizim onu izlediğimizi bilir mi bilmez mi? Bilir. Niçin? O hep savaşır.

SEMİH

Fırın canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? Çünkü o hep orada. Televizyon canlı mıdır cansız mıdır? Cansızdır. Niçin? O da gitmiyor. Uzaktan kumandalı arabalar canlı mıdır cansız mıdır? Canlı. Niçin? O hareket ediyor. Uçaklar canlı

mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o da hareket ediyor. Sence bakuganlar canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü onlar savaşmak için koşuyorlar. Ben 10 (ten) canlı mıdır cansız mıdır? Canlıdır. Niçin? Çünkü o savaşırken hareket ediyor.

HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ CANLILIKLA İLGİLİ
KAZANIMLARI

- B. 1. 1. Her canlının bir yuvaya ihtiyacı olduğunu fark eder.
- B. 1. 3. Canlıların nasıl beslendiklerini araştırır.
- C. 1. 9. Canlıların hareketlerini ve seslerini birbirinden ayırt eder.
- C. 1. 10. Mevsim değişikliklerine bağlı olarak canlıların yaşamlarındaki değişiklikleri fark eder.
- B. 2. 1. Her canlının bir yuvaya ihtiyacı olduğunu kavrar ve canlıların yuvalarını birbirinden ayırt eder.
- C. 2. 21. Canlıların hayatta kalabilmeleri için nelere ihtiyaçları olduğunu araştırır.
- B. 3. 2. Canlıları sınıflandırarak, evinde bitki yetiştirmeye veya hayvan beslemeye istekli olur ve onların ihtiyaçlarını karşılamak için sorumluluk alır.
- C. 3. 25. Canlıların ortak özelliklerini araştırır.
- C. 3. 26. Canlılarda değişim aşamalarını ayırt eder ve sıralar.
- C. 3. 27. Canlıların birbirlerini nasıl etkilediklerini araştırarak aralarındaki karşılıklı bağımlılığı kavrar.
- C. 3. 28. Canlı ve cansız varlıklar arasındaki ilişkiyi araştırarak karşılıklı etkileşimi kavrar.